הלכה · משנה תורה · ספר טהרה

משנה תורה, הלכות שאר אבות הטומאות

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות שאר אבות הטומאות

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-שאר-אבות-הטומאות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 6
פרק ג 8
פרק ד 10
פרק ה 11
פרק ו 13
פרק ז 16
פרק ח 17
פרק ט 19
פרק י 20
פרק יא 22
פרק יב 24
פרק יג 26
פרק יד 29
פרק טו 31
פרק טז 32
פרק יז 34
פרק יח 36
פרק יט 38
פרק כ 39

פרק א

א הַנִּבְלָה אָב מֵאֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת. כְּזַיִת מִבְּשָׂרָהּ מְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בַּאֲוִיר. וּמְטַמֵּא אֶת הָאָדָם בְּמַשָּׂא לְטַמֵּא בְּגָדִים כְּמֶרְכַּב הַזָּב. כֵּיצַד. אָדָם שֶׁנָּגַע בְּנִבְלָה נִטְמָא וַהֲרֵי הוּא רִאשׁוֹן לְטָמְאָה. וְאִם נָגַע בִּכֵלִים אֲפִלּוּ בְּשִׁעַת מַגָּעוֹ בְּנִבְלָה הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין. וְכֵן כֵּלִים שֶׁעָלְיוּ טְהוֹרִין לְפִי [שֶׁהוּא] וָלָד וְאֵין וָלָד מְטַמֵּא כֵּלִים. אֲבָל הַנּוֹשֵׂא אֶת הַנִּבְלָה מְטַמֵּא כֵּלִים בְּשִׁעַת נְשִׂיאָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא כח) "וְהַנּשֵׂא אֶת נִבְלָתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו". וְאוֹתָן הַבְּגָדִים רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לֹא אָדָם וְלֹא כְּלֵי חֶרֶס וַאֲפִלּוּ בְּשִׁעַת נְשִׂיאָתוֹ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּמְטַמְּאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

ב אֶחָד בְּהֵמָה וְחַיָּה בֵּין הַמֻּתָּרִין בַּאֲכִילָה בֵּין הָאֲסוּרִין אִם מֵתוּ כֻּלָּן בְּשָׂרָן מְטַמֵּא בִּכְזַיִת. וּשְׁחִיטַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְחַיָּה טְהוֹרָה מְטַהַרְתּוֹ בְּכָל מָקוֹם. וַאֲפִלּוּ שָׁחַט חֻלִּין בַּעֲזָרָה וְקָדְשִׁים בַּחוּץ הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. וְאִם אֵרַע פְּסוּל בַּשְּׁחִיטָה הֲרֵי זוֹ נְבֵלָה וּמְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת שְׁחִיטָה:

ג בְּהֵמָה טְמֵאָה וְחַיָּה טְמֵאָה אֵין הַשְּׁחִיטָה מוֹעֶלֶת בָּהּ וְאֶחָד הַשּׁוֹחֵטָהּ אוֹ הַנּוֹחֲרָהּ אוֹ הַחוֹנְקָהּ אוֹ שֶׁמֵּתָה כְּדַרְכָּהּ הֲרֵי זוֹ נְבֵלָה. וְכָל הַנְּבֵלוֹת מִצְטָרְפוֹת לְעִנְיַן טֻמְאָה לִכְזַיִת אֶחָד טְמֵאוֹת וְאֶחָד טְהוֹרוֹת:

ד מֹחַ הֲרֵי הוּא כְּבָשָׂר. וְדַם הַנְּבֵלָה אֵינוֹ מְטַמֵּא כִּנְבֵלָה אֶלָּא הֲרֵי הוּא כְּמַשְׁקִין טְמֵאִים שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא לֹא אָדָם וְלֹא כֵּלִים מִן הַתּוֹרָה:

ה חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁמֵּתָה טָהוֹר. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ז כד) "וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ" מִי שֶׁאָסוּר מִשּׁוּם נְבֵלָה וּטְרֵפָה. וְאִם הֶכְשֵׁר בְּמַשְׁקִין הַמַּכְשִׁירִין הֲרֵי הוּא כְּאֻכָלִין טְמֵאִין וְאֵינוֹ כִּבְשַׂר נְבֵלָה. וְהַנּוֹגֵעַ בַּחֵלֶב הַחוֹפֶה אֶת הַכֻּלְיָא קֹדֶם הַפְּרִשָׁה הֲרֵי זֶה טָמֵא כְּנוֹגֵעַ בַּכֻּלְיָא עַצְמָהּ שֶׁהֲרֵי כַּמָּה חוּטִין נִמְשָׁכִין מִמֶּנָּה בַּחֵלֶב. אֲבָל בְּהֵמָה טְמֵאָה וְהַחַיָּה בֵּין טְהוֹרָה בֵּין טְמֵאָה אֶחָד בְּשָׂרָהּ וְאֶחָד חֶלְבָּהּ לְטֻמְאָה. וּמְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים בִּכְזַיִת כִּבְשַׂר הַנְּבֵלָה:

ו הַכָּוִי חֶלְבּוֹ מְטַמֵּא כִּבְשָׂרוֹ וְטֻמְאָתוֹ בְּסָפֵק. לְפִיכָךְ אֵין שׁוֹרְפִין עָלָיו תְּרוּמָה וְקָדָשִׁים וְאֵין חַיָּבִין כָּרֵת עַל טֻמְאָתוֹ וְעַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ אוֹ עַל אֲכִילַת קָדָשָׁיו:

ז וְאֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין מְטַמְּאִין מִן הַנְּבֵלוֹת. הָעֲצָמוֹת וְהַקְּרָנַיִם וְהַטְּלָפַיִם אֲפִלּוּ עִקָּרָן הָרַךְ שֶׁאִם יַחְתֹּךְ מִן הַחַי יוֹצֵא דָּם. וְהָעוֹר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְעֻבָּד. וְהָאֶלֶל וְהַגִּידִים וְהַמָּרָק וְהַתַּבְלִין שֶׁמִּתְבַּשְּׁלִין עִמָּהּ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁפֵּרְשׁוּ מִן הַנְּבֵלָה. אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּאֶחָד מִכָּל אֵלּוּ כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין בַּבָּשָׂר הֲרֵי זֶה טָמֵא. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה בַּבָּשָׂר כְּזַיִת. שֶׁאֵין אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ מִצְטָרֵף לִכְזַיִת:

ח הָאֹכֶל בֵּין שֶׁפְּלָטָתוּ חַיָּה בֵּין שֶׁפְּלָטַתּוּ סַכִּין אֵינוֹ מִצְטָרֵף לִכְזַיִת. וְאִם כְּנָסוֹ וְהָיָה בּוֹ כְּזַיִת מְטַמֵּא:

ט וְאֵלּוּ בְּהֵמוֹת שֶׁעוֹרוֹתֵיהֶם כִּבְשָׂרָם. עוֹר חֲזִיר שֶׁל יִשּׁוּב וְעוֹר חֲטוֹטֶרֶת הַגָּמָל הָרַכָּה וְעוֹר בֵּית הַבּשֶׁת וְעוֹר הַשְּׁלִיל וְעוֹר שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה. הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין מִן הַנְּבֵלָה. וְאִם עִבְּדָן אוֹ הָלַךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבוֹדָה הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִים. וְאִם עָשָׂה בָּהֶן מַעֲשֶׂה שֶׁבִּטְּלָן טְהוֹרִין אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָלַךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבוֹדָה. כֵּיצַד. אֹזֶן חֲמוֹר שֶׁטְּלָאָהּ לִכְפִיפָתוֹ טְהוֹרָה. כַּמָּה הוּא כְּדֵי עֲבוֹדָה אַרְבָּעָה מִילִין. וְאִי זוֹ הִיא חֲטוֹטֶרֶת רַכָּה כָּל זְמַן שֶׁלֹּא טָעֲנָה. הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְעֹן וְלֹא טָעֲנָה אוֹ שֶׁטָּעֲנָה קֹדֶם שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ הֲרֵי זֶה סָפֵק:

י הַמַּפְשִׁיט נִבְלַת בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה בֵּין דַּקָּה בֵּין גַּסָּה. אִם לִשְׁטִיחָה הִפְשִׁיט כֵּיוָן שֶׁהִפְשִׁיט מִן הָעוֹר כְּדֵי אֲחִיזָה וְהוּא שֶׁנֵּי טְפָחִים הַנּוֹגֵעַ בְּעוֹר זֶה שֶׁהֶפְשִׁיט טָהוֹר. וְעַד שֶׁלֹּא הִפְשִׁיט שְׁנֵי טְפָחִים הַנּוֹגֵעַ בָּעוֹר כְּנוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר. הִפְשִׁיטָהּ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִן הָעוֹר חֵמֶת הֲרֵי הָעוֹר חִבּוּר עַד שֶׁיַּפְשִׁיט אֶת כָּל הֶחָזֶה. וְאִם הִפְשִׁיטָהּ מֵרַגְלֶיהָ בַּלְבַד הֲרֵי הָעוֹר כֻּלּוֹ חִבּוּר וְהַנּוֹגֵעַ בָּעוֹר כְּנוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר עַד שֶׁיַּפְרִישׁ הָעוֹר כֻּלּוֹ מֵעַל הַבָּשָׂר. וְכֵן הַמַּפְשִׁיט בִּשְׂרָצִים חִבּוּר עַד שֶׁיַּפְשִׁיט כֻּלּוֹ. עוֹר שֶׁעַל הַצַּוָּאר חִבּוּר עַד שֶׁיַּפְשִׁיט כֻּלּוֹ. וְכָל עוֹר שֶׁהוּא חִבּוּר לְטַמֵּא כָּךְ הוּא חִבּוּר לְהִתְטַמֵּא. שֶׁאִם הָיְתָה שְׁחוּטָה וְנִגְעָה טָמְאָה בְּעוֹר זֶה שֶׁהוּא חִבּוּר נִטְמָא הַבָּשָׂר:

יא עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כְּזַיִת נִבְלָה הַנּוֹגֵעַ בַּצַּיִב הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ וּבְשִׂעָרוֹ שֶׁכְּנֶגְדּוֹ מֵאֲחוֹרֵי הָעוֹר נִטְמָא מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר בְּשִׂעָרוֹ שׁוֹמֵר לַבָּשָׂר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁפְּלָטַתּוּ חַיָּה. אֲבָל פְּלָטַתּוּ סַכִּין אִם הָיָה מְרֻדָּד בָּטֵל אַגַּב הָעוֹר:

יב עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים בְּשַׂר נְבֵלָה הָעוֹר מְבַטְּלָן וְאֵינָן מְטַמְּאִין לֹא בְּמַגָּע וְלֹא בְּמַשָּׂא. שֶׁכָּל שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא מִן הַנְּבֵלָה בְּמַגָּע אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. אֲבָל שְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים שֶׁתְּחָבָן בְּקֵיסָם הַנּוֹשְׁאָן טָמֵא שֶׁהֲרֵי נָשָׂא כְּזַיִת וְהַנּוֹגֵעַ טָהוֹר שֶׁאֵין חִבּוּרֵי אָדָם חִבּוּר וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶן מְרֻדָּדִין וּדְבוּקִין זֶה בָּזֶה עַד שֶׁיְּנַטְּלוּ כְּאֶחָד. אֲבָל אִם הָיָה חֲצִי זַיִת זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ בְּקֵיסָם אֶחָד אֲפִלּוּ הוֹלִיךְ וְהֵבִיא כָּל הַיּוֹם כֻּלּוֹ טָהוֹר:

יג בְּשַׂר נְבֵלָה שֶׁנִּפְסַד וְהִבְאִישׁ וְנִפְסַל מִלֶּאֱכל הַכֶּלֶב טָהוֹר. לְפִיכָךְ נֶצֶל הַנְּבֵלָה סָפֵק אִם מְטַמֵּא בִּכְזַיִת אִם לֹא. בְּשַׂר נְבֵלָה שֶׁיָּבֵשׁ אִם יָכוֹל לִשְׁרוֹת בְּפוֹשְׁרִין מֵעֵת לְעֵת וְלַחֲזֹר לַח וְרָאוּי לַכֶּלֶב מְטַמֵּא וְאִם לָאו טָהוֹר וַאֲפִלּוּ כְּאֲכָלִין טְמֵאִין אֵינוֹ מְטַמֵּא:

יד בְּשַׂר נְבֵלָה שֶׁהָיָה סָרוּחַ מֵעִקָּרוֹ וְאֵינוֹ רָאוּי לְמַאֲכַל אָדָם הֲרֵי זֶה טָהוֹר שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יד כא) "לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ" עַד שֶׁתְּהֶיֶה תְּחִלָּתָהּ רְאוּיָה לְגֵר:

טו שִׁלְיָא שֶׁל נְבֵלָה חֲרֵי הִיא כְּפֶרֶשׁ וּכְרֵעִי וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה כִּנְבֵלָה. וְאִם חָשַׁב עָלֶיהָ לַאֲכִילָה מִתְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. הַקֵּבָה וְהֶחָלָב שֶׁל נְבֵלָה טְהוֹרִין מִכְּלוּם:

טז בְּהֵמָה שֶׁשָּׁפְעָה חֲרָרַת דָּם אַף עַל פִּי שֶׁנִּפְטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה לֹא בְּמַגָּע וְלֹא בְּמַשָּׂא עַד שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ צוּרַת נֶפֶל לְפִי שֶׁהִיא בְּטֵלָה בָּרֹב הַיּוֹצֵא עִמָּהּ. לְפִיכָךְ הִיא טְהוֹרָה אַף עַל פִּי שֶׁהָיְתָה רְאוּיָה לַגֵּר אַגַּב אִמָּהּ:

יז נְבֵלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בִּשְׁחוּטָה אִם רֹב מִן הַשְּׁחוּטָה בְּטֵלָה הַנְּבֵלָה בַּשְּׁחוּטָה וְאֵין הַכֹּל מְטַמֵּא בְּמַגָּע. אֲבָל אִם נָשָׂא הַכֹּל נִטְמָא שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁחוּטָה שֶׁתַּחְזֹר נְבֵלָה אֲבָל הַנְּבֵלָה אֶפְשָׁר שֶׁתִּטְהַר כְּשֶׁתִּסָּרַח לְפִיכָךְ תִּבָּטֵל:

פרק ב

א בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה טְמֵאָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִשּׁוּם נְבֵלָה כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְפַרְכֶּסֶת עַד שֶׁיִּתְיַז אֶת רֹאשָׁהּ וַחֲרֵי הִיא כָּאֳכָלִין טְמֵאִין. נֶחְרָהּ וַחֲרֵי הִיא מְפַרְכֶּסֶת אֵין בָּהּ אֶפְלוּ טֻמְאַת אֳכָלִין כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְפַרְכֶּסֶת. וְאֵיבָר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמְּפַרְכֶּסֶת אָסוּר לִבְנֵי נֹחַ כְּפוֹרֵשׁ מִן הַחַי וּבָשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנָּה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַחַי. וְכֵן טְהוֹרָה שֶׁנִּפְסְלָה בְּשְׁחִיטָתָהּ וַעֲדַיִן הִיא מְפַרְכֶּסֶת אוֹ שֶׁחַט בָּהּ אֶחָד אוֹ רֹב אֶחָד אֵין לָהּ טֻמְאָה כְּלָל עַד שֶׁתָּמוּת. חָלַק בְּהֵמָה לִשְׁנַיִם אוֹ שֶׁנִּטְלָה יָרֵךְ וְחָלַל שֶׁלָּהּ חֲרֵי זוֹ נְבֵלָה וּמְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא וּבְמַגָּע אַף עַל פִּי שֶׁהִיא עֲדַיִן בַּחַיִּים. וְכֵן אִם קָרְעָהּ מִגַּבָּהּ אוֹ שֶׁנִּשְׁבְּרָה מִפֶּרֶקֶת וְרֹב בָּשָׂר עִמָּהּ חֲרֵי זוֹ כִּנְבֵלָה לְכָל דָּבָר:

ב בְּהֵמָה שֶׁמֵּת עֻבָּרָהּ בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ וְהוֹשִׁיט הָרוֹעֶה אֶת יָדוֹ וְנָגַע בּוֹ בֵּין בִּבְהֵמָה טְמֵאָה בֵּין בִּטְהוֹרָה חֲרֵי זֶה הַנּוֹגֵעַ טָהוֹר עַד שֶׁיֵּצֵא הַנֶּפֶל לָאֲוִיר הָעוֹלָם:

ג בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִבְּהֵמָה וְחַיָּה כְּשֶׁהֵן חַיִּין בֵּין טְהוֹרִין בֵּין טְמֵאִין טָהוֹר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא כִּנְבֵלָה. אֲבָל אֵיבָר מִן הַחַי הַפּוֹרֵשׁ מֵהֶן מְטַמֵּא כִּנְבֵלָה. אֶחָד אֵיבָר מִן הַחַי הַפּוֹרֵשׁ מִן הַבְּהֵמָה עִצְמָהּ אוֹ אֵיבָר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַשָּׁלִיל שֶׁבִּבְטְנָהּ. וְהָאֵיבָרִים אֵין לָהֶן שִׁעוּר אֲפִלּוּ הָיָה כְּשְׁעוֹרָה אוֹ פָּחוֹת מְטַמֵּא וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה הָאֵיבָר כִּבְרִיָּתוֹ בָּשָׂר וְגִידִין וַעֲצָמוֹת וְיִהְיֶה עָלָיו בָּשָׂר כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה. הָיָה הַבָּשָׂר פָּחוֹת מֵהַעֲלוֹת אֲרוּכָה בְּחַי אוֹ חָסַר עַצְמוֹ טָהוֹר:

ד הַכֶּלְיָא וְהַלָּשׁוֹן וְהַשָּׂפָה וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֵיבָרִים וְאֵין עוֹשִׂין חֲלִיפִין הוֹאִיל וְאֵין בָּהֶם עֶצֶם חֲרֵי הֵן כְּבָשָׂר:

ה הַבָּשָׂר אוֹ הָאֵיבָר הַמְּדֻלְדָּלִין בִּבְהֵמָה אוֹ חַיָּה שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לִחְיוֹת וּלְהַדְבִּיק בִּשְׂאָר הַגּוּף אֵינָן מְטַמְּאִין כִּנְבֵלָה כָּל זְמַן שֶׁהַבְּהֵמָה בַּחַיִּים וַחֲרֵי הֵן כִּשְׂאָר אֳכָלִין אִם הֶכְשְׁרוּ מְקַבְּלִין טֻמְאָה בִּמְקוֹמָהּ. נִשְׁחֲטָה הַבְּהֵמָה הֶכְשְׁרוּ בִּשְׁחִיטָה וְאֵינָן מְטַמְּאִין כִּנְבֵלָה שֶׁאֵין

הַשְׁחִיטָה עוֹשֶׂה אוֹתָן כְּמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ מֵחַיִּים. אֲבָל אִם מֵתָה הַבְּהֵמָה הַבָּשָׂר שֶׁהָיָה מְדֻלְדָּל בָּהּ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר. וְהָאֵיבָר מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַחַי וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשּׁוּם אֵיבָר מִן הַנְּבֵלָה. וּמַה בֵּין אֵיבָר מִן הַחַי לְאֵיבָר מִן הַנְּבֵלָה. שֶׁהַבָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵיבָר מִן הַחַי טָהוֹר. וְהַבָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵיבָר מִן הַנְּבֵלָה מְטַמֵּא בִּכְזַיִת בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא. וְזֶה וְזֶה שָׁוִין לִשְׁעוּר:

ו טְרֵפָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה שְׁחִיטָה כְּשֵׁרָה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה הֲרֵי הִיא טְהוֹרָה. וְכֵן הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה וּמָצָא בָּהּ עֻבָּר מֵת שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהַרְתּוֹ מִידֵי נְבֵלָה. מָצָא בָּהּ בֵּן שְׁמוֹנָה חַי נִטְרָף. אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁחַט אַחַר שֶׁנִּטְרַף אֵין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהַרְתּוֹ מִיְּדֵי נְבֵלָה לְפִי שֶׁאֵין לְמִינוֹ שְׁחִיטָה. לְפִיכָךְ וְלַד בְּהֵמָה שֶׁלֹּא שָׁהָה שִׁבְעָה יָמִים גְּמוּרִין אִם שְׁחָטוֹ בְּתוֹךְ שִׁבְעָה אֵין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהַרְתּוֹ מִידֵי נְבֵלָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּנֶפֶל:

ז הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה וּמָצָא בָּהּ בֵּן תִּשְׁעָה חַי קֹדֶם שֶׁיְּהַלֵּךְ עַל הַקַּרְקַע אַף עַל פִּי שֶׁאֵין צָרִיךְ שְׁחִיטָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ שֶׁהֲרֵי שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהַרְתּוֹ אִם נִטְמֵאת אִמּוֹ לֹא נִטְמָא הוּא. וְאִם נִתְנַבְּלָה אִמּוֹ הֲרֵי הוּא טָהוֹר שֶׁאֵין הַחַי מִתְטַמֵּא לֹא טֻמְאַת אֳכָלִין וְלֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא כְּאֵיבָר מֵאֵיבָרֶיהָ. וְאִם מֵת קֹדֶם שֶׁיַּפְרִיס עַל גַּבֵּי קַרְקַע הֲרֵי הוּא טָהוֹר שֶׁשְּׁחִיטַת אִמּוֹ טְהָרַתּוּ:

ח טְרֵפָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא טְהוֹרָה מִן הַתּוֹרָה אִם נָגַע בָּהּ הֶקְדֵּשׁ נִטְמָא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְזוֹ מַעֲלָה יְתֵרָה שֶׁעָשׂוּ בְּקֹדֶשׁ:

ט בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה לֵילֵד וְהוֹצִיא הָעֻבָּר אֶת יָדוֹ וַחֲתָכָהּ וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטָהּ אֶת אִמּוֹ הָאֵיבָר שֶׁנֶּחְתַּךְ נְבֵלָה וּשְׁאָר בְּשַׂר הָעֻבָּר טָהוֹר. שְׁחָטָהּ אֶת אִמּוֹ וְאַחַר כָּךְ חֲתָכָהּ הָאֵיבָר כִּטְרֵפָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה וּשְׁאָר בְּשַׂר הָעֻבָּר מַגַּע טְרֵפָה שְׁחוּטָה שֶׁהִיא מְטַמְּאָה אֶת הַקֹּדֶשׁ אֲבָל לֹא אֶת הַתְּרוּמָה. הוֹצִיא הָעֻבָּר אֶת יָדוֹ בֵּין שְׁחִיטַת סִימָן לִשְׁחִיטַת סִימָן וַחֲתָכוֹ מִצְטָרֵף שְׁחִיטַת סִימָן לְסִימָן לְטַהֵר הָאֵיבָר מִידֵי נְבֵלָה:

י שְׁחִיטַת עַכּוּ"ם נְבֵלָה וּמְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא וַאֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמֵד עַל גַּבָּיו. וְאִם שְׁחָטוֹ בְּסַכִּין יָפָה שְׁחִיטָה כָּרָאוּי אֶחָד הָעַכּוּ"ם וְאֶחָד הַכּוּתִי אוֹ גֵּר תּוֹשָׁב שְׁחִיטָתָן נְבֵלָה. וְקָרוֹב בְּעֵינַי שֶׁאַף זֶה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁהֲרֵי טֻמְאַת עֲבוֹדָה זָרָה וְטֻמְאַת תְּקֻרְבָּתָהּ מִדִּבְרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וּבְגִלַּל עֲבוֹדָה זָרָה נִתְרַחֲקוּ הַכּוּתִים וְנֶאֶסְרָה שְׁחִיטָתָן. וְאִם תֹּאמַר וַהֲלֹא הִיא אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה דִּין תּוֹרָה. לֹא כָּל הָאָסוּר בַּאֲכִילָה מְטַמֵּא שֶׁהֲרֵי הַטְּרֵפָה אֲסוּרָה וּטְהוֹרָה. וְאִי אֶפְשָׁר לְחַיֵּב כָּרֵת עַל טֻמְאָה זוֹ עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ וַאֲכִילַת קָדָשָׁיו אֶלָּא בְּרִאְיָה בְּרוּרָה:

יא קוֹלְיַית הַנְּבֵלָה הַנּוֹגֵעַ בָּהּ אוֹ נוֹשְׂאָהּ טָהוֹר שֶׁכָּל דָּבָר מִן הַנְּבֵלָה שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַגָּע אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. נִקְבָּה כָּל שֶׁהוּא הַנּוֹגֵעַ בָּהּ אוֹ נוֹשְׂאָהּ טָמֵא. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהָיָה הַמֹּחַ שֶׁבָּהּ מִתְקַשְׁקֵשׁ שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ מַעֲלָה אֲרוּכָה. אֲבָל אִם הָיָה עוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ אִם

יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה לְעֶצֶם מִבַּחוּץ הֲרֵי זוֹ מְטַמְּאָה בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא כְּכָל הָאֵיבָרִים. וּכְבָר פֵּרַשְׁנוּ שֶׁהַקּוּלִית הִיא הָעֶצֶם הַסָּתוּם מִכָּל צְדָדָיו:

יב קוּלִית שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ לְנַקְּבָהּ וַעֲדַיִן לֹא נִקְּבָהּ הֲרֵי הַנּוֹגֵעַ בָּהּ סָפֵק טָמֵא. שֶׁהֲרֵי יֵשׁ בַּדָּבָר סָפֵק אִי מְחֻסַּר נְקִיבָה כִּמְחֻסַּר מַעֲשֶׂה אוֹ לֹא:

פרק ג

א נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר מְטַמָּא מִן הַתּוֹרָה. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יז טו) "וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם" אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּאוֹכֵל נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר בִּלְבַד שֶׁהוּא אָסוּר מִשּׁוּם נְבֵלָה וּטְרֵפָה. וְכֵיצַד הִיא טֻמְאָתָהּ. אֵינָהּ מְטַמְּאָה לֹא בְּמַגָּע וְלֹא בְּמַשָּׂא וְלֹא כְּשֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַפֶּה אֶלָּא בְּתוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה. שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶלָּא כְּשֶׁהִיא בְּבֵית הַנֶּפֶשׁ. וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר תֹּאכַל לְתֹת שִׁעוּר לְטֻמְאָתָהּ כְּשִׁעוּר אֲכִילָה שֶׁהוּא כְּזַיִת. וַהֲרֵי נֶאֱמַר בָּהּ וְכִבֶּס בְּגָדָיו מְלַמֵּד שֶׁהַמִּתְטַמֵּא בָּהּ מְטַמֵּא בְּגָדָיו עַד שֶׁיִּפְרֹשׁ מִמְּטַמְּאָיו כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. כֵּיצַד. הַבּוֹלֵעַ כְּזַיִת מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְנָגַע בִּכְלִים בִּשְׁעַת בְּלִיעָתוֹ טְמֵאִים וְנַעֲשׂוּ רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. הָיָה נוֹגֵעַ בְּאָדָם וּבִכְלֵי חֶרֶס בִּשְׁעַת בְּלִיעָתוֹ לֹא טִמְּאָן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּשְׁאָר אָבוֹת הַטֻּמְאוֹת. וְאַחַר שֶׁבָּלַע אֵינוֹ מְטַמֵּא שְׁאָר כֵּלִים שֶׁהֲרֵי הוּא כִּכְלִי רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה אַחַר שֶׁפֵּרֵשׁ מִמְּטַמְּאָיו שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָעוּן טְבִילָה וְהָעֶרֶב שֶׁמֶשׁ אֵינוֹ מְטַמֵּא כֵּלִים:

ב אֵין נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה לְטַמֵּא טֻמְאָה זוֹ הַחֲמוּרָה אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁבָּלַע מֻמְנָה כְּזַיִת מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי זוֹ מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. חָשַׁב עָלֶיהָ לַאֲכִילָה הֲרֵי זוֹ מְטַמְּאָה טֻמְאַת אֳכָלִין וַהֲרֵי הִיא כְּאֹכֶל רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע בָּהּ טֻמְאָה אַחֶרֶת וְאֵינָהּ צְרִיכָה הֶכְשֵׁר:

ג פָּרָה אֲדֻמָּה וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִים אֵינָן כֵּן. אַף עַל פִּי שֶׁהֵן מְטַמְּאִין הַמִּתְעַסֵּק בָּהֶן אִם חָשַׁב עֲלֵיהֶן לַאֲכִילָה צְרִיכִין שֶׁתִּגַּע בָּהֶן טֻמְאָה וְאַחַר כָּךְ יִטַּמְּאוּ טֻמְאַת אֳכָלִין:

ד כְּזַיִת מִנִּבְלַת הַבְּהֵמָה שֶׁתְּחָבוֹ בְּכוּשׁ וְהִכְנִיס לְתוֹךְ מְעֵי הָאִשָּׁה מִלְּמַטָּה. אוֹ שֶׁהִכְנִיסוֹ לְתוֹךְ בְּלִיעָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ בְּמָקוֹם שֶׁנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר מְטַמְּאָה. הֲרֵי זֶה טִמְּאוֹ מִשּׁוּם נוֹשֵׂא לֹא מִשּׁוּם נוֹגֵעַ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּתְחִלַּת הַסֵּפֶר:

ה הַכּוֹרֵךְ כְּזַיִת מִבְּשַׂר נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר בַּחֲזֶרֶת וְכִיּוֹצֵא בָּהּ וּבְלָעוֹ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע בִּגְרוֹנוֹ הֲרֵי זֶה טָמֵא. כָּרְכוֹ בְּסִיב וּבְלָעוֹ הֲרֵי זֶה טָהוֹר:

ו הַבּוֹלֵעַ נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְאַחַר שֶׁבְּלָעָהּ הֶקִיאָהּ קֹדֶם שֶׁתִּתְעַכֵּל הֲרֵי זֶה אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים כְּשֶׁתֵּצֵא לִגְרוֹנוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמְּקִיאָהּ. שֶׁאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּבֵית הַנֶּפֶשׁ אֶלָּא בְּשִׁעַת בְּלִיעָה לֹא בְּשָׁעָה שֶׁמְּקִיאָהּ:

ז מְעֵי שֶׁל נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר שֶׁבְּלָעוֹ מְקֻצָּתוֹ בְּבֵית הַבְּלִיעָה וּמְקֻצָּתוֹ בַּחוּץ לְתוֹךְ פִּיו אִם יֵשׁ בְּבֵית הַבְּלִיעָה כְּזַיִת הֲרֵי זֶה טָמֵא וְאִם לָאו טָהוֹר:

ח בָּלַע מִמֶּנָּה אֵיבָר שָׁלֵם שֶׁאֵין בּוֹ כְּזַיִת אֵינוֹ מִתְטַמֵּא. אֶפְלוּ נָטַל צִפּוֹר וַאֲכָלָהּ אִם יֵשׁ בָּהּ כְּזַיִת נִטְמָא וְאִם לָאו טָהוֹר:

ט הַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כָּאֳכָלִים וּמִתְטַמְּאִין וּמְטַמְּאִין טֻמְאַת אֳכָלִין אֵינָן מִצְטָרְפִין בְּנִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר לִכְזַיִת. אֲבָל הַמְּקוֹמוֹת הָרַכִּים הַקְּרוֹבִים לַבָּשָׂר מִן הַחַרְטוֹם וְהַצִּפָּרְנַיִם הֲרֵי הֵן כִּבְשָׂר וּמִצְטָרְפִין לִכְזַיִת. רָאשֵׁי אֲגַפַּיִם וְרֹאשׁ הַזָּנָב וְהָעֲצָמוֹת אֶפְלוּ הָרַכּוֹת אֵינָן מִצְטָרְפִין:

י הָאוֹכֵל מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר מִן הָעֲצָמוֹת הָרַכִּין אוֹ מִן הַגִּידִין וּמִן הַשְּׁלַל שֶׁל בֵּיצִים וּמִן הַדָּם וּמִבָּשָׂר מִן הַחַי מְמֻנֶּה טָהוֹר. אֲבָל הָאוֹכֵל מִן הָאֶשְׁכּוֹל שֶׁל בֵּיצִים וּמִן הַקֶּרֶקְבָּן וּמִן בְּנֵי הַמֵּעַיִם אוֹ שֶׁהִמְחָה אֶת הַחֵלֶב בְּאוּר וּגְמָעוֹ הֲרֵי זֶה טָמֵא כְּאוֹכֵל מִבְּשָׂרָם שֶׁהַשּׁוֹתֶה בְּכָל אוֹכֵל. הִמְחָהוּ בַּחַמָּה וּגְמָעוֹ טָהוֹר שֶׁהֲרֵי הִסְרִיחוּ:

יא נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר שֶׁנִּפְסְדָה מִלֶּאֱכל הַכֶּלֶב טְהוֹרָה. וְכֵן אִם יָבְשָׁה כְּחֶרֶס וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִשָּׁרוֹת בְּפוֹשְׁרִין מֵעֵת לְעֵת לַחְזֹר לְכְמוֹת שֶׁהָיְתָה הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה. וְהָאוֹכֵל נֶצֶל שֶׁל נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר הֲרֵי זֶה טָהוֹר:

יב עוֹף טָהוֹר שֶׁנִּטְרַף וְנִשְׁחַט שְׁחִיטָה כְּשֵׁרָה שְׁחִיטָתוֹ מְטַהַרְתּוֹ וַאֲפִלּוּ נִשְׁחַט בָּעֲזָרָה. וְאִם נִמְלַךְ וְנִמְצָא טְרֵפָה אֵין מְלִיקָתוֹ מְטַהַרְתּוֹ. נִמְצֵאתָ אוֹמֵר שֶׁהַשּׁוֹחֵט עוֹף טָהוֹר בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים בֵּין קָדְשִׁים בֵּין חֻלִּין הֲרֵי זֶה טָהוֹר. וְהַמּוֹלֵק חֻלִּין בִּפְנִים אוֹ שֶׁמָּלַק קָדְשִׁים בַּחוּץ הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין בְּגָדִים בְּבֵית הַבְּלִיעָה:

יג הַמּוֹלֵק קָדְשִׁים בִּפְנִים אִם הָיוּ רְאוּיִין לְקֻרְבָּן וְלֹא נִמְצְאוּ בָּהֶן מוּמִין שֶׁבְּאַרְנוּ בְּמָקוֹמוֹ הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. כֵּיוֹצֵא בּוֹ עֶגְלָה עֲרוּפָה שֶׁנֶּעֶרְפָה כְּהִלְכָתָהּ טְהוֹרָה כַּפָּרָה כְּתִיב בָּהּ כְּקָדְשִׁים. וְכֵן אִם נִשְׁחֲטָה אַחַר יְרִידָתָהּ לַנַּחַל אַף עַל פִּי שֶׁאֲסוּרָה בַּהֲנָאָה הִצִּילָה אוֹתָהּ שְׁחִיטָתָהּ מִידֵי נְבֵלָה:

יד נִבְלַת הָעוֹף הַטָּמֵא טְהוֹרָה וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. וְאִם חָשַׁב עָלֶיהָ לַאֲכִילָה וְהֶכְשֵׁרָה הֲרֵי הִיא כָּאֳכָלִין טְמֵאִין שֶׁהֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וּכְנָפַיִם וְהַנּוֹצָה וְהַמְּקוֹמוֹת הָרַכִּים מִן הַחַרְטוֹם וּמִן הַצִּפָּרְנַיִם שֶׁלָּהּ הֲרֵי הֵן כִּבְשָׂרָהּ:

טו אֶחָד הָעוֹף הַטָּהוֹר וְאֶחָד הָעוֹף הַטָּמֵא אֵיבָר מִן הַחַי הַפּוֹרֵשׁ מֵהֶם טָהוֹר וְאֵין בּוֹ טֻמְאָה כְּלָל. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא כד) "וּלְאֵלֶּה תִּטַּמְּאוּ" (ויקרא יא כו) "לְכָל הַבְּהֵמָה" לְהוֹצִיא אֶת הָעוֹף שֶׁאֵין לוֹ פַּרְסָה. וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ שֶׁלֹּא בָּא הַכָּתוּב אֶלָּא לְטַמֵּא אֵיבָר מִן הַחַי שֶׁל בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה:

טז אֵיבָר מִן הָעוֹף הֲרֵי הוּא כְּנִבְלַת הָעוֹף שֶׁפֵּרַשׁ מִמֶּנּוּ. אִם הָיְתָה נִבְלַת עוֹף טָהוֹר מְטַמְּאָה טֻמְאָה חֲמוּרָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה בִּכְזַיִת. וְאִם חָשַׁב עָלָיו לְאָכִילָה מְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין. וְאִם הָיְתָה נִבְלַת עוֹף טָמֵא מְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין אִם חָשַׁב עָלָיו וְהֶכְשֵׁר. וְאֵינוֹ מְטַמֵּא אֳכָלִין אֲחֵרִים עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּבֵיצָה כְּשִׁעוּר כָּל הָאֳכָלִין לְטַמֵּא כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

פרק ד

א שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים הָאֲמוּרִין בַּתּוֹרָה. וְהֵן הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב וְהָאֲנָקָה וְהַלְּטָאָה וְהַכֹּחַ וְהַתִּנְשֶׁמֶת וְהַחֹמֶט. טֻמְאַת כֶּלִי שָׁוֶה וְהֵן הַנִּקְרָאִין שֶׁרֶץ לְעִנְיַן טֻמְאָה:

ב הַשֶּׁרֶץ אָב מְאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת מְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בָּאֲוִיר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. וְהַנּוֹגֵעַ בּוֹ אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ. וְשִׁעוּר טֻמְאָתוֹ בְּכַעֲדָשָׁה וְכָל הַשְּׁרָצִים מִצְטָרְפִין לְכַעֲדָשָׁה:

ג הָאֵיבָרִים אֵין לָהֶן שִׁעוּר. אֵיבָר מִן הַשֶּׁרֶץ כִּבְרִיָּתוֹ:

ד בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת שֶׁהוּא פָּחוֹת מִכַּעֲדָשָׁה בֵּין שֶׁפֵּרַשׁ מִן הַחַי בֵּין שֶׁפֵּרַשׁ מִן הַמֵּת מְטַמֵּא טֻמְאָתוֹ. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה בַּבָּשָׂר שֶׁעָלָיו אוֹ בְּמֹחַ שֶׁבָּעֶצֶם כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה:

ה בָּשָׂר מִן הַחַי הַפּוֹרֵשׁ מִן הַשֶּׁרֶץ טָהוֹר שֶׁאֵין מְטַמֵּא אֶלָּא אֵיבָר הַדּוֹמֶה לַשֶּׁרֶץ כֻּלּוֹ. מַה שֶּׁרֶץ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת אַף אֵיבָר הַפּוֹרֵשׁ בָּשָׂר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת:

ו הַכֶּלְיָא וְהַכָּבֵד וְהַלָּשׁוֹן וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֵיבָר וְאֵין עוֹשִׂין חֲלִיפִין הֲרֵי הֵן כְּבָשָׂר. וְאִם פֵּרְשׁוּ מִן הַחַי טְהוֹרִין:

ז דַּם הַשֶּׁרֶץ כִּבְשָׂרוֹ וּמִצְטָרֵף לְכַעֲדָשָׁה כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְחֻבָּר בַּבָּשָׂר:

ח עַצְמוֹת הַשֶּׁרֶץ וְגִידָיו וְצִפָּרְנָיו טְהוֹרִין. וְעוֹר הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב וְהַתִּנְשֶׁמֶת טָהוֹר אַף עַל פִּי שֶׁהוּא לַח וְעָדַיִן לֹא עִבְּדוּ וְלֹא הָלַךְ בּוֹ. אֲבָל עוֹר הָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט כִּבְשָׂרָן וּמְטַמֵּא בְּכַעֲדָשָׁה. וְאִם עִבְּדָן אוֹ שֶׁהָלַךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבוֹדָה טְהוֹרִין. וְכַמָּה הִיא כְּדֵי עֲבוֹדָה כְּדֵי הִלּוּךְ אַרְבָּעָה מִילִין:

ט קוֹלִיַּית הַשֶּׁרֶץ הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָהוֹר אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מְלֵאָה מֹחַ וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה הַמֹּחַ מִתְקַשְׁקֵשׁ שֶׁאֵינוֹ מַעֲלֶה אֲרוּכָה. אֲבָל אִם הָיָה עוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה בָּהּ מִבַּחוּץ

הֲרֵי הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא כְּכָל הָאֵיבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. נִקְבָּה הַקּוּלִית בְּכָל שֶׁהוּא הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם טָמֵא:

י בֵּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְרֻקֶּמֶת אַף עַל פִּי שֶׁהַשֶּׁרֶץ נִרְאֵית מִתּוֹכָהּ טְהוֹרָה. נִקְבָּה כָּל שֶׁהוּא הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא:

יא שֶׁרֶץ שֶׁחֻצְיוֹ בָּשָׂר וְחֻצְיוֹ אֲדָמָה הַנּוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר טָמֵא וּבָאֲדָמָה טָהוֹר. וְאִם הִשְׁרִיץ עַל פְּנֵי כֻּלּוֹ אַף הַנּוֹגֵעַ בָּאֲדָמָה שֶׁעֲדַיִן לֹא נִגְמְרָה צוּרָתוֹ טָמֵא:

יב בָּשָׂר הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּפְסַד וְהִבְאִישׁ וְנִפְסַל מִלֶּאֱכל הַכֶּלֶב טָהוֹר. יָבֵשׁ עַד שֶׁנַּעֲשָׂה כַּחֶרֶשׂ אִם יָכוֹל לְהַשְׁרוֹת בְּפוֹשְׁרִין מֵעֵת לְעֵת וְלַחֲזוֹר לַח כְּשֶׁהָיָה מְטַמֵּא וְאִם לָאו טָהוֹר וַאֲפִלּוּ כָּאֳכָלִין טְמֵאִים אֵינוֹ מְטַמֵּא. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִקְצָת הַשֶּׁרֶץ. אֲבָל שֶׁרֶץ שֶׁיָּבֵשׁ וְשֶׁלְּדוֹ קַיָּם אוֹ שֶׁנִּשְׁרַף וְשֶׁלְּדוֹ קַיָּם הוֹאִיל וְתַבְנִית כֻּלּוֹ עוֹמֶדֶת הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא. וְקָרוֹב בְּעֵינַי שֶׁטֻּמְאָה זוֹ מִדִּבְרֵיהֶם:

יג כְּזַיִת מִן הַנְּבֵלָה אוֹ כַּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ שֶׁצָּמְקוּ וְחָסְרוּ טְהוֹרִין. פָּחוֹת מִכַּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ וּפָחוֹת מִכְּזַיִת מִן הַנְּבֵלָה שֶׁתָּפְחוּ וְעָמְדוּ עַל כַּשְׁעוּר מְטַמְּאִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. הָיוּ בַּתְּחִלָּה כַּשְׁעוּר וְצָמְקוּ וְחָזְרוּ וְתָפְחוּ עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְשִׁעוּרָן הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין כְּשֶׁהָיוּ דִּין תּוֹרָה. וְכֵן אַתָּה אוֹמֵר בִּכְזַיִת מִן הַמֵּת:

יד הַשֶּׁרֶץ אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁיָּמוּת. הֶתְּזוּ רָאשֵׁיהֶן אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן הָרֹאשׁ מְעֹרֶה בְּעוֹר הַגּוּף אַף עַל פִּי שֶׁהֵן מְפַרְכְּסִין כִּזְנָב הַלְּטָאָה מְטַמְּאִין. שְׁאָר שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים כֵּלָן כְּגוֹן הַצְּפַרְדֵּעַ וְהַנָּחָשׁ וְהָעַקְרָב וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּאֲכִילָה הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין מִכְּלוּם וַאֲפִלּוּ כָּאֳכָלִין טְמֵאִין אֵינָן. וְאֵין לְךָ בְּכָל הַשְּׁרָצִים מַה שֶּׁמְּטַמֵּא בְּמוֹתוֹ חוּץ מִשְּׁמוֹנַת הַמִּינִין הַמְפֹרָשִׁין בַּתּוֹרָה:

פרק ה

א שִׁכְבַת זֶרַע מֵאָבוֹת הַטֻּמְאָה מְטַמְּאָה אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בָּאֲוִיר וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא וְאֵין הַמִּתְטַמֵּא בָּהּ מְטַמֵּא בְּגָדִים בְּשִׁעַת מַגָּעוֹ. וְאֶחָד הַנּוֹגֵעַ בָּהּ וְאֶחָד הָרוֹאֶה אוֹתָהּ בִּבְשָׂרוֹ שְׁנֵיהֶן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה דִּין תּוֹרָה. וְכַמָּה שִׁעוּרָהּ לְנוֹגֵעַ בְּכַעֲדָשָׁה וְלָרוֹאֶה בְּכָל שֶׁהוּא. וְאֵין הָרוֹאֶה טָמֵא עַד שֶׁתֵּצֵא מִמֶּנּוּ וְיִחְתֹּם מִמֶּנּוּ פִּי אַמָּה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טו לב) (ויקרא כב ד) "אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע". לְפִיכָךְ אֲפִלּוּ רָאָה בְּקֵיסָם הוֹאִיל וְהִגִּיעָה לְפִי אַמָּה נִטְמָא. וְאֶחָד הָרוֹאֶה מֻחֲמֶרֶת בְּשָׂרוֹ אוֹ הָרוֹאֶה בְּאֹנֶס טָמֵא:

ב אֵין שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁל קָטָן מְטַמְּאָה עַד שֶׁיִּהְיֶה בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד:

ג שִׁכְבַת זֶרַע אֲדָמָה טְהוֹרָה עַד שֶׁתִּהְיֶה לְבָנָה וְנִמְשֶׁכֶת:

ד וְכָל שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁאֵין גּוּפוֹ שֶׁל אָדָם מַרְגִּישׁ בָּהּ אֵינָהּ מְטַמְּאָה. לְפִיכָךְ אִם רָאָה בְּלֹא קְשִׁוּי וּבְלֹא תַּאֲוָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה מִשּׁוּם שִׁכְבַת זֶרַע. נֶעֱקְרָה בְּהַרְגָּשָׁה אַף עַל פִּי שֶׁיָּצְתָה שֶׁלֹּא בְּהַרְגָּשָׁה טְמֵאָה:

ה הַמְהַרְהֵר בַּלַּיְלָה וְרָאָה שֶׁשִּׁמֵּשׁ מִטָּה בַּחֲלוֹם וְעָמַד וּמָצָא בְּשָׂרוֹ חַם אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מָצָא שִׁכְבַת זֶרַע הֲרֵי זֶה טָמֵא כֵּיוָן שֶׁהִרְגִּישׁ שֶׁשִּׁמֵּשׁ בַּחֲלוֹם כְּבָר רָאָה בְּהַרְגָּשָׁה וּלְפִיכָךְ מָצָא בְּשָׂרוֹ חַם וְהָיְתָה מְעַט וְנִתְקַנְּחָה בִּבְשָׂרוֹ אוֹ בְּכֵלָיו וּלְפִיכָךְ לֹא מָצָא לַחְלוּחִית. הִרְהֵר וְלֹא מָצָא בְּשָׂרוֹ חַם אוֹ שֶׁמָּצָא בְּשָׂרוֹ חַם וְלֹא הִרְהֵר טָהוֹר:

ו הַמְּטִיל מַיִם וְרָאָה מַיִם חֲלוּקִין אוֹ עֲכוּרִים בַּתְּחִלָּה טָהוֹר. רָאָה אוֹתָם בָּאֶמְצַע אוֹ בַּסּוֹף הֲרֵי זֶה טָמֵא. הָיוּ הַמַּיִם שֶׁהֵטִיל כֻּלָּם מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף חֲלוּקִין אוֹ עֲכוּרִים הֲרֵי זֶה טָהוֹר. הָיוּ לְבָנִים וְנִמְשָׁכִין טָמֵא. וְהַמֵּטִיל טִפִּים עֲבוֹת מִתּוֹךְ הָאַמָּה טָהוֹר:

ז בַּעַל קֶרִי שֶׁטָּבַל וְלֹא הֵטִיל מַיִם קֹדֶם שֶׁיִּטְבֹּל כְּשֶׁיַּטִּיל מַיִם טְמֵאִים מִפְּנֵי צְחִצּוּחֵי שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁאֵינָן יוֹצְאִין אֶלָּא כְּשֶׁיַּטִּיל מַיִם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּחוֹלֶה אוֹ בְּזָקֵן. אֲבָל יֶלֶד בָּרִיא טָהוֹר מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹרֶה שִׁכְבַת זֶרַע בְּחָזְקָה כְּחֵץ וְהִיא כֻּלָּהּ נִנְתֶּקֶת מִן הָאַמָּה. עַד כַּמָּה הוּא יֶלֶד כָּל זְמַן שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל רַגְלוֹ אַחַת וְנוֹעֵל אוֹ חוֹלֵץ מְנַעֲלוֹ וְאִם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כֵּן מִפְּנֵי חָלְיוֹ הֲרֵי זֶה חוֹלֶה לְעִנְיָן זֶה:

ח וְכָל אִשָּׁה שֶׁשִּׁמְּשָׁה מִטָּתָהּ וְיָרְדָה וְטָבְלָה קֹדֶם שֶׁתִּתְקַנַּח עַצְמָהּ יָפָה יָפָה הֲרֵי הִיא בְּטֻמְאָתָהּ:

ט אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה שֶׁשִּׁמְּשׁוּ מִטָּתָן שְׁנֵיהֶן טְמֵאִים. וּשְׁנֵיהֶן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה דִּין תּוֹרָה. וְאֵין הָאִשָּׁה טְמֵאָה מִשּׁוּם נוֹגַעַת בְּשִׁכְבַת זֶרַע שֶׁנִּגִּיעַת בֵּית הַסְּתָרִים אֵינָהּ נְגִיעָה. אֶלָּא הַמְשַׁמֶּשֶׁת הֲרֵי הִיא כְּרוֹאֶה קֶרִי. וְהוּא שֶׁתִּהְיֶה בַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר [ויקרא טו יח] "וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ". הָיְתָה קְטַנָּה מִבַּת שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵינָהּ מִתְטַמְּאָה בְּשִׁכְיבָה. אֲבָל מִתְטַמְּאָה בְּנִגִּיעַת שִׁכְבַת זֶרַע אִם נָגַע בִּבְשָׂרָהּ מִבַּחוּץ. [לְפִיכָךְ הַבּוֹעֵל גְּדוֹלָה שֶׁלֹּא כְּדַרְכָּהּ טְהוֹרָה]. שֶׁלֹּא טִמְּא אוֹתָהּ הַכָּתוּב בְּטֻמְאַת בֵּית הַסְּתָרִים אֶלָּא כְּדַרְכָּהּ:

י הַבּוֹעֵל אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא הוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע טָהוֹר אַף עַל פִּי שֶׁהֶעֱרָה. וְכֵן הָאִשָּׁה טְהוֹרָה עַד שֶׁיּוֹצִיא הָאִישׁ:

יא הָאִשָּׁה שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע אִם פָּלְטָה אוֹתָהּ בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת הֲרֵי הִיא טְמֵאָה כְּרוֹאָה קֶרִי. לְפִיכָךְ סוֹתֶרֶת יוֹם אֶחָד אִם הָיְתָה זָבָה כְּאִישׁ שָׁרָאָה קֶרִי. וּמְטַמְּאָה בְּכָל שֶׁהוּא אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָצְאַת לַחוּץ אֶלָּא נֶעֱקְרָה וְהִגִּיעָה לְבֵין הַשְּׂנַיִם נִטְמְאָה שֶׁהֲרֵי שִׁכְבַת זֶרַע כְּדָמָהּ מַה דָּמָהּ מְטַמֵּא בִּפְנִים אַף שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁתִּפָּלֵט תְּטַמֵּא אוֹתָהּ בִּפְנִים:

יב שִׁכְבַת זֶרַע עַצְמָהּ שֶׁנִּפְלְטָה בְּתוֹךְ הַשָּׁלֹשׁ עוֹנוֹת מְטַמְּאָה אֲחֵרִים שֶׁנָּגְעוּ בָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁטִּמְּאָה הָאִשָּׁה שֶׁפָּלְטָה אוֹתָהּ. וְאִם פָּלְטָה אַחַר שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת הֲרֵי הָאִשָּׁה טְהוֹרָה וְכֵן שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁנִּפְלְטָה טְהוֹרָה שֶׁכְּבָר נִפְסְדָה צוּרָתָהּ׃

יג וְכַמָּה הִיא עוֹנָה. יוֹם אוֹ לַיְלָה. וְאֵין הָעוֹנָה שֶׁנִּבְעֲלָה בָּהּ מִן הַמִּנְיָן. כֵּיצַד. נִבְעֲלָה בְּלֵיל הַשַּׁבָּת שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת שֶׁלָּהּ יוֹם הַשַּׁבָּת וְלֵיל אֶחָד בְּשַׁבָּת וְאֶחָד בְּשַׁבָּת אִם פָּלְטָה בְּתוֹךְ זְמַן זֶה טְמֵאָה. פָּלְטָה מִלֵּיל שֵׁנִי וָהָלְאָה טְהוֹרָה. וְהָאִישׁ שֶׁפֵּרְשָׁה מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זֶרַע אֲפִלּוּ לְאַחַר כַּמָּה עוֹנוֹת הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה כָּל זְמַן שֶׁהִיא לֶחָה וְהַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא׃

יד שִׁכְבַת זֶרַע אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶלָּא כְּשֶׁהִיא לֶחָה. יָבְשָׁה כְּחֶרֶס טְהוֹרָה. וְאִם יְכוֹלָה לִשְׁרוֹת מֵעֵת לְעֵת בְּפוּשְׁרִין וְלַחֲזֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיְתָה הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה׃

טו כְּבָר בֵּאַרְנוּ בְּפֶרֶק זֶה שֶׁהָרוֹאֶה קֶרִי וְהָאִשָּׁה שֶׁשָּׁכַב אִישׁ אוֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע וְהַנּוֹגֵעַ בְּשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִים מִן הַתּוֹרָה. וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁפָּלְטָה בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת הֲרֵי הִיא טְמֵאָה מִן הַתּוֹרָה כְּרוֹאָה קֶרִי. אֲבָל שְׁאָר הָאֲמוּרִין בְּפֶרֶק זֶה שֶׁהֵן טְמֵאִים כְּגוֹן מְהַרְהֵר וּמַטִּיל מַיִם אֵינָן טְמֵאִין אֶלָּא מִדִּבְרֵיהֶם וְלֹא גָּזְרוּ עֲלֵיהֶם טֻמְאָה אֶלָּא לְתִרוּמָה אֲבָל לְחֻלִּין טְהוֹרִין׃

טז נְכְרִית שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַשָּׁלֹשׁ עוֹנוֹת. וְכֵן הַבְּהֵמָה שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ זְמַן זֶה הֲרֵי אוֹתָהּ הַנִּפְלֶטֶת טְמֵאָה. פְּלָטַתּוּ לְאַחַר זְמַן זֶה הֲרֵי הִיא סָפֵק נִסְרָחָה אוֹ עֲדַיִן לֹא נִסְרְחָה׃

יז כְּבָר בֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת מְטַמְּאֵי מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב שֶׁשִּׁכְבַת זַרְעוֹ שֶׁל עַכּוּ"ם טָהוֹר מִכְּלוּם לְפִיכָךְ בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁל עַכּוּ"ם אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ שָׁלֹשׁ עוֹנוֹת טְהוֹרָה׃

יח עַכּוּ"ם שֶׁהִרְגִּישׁ וְנִתְגַּיֵּר וְיָרַד וְטָבַל וְיָצָא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זֶרַע שֶׁהִרְגִּישׁ בָּהּ אַחַר שֶׁטָּבַל הֲרֵי זֶה סָפֵק טָמֵא׃

יט גְּדוֹלָה שֶׁשָּׁכַב אוֹתָהּ קָטָן פָּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע [אוֹ עַכּוּ"ם אוֹ בְּהֵמָה] הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר [ויקרא טו יח] "וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ"] עַד שֶׁיִּהְיֶה הַשּׁוֹכֵב אִישׁ וּמִיִּשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ׃

פרק ו

א טֻמְאַת עֲבוֹדָה זָרָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְיֵשׁ לָהּ רֶמֶז בַּתּוֹרָה (בראשית לה ב) "הָסִרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם". וְאַרְבָּעָה אָבוֹת הַטֻּמְאוֹת יֵשׁ בָּהּ. עֲבוֹדָה זָרָה עַצְמָהּ. וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ. וְתִקְרֹבֶת שֶׁלָּהּ. וְיַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לָהּ. וְטֻמְאַת כֻּלָּן מִדִּבְרֵיהֶן׃

ב עֲבוֹדָה זָרָה עַצְמָהּ מְטַמְּאָה אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בָּאֲוִיר וְאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא כְּשֶׁרֶץ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ז כו) "שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ". וְשִׁעוּרָהּ כְּזַיִת לֹא תִּהְיֶה זוֹ חֲמוּרָה מִן הַמֵּת. אֲבָל אִם הָיְתָה הַצּוּרָה פְּחוּתָה מִכְּזַיִת טְהוֹרָה:

ג קָצַץ אֵיבָר מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ הָיָה כְּמַרְדֵּעַ הֲרֵי זֶה טָהוֹר שֶׁעֲבוֹדָה זָרָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה לְאֵיבָרִים אֶלָּא הַצּוּרָה כֻּלָּהּ כְּשֶׁהִיא שְׁלֵמָה שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ל כב) "תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה" מָה דָּוָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה לְאֵיבָרִים אַף עֲבוֹדָה זָרָה אֵינָהּ מְטַמְּאָה לְאֵיבָרִים. כְּקַלְּי אֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת דָּנוּ בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁטֻּמְאָתָהּ מִדִּבְרֵיהֶם עֲשָׂאוּהָ כְּשֶׁרֶץ שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא וּכְמֵת שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא בְּכְזַיִת וּכְנִדָּה שֶׁאֵינָהּ מְטַמְּאָה לְאֵיבָרִים:

ד נִתְפָּרְקָה עֲבוֹדָה זָרָה אַף עַל פִּי שֶׁהַהֶדְיוֹט יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ וַהֲרֵי כָּל אֵיבָרֶיהָ קַיָּמִים אֵינָהּ מְטַמְּאָה:

ה כָּל מְשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה כְּשֶׁרֶץ מְטַמְּאִין אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בָּאֲוִיר וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּמַשָּׂא. וְשִׁעוּר טֻמְאָתָן בִּכְזַיִת וַאֲפִלּוּ קְצָץ מִמְּשַׁמְּשֶׁיהָ כְּזַיִת מִן הַכְּלִי מְטַמֵּא כְּשֶׁרֶץ. זוֹ חָמֵר בִּמְשַׁמְּשֶׁיהָ יוֹתֵר מֵעֲבוֹדָה זָרָה עַצְמָהּ. וּבֵית עֲבוֹדָה זָרָה עַצְמוֹ אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמְּאִין בִּכְזַיִת בְּמַגָּע כְּכָל הַמְשַׁמְּשִׁין:

ו הַמַּכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה נִטְמָא כְּנוֹגֵעַ. וְכֵן כְּלֵי חֶרֶס שֶׁהִכְנִיס אֲוִירוֹ לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה נִטְמָא. סַפְסָלִים וְקַתֶּדְרָאוֹת שֶׁהִכְנִיס רֻבָּן לְבֵית עֲבוֹדָה זָרָה טְמֵאִים וְכֻלָּן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה:

ז תִּקְרֹבֶת עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמְּאָה בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא כִּנְבֵלָה וְשִׁעוּרָהּ בִּכְזַיִת. כָּל דָּבָר שֶׁמַּקְרִיבִין לָהּ בֵּין בָּשָׂר בֵּין שְׂאָר אֳכָלִים וּמַשְׁקִין הַכֹּל כִּנְבֵלָה שֶׁהַכָּתוּב קָרָאן (תהילים קו כח) "זִבְחֵי מֵתִים". וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין תִּקְרֹבֶת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁל אֳכָלִין בְּטֵלִין לְעוֹלָם לְהַתִּירָהּ בַּהֲנָאָה אִם בִּטְּלָה הֲרֵי זוֹ סָפֵק לְטֻמְאָה. אֲבָל כְּלִי שֶׁהוּא תִּקְרֹבֶת עֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבִּטְּלוֹ טָהוֹר וְכֵן עֲבוֹדָה זָרָה וּמְשַׁמְּשֶׁיהָ שֶׁבִּטְּלָן טְהוֹרִין:

ח יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ לַעֲבוֹדָה זָרָה מְטַמֵּא אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע וּכְלֵי חֶרֶס בַּאֲוִיר. וּמְטַמֵּא אָדָם בְּמַשָּׂא כִּנְבֵלָה וְטֻמְאָתוֹ בִּכְזַיִת שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב לח) "אֲשֶׁר חֵלֶב זִבְחֵימוֹ יֹאכֵלוּ יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם" הֲרֵי יֵין נְסִיכָם כְּחֵלֶב זִבְחֵימוֹ. וְאֵין מְטַמֵּא טֻמְאָה זוֹ אֶלָּא יַיִן שֶׁנִּתְנַסֵּךְ בַּיָּד לִפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה אֲבָל סְתָם יֵינָן שֶׁל עַכּוּ"ם מְטַמֵּא טֻמְאָה קַלָּה כִּשְׂאָר כָּל מַשְׁקִין טְמֵאִין:

ט מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבֵּאַרְנוּ מִתְּחִלַּת הַסֵּפֶר עַד כָּאן אַתָּה לָמֵד שֶׁאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת מֵהֶן אָבוֹת שֶׁל תּוֹרָה וּמֵהֶן אָבוֹת שֶׁל דִּבְרֵי סוֹפְרִים:

י כָּל הַמִּתְטַמֵּא מֵחֲמַת אָב שֶׁל תּוֹרָה הֲרֵי הוּא וְלַד טֻמְאָה שֶׁל תּוֹרָה וְכָל הַמִּתְטַמֵּא מֵחֲמַת אָב שֶׁל דִּבְרֵיהֶם הֲרֵי זֶה וְלַד שֶׁל דִּבְרֵיהֶם:

יא כָּל אַב טֻמְאָה שֶׁמְּטַמֵּא בְּמַגָּע וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא בֵּין אָב שֶׁל תּוֹרָה בֵּין אָב שֶׁל דִּבְרֵיהֶם אָדָם הַנּוֹגֵעַ בּוֹ אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ. וְלֹא אָדָם וְלֹא כְּלִי חֶרֶס אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא פֵּרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו. וְהַנּוֹגֵעַ אַחַר שֶׁפֵּרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו אוֹ קֹדֶם שֶׁיִּפְרֹשׁ וְלָד שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֳכָלִין וְעוֹשֶׂה אוֹתָן שֵׁנִי לְטֻמְאָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא רִאשׁוֹן:

יב וְכָל אַב טֻמְאָה שֶׁמְּטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא בֵּין אָב שֶׁל תּוֹרָה בֵּין אָב שֶׁל דִּבְרֵיהֶם אָדָם הַנּוֹגֵעַ בּוֹ אוֹ הַנּוֹשְׂאוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ וּבִשְׁעַת נְשִׂיאָתוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתָן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְכֵן אִם נָגַע בָּאֳכָלִין עֲשָׂאָן רִאשׁוֹן כָּל זְמַן שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו. פֵּרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו הֲרֵי הוּא רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה לְכָל דָּבָר וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִין הֲרֵי הֵן שֵׁנִי. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּשְׁאָר כָּל הָאָבוֹת חוּץ מִן הַנְּבֵלוֹת וְהַמֶּרְכָּב. אֲבָל הַנְּבֵלָה וְהַמֶּרְכָּב אַף עַל פִּי שֶׁמְּטַמְּאִין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִין הֲרֵי הֵן שֵׁנִי לְטֻמְאָה. וְהַנּוֹשֵׂא מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת נְשִׂיאָתוֹ וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִין עַד שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ הִנָּם רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יג מֵי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּאָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כִּנְבֵלָה וּכְמֶרְכָּב שֶׁאֵין מְטַמְּאִין בְּגָדִים אֶלָּא הַנּוֹשְׂאָן הֲרֵי הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ מִשּׁוּם נוֹשֵׂא שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּגַּע בַּמַּיִם שֶׁלֹּא יָסִיט אוֹתָן. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאֶחָד הַנּוֹשֵׂא וְאֶחָד הַמֵּסִיט. וְכֵן הַנּוֹגֵעַ בְּצֶמֶר הַנְּבֵלָה אוֹ שֶׁנָּגַע בִּנְיְמֵי הַמֶּרְכָּב מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת מַגָּעוֹ מִשּׁוּם נוֹשֵׂא. שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִנְגֹּעַ בִּדְבָרִים אֵלּוּ שֶׁלֹּא יָסִיט אוֹתָן. וּלְפִיכָךְ מְטַמֵּא בְּגָדִים עַד שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ כְּדִין הַנּוֹשֵׂא:

יד הַבּוֹלֵעַ נִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר בִּשְׁעַת בְּלִיעָתוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ וְהֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְכֵן אִם נָגַע בָּאֳכָלִין הֲרֵי הֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְאַחַר שֶׁבָּלַע הֲרֵי זֶה פֵּרַשׁ מִמְּטַמְּאָיו:

טו הַשּׁוֹרֵף פָּרָה אֲדֻמָּה וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת הַשָּׂעִיר אַף עַל פִּי שֶׁבִּשְׁעַת מַעֲשֵׂיהֶן מְטַמֵּא בְּגָדִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אִם נָגְעוּ בָּאֳכָלִין אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת מַעֲשֵׂיהֶן הֲרֵי הֵן שֵׁנִי לְטֻמְאָה:

טז הַנּוֹגֵעַ בְּאָב מֵאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת הַמַּשְׁלָךְ בְּתוֹךְ הַמְּקֻוֶה. כְּגוֹן נְבֵלָה אוֹ שֶׁרֶץ אוֹ מִשְׁכָּב שֶׁהוּא בְּמִקְוֶה וְנָגַע בּוֹ הֲרֵי זֶה טָמֵא. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לו) "אַךְ מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֵה מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בִּנְבֵלָתָם יִטְמָא" אֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵן בְּתוֹךְ הַמְּקֻוֶה מְטַמְּאִין. וּכְשֶׁיַּעֲלֶה מִן הַמְּקֻוֶה זֶה הַנּוֹגֵעַ יִטְהַר. [וְהַנּוֹשְׂאָן מְטַמֵּא בְּגָדִים בִּשְׁעַת נְשִׂיאָתָן. וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִים עַד שֶׁלֹּא פֵּרַשׁ הֲרֵי הֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ]. וְכֵן זָב שֶׁדָּרַס עַל הַמִּשְׁכָּב שֶׁהוּא מָנָח בַּמְּקֻוֶה הֲרֵי הַמִּשְׁכָּב טָמֵא. וּכְשֶׁיַּעֲלֶה הַמִּשְׁכָּב מִן הַמְּקֻוֶה יִטְהַר שֶׁהֲרֵי עִלְּתָה לוֹ טְבִילָה וְזֶה הַנּוֹגֵעַ בַּמִּשְׁכָּב כְּשֶׁהוּא בַּמְּקֻוֶה אִם פָּשַׁט יָדוֹ וְנוֹגֵעַ חוּץ לַמְּקֻוֶה הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא בְּגָדִים וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין:

פרק ז

א דָּבָר מְפֹרָשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁהָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין מִתְטַמְּאִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לד) "מִכָּל הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל כְּלִי יִטְמָא". וְאֵין הָאֹכֶל שֶׁנִּטְמָא מְטַמֵּא אֹכֶל אַחֵר מִן הַתּוֹרָה. וְלֹא הַמַּשְׁקִין שֶׁנִּטְמְאוּ מְטַמְּאִין דָּבָר אַחֵר מִן הַתּוֹרָה. אֲבָל מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים גָּזְרוּ עַל הָאֹכֶל הַטָּמֵא שֶׁאִם נָגַע בְּאֹכֶל אַחֵר טִמְּאָהוּ. וְכֵן אִם נָגַע אֹכֶל הַטָּמֵא בְּמַשְׁקִין טְמֵאִין. וְאֵין אֹכֶל מְטַמֵּא כְּלִי שֶׁנָּגַע בּוֹ לְעוֹלָם וַאֲפִלּוּ מִדִּבְרֵיהֶם. וְכֵן גָּזְרוּ עַל הַמַּשְׁקִין הַטְּמֵאִים שֶׁיְּטַמְּאוּ אֳכָלִין אוֹ מַשְׁקִין אוֹ כֵּלִים שֶׁנָּגְעוּ בָּהֶן:

ב אֵין לְךָ וְלַד טֻמְאָה שֶׁמְּטַמֵּא כֵּלִים אֶלָּא מַשְׁקִין טְמֵאִים בִּלְבַד. וְטֻמְאָה זוֹ מִדִּבְרֵיהֶם וְהוּא שֶׁיְּהִיוּ אוֹתָן הַמַּשְׁקִין טְמֵאִין מֻחְמֶּרֶת אָב מֵאֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת בֵּין שֶׁל תּוֹרָה בֵּין שֶׁל דִּבְרֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה גָּזְרוּ עַל הַמַּשְׁקִין טְמֵאִין שֶׁיְּטַמְּאוּ כֵּלִים גְּזֵרָה מִשּׁוּם מַשְׁקֶה הַזָּב שֶׁהוּא אָב וּמְטַמֵּא כֵּלִים דִּין תּוֹרָה. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טו ח) "וְכִי יָרֹק הַזָּב בַּטָּהוֹר" כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ג כְּשֶׁגָּזְרוּ עַל הַמַּשְׁקִין שֶׁיְּטַמְּאוּ אֶת הַכֵּלִים גָּזְרוּ שֶׁיִּהְיוּ מְטַמְּאִין אֶת הַכֵּלִים מִתּוֹכָן. כֵּיצַד. אִם נָפְלוּ לַאֲוִיר כְּלִי חֶרֶס נִטְמָא כֻּלּוֹ וַהֲרֵי הוּא שֵׁנִי וְאִם נָגְעוּ בִּשְׂאָר כֵּלִים מִתּוֹכָן מְטַמֵּא כֻּלָּן וְנַעֲשׂוּ שְׁנַיִם. אֲבָל אִם נָגְעוּ מַשְׁקִין טְמֵאִים בַּאֲחוֹרֵי הַכְּלִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ תּוֹךְ בֵּין בִּכְלִי חֶרֶס בֵּין בִּכְלִי שֶׁטַח וּכְלִי מַתֶּכֶת נִטְמְאוּ אֲחוֹרָיו בִּלְבַד וַהֲרֵי אֲחוֹרָיו שֵׁנִי וְלֹא נִטְמָא תּוֹכוֹ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לִתְרוּמָה. אֲבָל לְקֹדֶשׁ כְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו נִטְמָא כֻּלּוֹ וַהֲרֵי כֻּלּוֹ שֵׁנִי לְטֻמְאָה:

ד כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהָאֳכָלִין אֵין מְטַמְּאִין כֵּלִים וְהַמַּשְׁקִין מְטַמְּאִין. וְלָמָּה עָשׂוּ בְּטֻמְאַת מַשְׁקִין הֶכֵּר זֶה וְאָמְרוּ שֶׁהַכְּלִי שֶׁנָּגְעוּ מַשְׁקִין טְמֵאִין בַּאֲחוֹרָיו לֹא נִטְמָא תּוֹכוֹ לִתְרוּמָה. לְהוֹדִיעַ שֶׁטֻּמְאַת כֵּלִים אֵלּוּ מִדִּבְרֵיהֶם שֶׁלֹּא יִשְׂרְפוּ עָלֶיהָ תְּרוּמָה וְקָדָשִׁים:

ה כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁהָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין שֶׁנָּגְעוּ בְּאָב מֵאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת הֲרֵי הֵן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְכֵן אִם נָגַע אֹכֶל בְּאָדָם אוֹ בִּכְלִי שֶׁנִּטְמָא בְּאָב הֲרֵי אוֹתוֹ הָאֹכֶל שֵׁנִי לְטֻמְאָה. וְאֹכֶל שֶׁנָּגַע בָּזֶה הַשֵּׁנִי נִקְרָא שְׁלִישִׁי לְטֻמְאָה. וְאִם נָגַע הַשְּׁלִישִׁי בְּאֹכֶל (רְבִיעִי) הֲרֵי זֶה נִקְרָא רְבִיעִי לְטֻמְאָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בָּאֳכָלִין. אֲבָל הַמַּשְׁקִין אֶחָד מַשְׁקֶה שֶׁנָּגַע בְּאָב הַטֻּמְאָה אוֹ שֶׁנָּגַע בְּרִאשׁוֹן אוֹ שֶׁנָּגַע בְּשֵׁנִי הֲרֵי אוֹתוֹ הַמַּשְׁקֶה תְּחִלָּה לְטֻמְאָה וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה שֶׁאֵין מוֹנִין בְּמַשְׁקִין. כֵּיצַד. יַיִן שֶׁנָּגַע בְּאָב הַטֻּמְאָה אוֹ בְּרִאשׁוֹן אוֹ בְּשֵׁנִי הֲרֵי יַיִן זֶה כְּרִאשׁוֹן לְטֻמְאָה. וְכֵן אִם נָגַע יַיִן זֶה בְּשֶׁמֶן וְשֶׁמֶן בְּחֹלֶב וְחֹלֶב בִּדְבַשׁ וּדְבַשׁ בְּמַיִם וּמַיִם בְּיַיִן אַחֵר וְכֵן עַד לְעוֹלָם כֻּלָּן רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה וּכְאִלּוּ כָּל אֶחָד מֵהֶן נִטְמָא בְּאָב תְּחִלָּה וְכֻלָּן מְטַמְּאִין אֶת הַכֵּלִים. וְכֵן כְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו בְּמַשְׁקִין וְנָגְעוּ מַשְׁקִין אֲחֵרִים בַּאֲחוֹרֵי הַכֵּלִים הַטְּמֵאִין אֲפִלּוּ הָיוּ מַשְׁקִין חֲלִין נַעֲשׂוּ הַמַּשְׁקִין הָאֲחֵרִים תְּחִלָּה

לְטַמְּאָה וּמְטַמְּאִין כֵּלִים אֲחֵרִים וְעוֹשִׂין אוֹתָן שְׁנִיִּים וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֳכָלִין וּמַשְׁקִין אֲחֵרִים:

ו אֲחוֹרֵי הַכְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמַשְׁקִין וְנָגְעוּ אֳכָלִין בַּאֲחוֹרֵי הַכְּלִי הַטָּמֵא אֲפִלּוּ אָכְלֵי תְרוּמָה הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין שֶׁהַכְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו בִּלְבַד אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הָאֳכָלִין אֶלָּא לְקֹדֶשׁ בִּלְבַד שֶׁהַכְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו הֲרֵי זֶה טָמֵא כֻּלּוֹ לְקֹדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ וּלְפִיכָךְ מְטַמֵּא אֹכֶל הַקֹּדֶשׁ:

פרק ח

א כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּיָדָיו בְּרִאשׁוֹן לְטֻמְאָה בֵּין שֶׁהָיָה אוֹתוֹ רִאשׁוֹן אָדָם אוֹ כְּלִי אוֹ אֹכֶל אוֹ מַשְׁקִין טְמֵאִין נִטְמְאוּ יָדָיו בִּלְבַד עַד הַפֶּרֶק. וְכֵן הַמַּכְנִיס יָדָיו לָאֲוִיר כְּלִי חֶרֶס שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה אוֹ שֶׁהִכְנִיס יָדָיו לְבֵית מְנֻגָּע נִטְמְאוּ יָדָיו. וְטֻמְאַת הַיָּדַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

ב הַיָּדַיִם שְׁנִיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים לְעוֹלָם שֶׁאֵין טֻמְאָתָן אֶלָּא מִדִּבְרֵיהֶם וּכְשֶׁנִּזְרוּ טֻמְאָה עֲלֵיהֶן גָּזְרוּ שֶׁיִּהְיוּ כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה. אֲפִלּוּ הִכְנִיס יָדָיו לְבֵית הַמְנֻגָּע אוֹ שֶׁנָּגַע בְּיָדָיו בְּאָדָם שֶׁמְּטַמֵּא בְּגָדִים עַד שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ מִמְּטַמְּאָיו הֲרֵי יָדָיו שְׁנִיּוֹת:

ג הַפִּגּוּל וְהַנּוֹתָר וְצָרִיד שֶׁל מְנָחוֹת הֲרֵי הֵן כְּרִאשׁוֹן לְטֻמְאָה וּמוֹנִין בָּהֶן רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי לְפִיכָךְ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם בִּכְבֵיצָה. וְאֵין הַפִּגּוּל וְהַנּוֹתָר מִצְטָרְפִין אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁעוּרָן שָׁוֶה בִּכְבֵיצָה הוֹאִיל וְטֻמְאַת הַיָּדַיִם מִדִּבְרֵיהֶן. אֲבָל שְׁאָר הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין שֶׁאֵין אֳכָלִים טְמֵאִין מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם עַד שֶׁיִּהְיוּ כְּבֵיצָה:

ד קוּלִית הַפִּגּוּל אוֹ הַנּוֹתָר אַף עַל פִּי שֶׁהִיא סְתוּמָה הַנּוֹגֵעַ בָּהּ בְּיָדָיו נִטְמְאוּ יָדָיו שֶׁהֶעָצְמוֹת שֶׁל קָדָשִׁים שֶׁשִּׁמְּשׁוּ נוֹתָר אוֹ פִּגּוּל מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם הוֹאִיל וְנַעֲשׂוּ בָּסִיס לְדָבָר הָאָסוּר:

ה בְּשַׂר קֹדֶשׁ שֶׁיָּצָא חוּץ לִמְחִצָּתוֹ הֲרֵי הוּא סָפֵק אִם מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם אוֹ לֹא. לְפִיכָךְ אֵינוֹ מְטַמֵּא שֶׁסְּפֵק טֻמְאַת הַיָּדַיִם טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וְאִם בְּשַׂר פֶּסַח שֶׁיָּצָא חוּץ לַבַּיִת הוּא הֲרֵי הוּא טָהוֹר, בְּנֵי חֲבוּרָה זְרִיזִין הֵן:

ו אֵין טֻמְאַת יָדַיִם בַּמִּקְדָּשׁ. שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁגָּזְרוּ טֻמְאָה עַל הַיָּדַיִם לֹא גָּזְרוּ בַּמִּקְדָּשׁ אֶלָּא הַנּוֹגֵעַ בָּאֳכָלִין טְמֵאִים וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן בֵּין שֶׁנָּגַע בַּמִּקְדָּשׁ בֵּין שֶׁנָּגַע חוּץ לַמִּקְדָּשׁ וְנָגַע בְּקָדָשִׁים בַּמִּקְדָּשׁ לֹא טִמְּאָן. וְאִם נָגַע חוּץ לַמִּקְדָּשׁ הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

ז מִי שֶׁנִּטְמְאוּ יָדוֹ אַחַת וְנָגְעָה בַּאֲחֶרֶת הָאַחֶרֶת טְהוֹרָה וְנוֹטֵל אֶת הַטֻּמְאָה וְדַיּוֹ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לִתְרוּמָה. אֲבָל לְקֹדֶשׁ אִם נִטְמְאוּ יָדוֹ אַחַת וְנָגַע בַּשְּׁנִיָּה טִמְּאָהּ. וּשְׁתֵּיהֶן צְרִיכוֹת טְבִילָה לְקֹדֶשׁ אֲבָל לִתְרוּמָה בִּנְטִילַת יָדַיִם בִּלְבַד יִטָּהֲרוּ יָדָיו:

ח שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וּבֵית דִּינוֹ גָּזְרוּ עַל כָּל הַיָּדַיִם שֶׁיִּהְיוּ שְׁנִיּוֹת וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יָדַע בְּוַדַּאי שֶׁנִּטְמְאוּ מִפְּנֵי שֶׁהַיָּדַיִם עַסְקָנִיּוֹת. וְלֹא גָּזַר שְׁלֹמֹה עַל הַיָּדַיִם טֻמְאָה אֶלָּא לְקָדֶשׁ. וְאַחַר כָּךְ גָּזְרוּ חֲכָמִים שֶׁאַחֲרָיו אַף לִתְרוּמָה. וּלְפִיכָךְ צָרִיךְ נְטִילַת יָדַיִם לִתְרוּמָה וְאִם נָגַע בִּתְרוּמָה קֹדֶם שֶׁיִּטֹּל יָדָיו פְּסוּלָה וְנִשְׂרֶפֶת עַל טֻמְאָה זוֹ:

ט לָט אָדָם יָדָיו בְּמַפָּה וְאוֹכֵל תְּרוּמָה בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא יִגַּע אֲבָל לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן בְּחֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ אוֹ עַל טָהֳרַת תְּרוּמָה גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִגַּע לִפְנֵי שֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עֲלֵיהֶן:

י הוֹאִיל וְהַיָּדַיִם שְׁנִיּוֹת אִם נָגְעוּ בְּמַשְׁקֶה עֲשָׂאוּם תְּחִלָּה. וְאִם נָגְעוּ מַשְׁקִין אֵלּוּ בָּאֳכָלִין עוֹשִׂין אוֹתָן שֵׁנִי. וְאִם נָגְעוּ בְּמַשְׁקִין אֲחֵרִים עוֹשִׂין אוֹתָן תְּחִלָּה שֶׁהַמַּשְׁקִין תְּחִלָּה לְעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אֲבָל אֵין מַשְׁקִין אֵלּוּ שֶׁנִּטְמְאוּ מֵחֲמַת הַיָּדַיִם מְטַמְּאִין כֵּלִים שֶׁעִקַּר טֻמְאַת הַיָּדַיִם מִדִּבְרֵיהֶם. וְכֵן גָּזְרוּ חֲכָמִים עַל כָּל אָדָם שֶׁיֹּאכַל אֳכָלִין טְמֵאִין בֵּין שֶׁאָכַל אֹכֶל רִאשׁוֹן אוֹ אֹכֶל שֵׁנִי וְעַל כָּל הַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִים שֶׁיִּהְיֶה שֵׁנִי לְטֻמְאָה עַד שֶׁיִּטְבֹּל. וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִין עֲשָׂאָן שְׁלִישִׁי. וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקִין אֲפִלּוּ מַשְׁקֶה חֻלִּין עֲשָׂאָן תְּחִלָּה לְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין אֲחֵרִים. אֲבָל לֹא לְטַמֵּא כֵּלִים הוֹאִיל וְעִקַּר טֻמְאַת אָדָם זֶה מִדִּבְרֵיהֶם. וּמִפְּנֵי מָה גָּזְרוּ טֻמְאָה עַל הָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִים. שֶׁמָּא יֹאכַל אֹכֶל רִאשׁוֹן אוֹ שֵׁנִי וְיִשְׁתֶּה עָלָיו מַשְׁקֶה תְּרוּמָה וְנִמְצָא הַמַּשְׁקֶה תְּרוּמָה טְמֵא בָּאֹכֶל שֶׁבְּפִיו. וְכֵן הַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִים שֶׁמָּא יֹאכַל עִמָּהֶן אֹכֶל תְּרוּמָה וְנִמְצָא טְמֵא בְּמַשְׁקִין שֶׁבְּפִיו. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ בִּתְרוּמוֹת שֶׁאָסוּר לֶאֱכֹל תְּרוּמָה טְמֵאָה:

יא אֵינוֹ מִתְטַמֵּא עַד שֶׁיֹּאכַל מַאֲכָלִים טְמֵאִים כַּחֲצִי פְּרָס שֶׁהוּא כְּבֵיצָה וּמֶחֱצָה שׁוֹחֶקֶת. וְכֵן הַשּׁוֹתֶה אֵינוֹ מִתְטַמֵּא עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה מִמַּשְׁקִין טְמֵאִין רְבִיעִית. וְכָל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין לְכַחֲצִי פְּרָס לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה. וְכָל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לִרְבִיעִית. וְאִם אָכַל אוֹ שָׁתָה פָּחוֹת מִשִּׁעוּר זֶה טָהוֹר. אָכַל מְעַט וְשָׁהָה וְאָכַל מְעַט אִם יֵשׁ מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס מִצְטָרְפִין וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפִין. וְכֵן אִם שָׁתָה מְעַט וְשָׁהָה וְשָׁתָה מְעַט אִם יֵשׁ מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס מִצְטָרְפִין וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפִין. אָכַל פָּחוֹת מִכְּשִׁעוּר וְטָבַל וְעָלָה וְאָכַל מְעַט מִיָּד אִם לֹא שָׁהָה בֵּינֵיהֶן וְהָרֵי בֵּין אֲכִילָה שֶׁלִּפְנֵי טְבִילָה וְשֶׁלְּאַחַר טְבִילָה בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס הָרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין:

יב אִשָּׁה שֶׁהִיא רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה וּמֵינִיקָה אֶת בְּנָהּ הָרֵי הַבֵּן טָהוֹר וְלֹא גָּזְרוּ עָלָיו טֻמְאָה שֶׁאֲפִלּוּ תֹּאמַר שֶׁיָּנַק רְבִיעִית אֶפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף יֶתֶר מִכְּדֵי אֲכִילַת פְּרָס שֶׁהָרֵי אֵינוֹ יוֹנֵק בְּבַת אַחַת:

יג הַמְעֻבֶּרֶת הִתִּירוּ לָהּ לֶאֱכל אֳכָלִין טְמֵאִין פָּחוֹת מִכְּשִׁעוּר. וְאַף עַל פִּי שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת הַרְבֵּה מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה. וְאֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה אֶלָּא הֲרֵי הִיא טְהוֹרָה:

פרק ט

א הַבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין הֲרֵי הוּא כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה עַד שֶׁיִּטְבּל. וְאִם נָגַע בָּאֳכָלִין עֲשָׂאָן שְׁלִישִׁי. וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקִין טְמֵאִים עֲשָׂאָן תְּחִלָּה לְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִין אֲחֵרִים אֲבָל לֹא לְטַמֵּא כֵּלִים. וּמִפְּנֵי מָה גָּזְרוּ טֻמְאָה עַל אָדָם זֶה. מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ טְבוּלֵי יוֹם טוֹבְלִין בְּמְעָרוֹת שֶׁמֵּימֵיהֶן רָעִים וְאַחַר כָּךְ הָיוּ רוֹחֲצִין בְּמַיִם שְׁאוּבִים יָפִים דֶּרֶךְ נְקִיּוּת וּפָשַׁט הַמִּנְהָג כָּךְ עַד שֶׁהָיוּ רֹב הָעָם מְדַמְּעִים שֶׁמַּיִם שְׁאוּבִים שֶׁרוֹחֲצִין בָּהֶן בַּאֲחֲרוֹנָה הֵן שֶׁמְּטַהֲרִין לֹא הַטְּבִילָה שֶׁבְּמֵי מְקֻוֶה וְהָיוּ טוֹבְלִין בְּזִלְזוּל בְּלֹא כַּוָּנָה. וּלְפִיכָךְ גָּזְרוּ שֶׁכָּל שֶׁבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִים אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ נִטְמָא וְנַעֲשָׂה כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה. אֲפִלּוּ טָהוֹר שֶׁאֵינוֹ טְבוּל יוֹם אִם נָפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין אוֹ שֶׁבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין הֲרֵי זֶה כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה עַד שֶׁיִּטְבּל. טָבַל אֵינוֹ צָרִיךְ הַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ מִפְּנֵי שֶׁעִקַּר טֻמְאָה זוֹ מִדִּבְרֵיהֶן. וְכֵן הָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִים וְהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין וְטָבַל אֵינוֹ צָרִיךְ הַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ. וְכֵן כֵּלִים שֶׁנִּטְמְאוּ בְּמַשְׁקִין כֵּיוָן שֶׁמַּטְבִּילָן טְהֵרוּ וְאֵין צְרִיכִין הַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ מִפְּנֵי שֶׁטֻּמְאוֹת אֵלּוּ עִקָּרָן מִדִּבְרֵיהֶן:

ב מִי שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין מִשֶּׁנֵּי כֵּלִים אוֹ מִשְּׁלֹשָׁה אִם הִתְחִיל הַשֵּׁנִי עַד שֶׁלֹּא פָּסַק הָרִאשׁוֹן מִצְטָרְפִין וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפִין. נָפְלוּ מֵאַרְבָּעָה כֵּלִים אֵין מִצְטָרְפִים וְאַף עַל פִּי שֶׁהִתְחִיל זֶה עַד שֶׁלֹּא פָּסַק זֶה הֲרֵי זֶה טָהוֹר. נָפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ אֲבָל לֹא עַל רֻבּוֹ אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֻבּוֹ וְלֹא עַל רֹאשׁוֹ אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ בִּלְבַד מִלְּמַעְלָה וְעַל רֻבּוֹ נָפְלוּ מִן הַצַּד אוֹ מִלְּמַטָּה הֲרֵי זֶה טָהוֹר עַד שֶׁיִּפְּלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ הַסָּמוּךְ לְרֹאשׁוֹ כְּדַרְכּוֹ. וְכֵן אִם בָּא רֹאשׁוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין וְלֹא בָּא רֻבּוֹ אוֹ בָּא רֻבּוֹ וְלֹא בָּא רֹאשׁוֹ אוֹ שֶׁבָּא רֹאשׁוֹ בִּלְבַד וּבָא מִשְּׁאָר גּוּפוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין מִלְּמַטָּה אוֹ מִן הַצַּד הֲרֵי זֶה טָהוֹר עַד שֶׁיָּבוֹא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ הַסָּמוּךְ לְרֹאשׁוֹ כְּדַרְכּוֹ:

ג הַבָּא מֵרֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ הַחֵצִי בְּמַיִם שְׁאוּבִין וְנָפְלוּ עַל הַחֵצִי הָאַחֵר מַיִם שְׁאוּבִין הוֹאִיל וְחֶצְיוֹ בְּנִפֵּילָה וְחֶצְיוֹ בִּבִיאָה טָהוֹר:

ד הָיוּ שְׁלֹשֶׁת הַלּוֹגִין שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו אוֹ שֶׁבָּא בָּהֶן מִקְצָתָן שְׁאוּבִין וּמִקְצָתָן אֵינָן שְׁאוּבִין אוֹ שֶׁנִּתְעָרֵב בָּהֶן יַיִן דְּבַשׁ וְחָלָב הֲרֵי זֶה טָהוֹר עַד שֶׁיִּהְיוּ הַשְּׁלֹשָׁה כֻּלָּן מַיִם שְׁאוּבִין. שְׁלֹשֶׁת לוֹגִין אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ עַל הַטָּהוֹר אוֹ שֶׁבָּא בָּהֶן וְטִמְּאוּהוּ כֵּיוָן שֶׁנַּעֲשָׂה כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה הֲרֵי הַמַּיִם הָאֵלּוּ טְמֵאִין שֶׁהֲרֵי נָגְעוּ בְּשֵׁנִי וְהֲרֵי אֵלּוּ הַמַּיִם אוֹמְרִין לָזֶה הַטָּהוֹר טַמֵּאנוּ אוֹתוֹ וְטִמְּאָנוּ:

ה בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מַנִּיחִין כִּכָּרוֹת שֶׁל תְּרוּמָה בְּצַד הַסְּפָרִים וְאוֹמְרִים זֶה קֹדֶשׁ וְזֶה קֹדֶשׁ וּבָאִין הָעַכְבָּרִים וְקוֹרְעִין אֶת הַסְּפָרִים לְפִיכָךְ גָּזְרוּ שֶׁכָּל תְּרוּמָה שֶׁתִּגַּע בְּאֶחָד מִכִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נִטְמֵאת וַהֲרֵי הִיא כִּשְׁלִישִׁי לְטֻמְאָה כְּאִלּוּ נָגְעוּ בִּשְׁנֵי וְנִמְצְאוּ כָּל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה כְּשֵׁנִי. וְלֹא עוֹד אֶלָּא מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת וְנָגַע בְּאֶחָד מִכִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נַעֲשׂוּ יָדָיו שְׁנִיּוֹת וּמְטַמְּאִין אֶת הַתְּרוּמָה וְאֶת הַמַּשְׁקִין וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַיָּדַיִם מִתְטַמְּאוֹת אֶלָּא מֵרִאשׁוֹן לְטֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ הֵן מִתְטַמְּאוֹת מִן הַסֵּפֶר:

ו רְצוּעוֹת תְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּין וְגִלָּיוֹן שֶׁבַּסֵּפֶר שֶׁלְּמַעְלָה וְשֶׁלְּמַטָּה שֶׁבַּתְּחִלָּה וְשֶׁבַּסּוֹף כְּשֶׁהֵן מְחֻבָּרִין לְסֵפֶר. וְסֵפֶר שֶׁנִּמְחַק וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שְׁמוֹנִים וְחָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת. וּמְגִלָּה שֶׁכָּתוּב בָּהּ מִן הַתּוֹרָה שְׁמוֹנִים וְחָמֵשׁ אוֹתִיּוֹת כְּפָרָשַׁת (במדבר י לה) "וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן". הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם. וְלֹא דִּבְרֵי תּוֹרָה בִּלְבַד אֶלָּא כָּל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ אֲפִלּוּ שִׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת שֶׁהֵן דִּבְרֵי חָכְמָה מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם:

ז תַּרְגּוּם שֶׁבְּעֶזְרָא וְשֶׁבְּדָנִיֵּאל הֲרֵי הוּא מִכְּלַל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל תַּרְגּוּם שֶׁכָּתְבוּ עִבְרִית וְעִבְרִית שֶׁכָּתְבוּ תַּרְגּוּם אוֹ שֶׁכָּתַב כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ בִּכְתָב עִבְרִי אֵינָן מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם עַד שֶׁיִּהְיוּ כְּתוּבִים אַשּׁוּרִית עַל הָעוֹר וּבְדִיו:

ח הַכּוֹתֵב הַלֵּל וּשְׁמַע לְתִינוֹק לְהִתְלַמֵּד בּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לְהֵרֵי אֵלּוּ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם:

ט הַמְּשִׁיחוֹת וְהָרְצוּעוֹת שֶׁתְּפָרָן לְסֵפֶר אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לְקַיְּמָן כָּל זְמַן שֶׁהֵן מְחֻבָּרִין לַסֵּפֶר מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם:

י תִּיק שֶׁל סֵפֶר וּמִטְפָּחוֹת סְפָרִים בִּזְמַן שֶׁהֵן תְּפוּרוֹת מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם. אֲבָל הַבְּרָכוֹת אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מֵאוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם וּמַעֲנִיקִים הָרְבֵּה שֶׁל תּוֹרָה אֵינָן מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם:

יא סִפְרֵי הַמִּינִים אֵינָן מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם. פָּרָשַׁת סוֹטָה הוֹאִיל וְלִמְחִיקָה עוֹמֶדֶת אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת הַיָּדַיִם:

פרק י

א כָּל הַמִּתְטַמֵּא בְּאָב מֵאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים הֲרֵי הוּא רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ עַד שֶׁיִּטְבֹּל. טָבַל הֲרֵי הוּא כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה עַד שֶׁיַּעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לב) "בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְטָהֵר" הַכָּתוּב קָרָא לִטְבוּל יוֹם טָמֵא:

ב אֶחָד טְבוּל יוֹם מִטֻּמְאָה חֲמוּרָה כְּגוֹן שֶׁטָּבַל מִזִּיבוּת מִטֻּמְאַת מֵת וְצָרַעַת וְאֶחָד טְבוּל יוֹם מִטֻּמְאַת שֶׁרֶץ וְכֵיוֹצֵא בּוֹ כָּל הַטָּעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים בֵּין מִדִּבְרֵי תּוֹרָה בֵּין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים הֲרֵי הוּא כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה עַד שֶׁיַּעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ:

ג טְבוּל יוֹם פּוֹסֵל אָכְלֵי תְּרוּמָה וּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה וְאָכְלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַשְׁקֶה הֶקְדֵּשׁ פּוֹסֵל הַכֹּל. כֵּיצַד. טְבוּל יוֹם שֶׁנָּגַע בָּאֳכָלִין שֶׁל תְּרוּמָה עֲשָׂאָן שְׁלִישִׁי לְטֻמְאָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֵׁנִי וְכֵן אִם נָגַע בְּמַשְׁקִין שֶׁל תְּרוּמָה טְמֵאִין וַהֲרֵי הֵן שְׁלִישִׁי לְטֻמְאָה. נָגַע טְבוּל יוֹם בְּמַשְׁקִין שֶׁל קֹדֶשׁ טִמְּאָן וַהֲרֵי הֵן רְבִיעִי לְטֻמְאָה וְכֵן אִם נָגַע בְּאָכְלֵי הֶקְדֵּשׁ עֲשָׂאָן רְבִיעִי. אֲבָל אִם נָגַע בָּאֳכָלִין חֻלִּין וּמַשְׁקֶה חֻלִּין הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין. וְדִין מְחֻסַּר כִּפּוּרִים וּטְבוּל יוֹם בִּנְגִיעַת הַקֹּדֶשׁ אֶחָד הוּא. הֲרֵי נִתְבָּאֵר לְךָ מִכָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁאֵין שָׁם מַשְׁקִין שְׁנִיּוֹת לְעוֹלָם אֶלָּא הַמַּשְׁקִין תְּחִלָּה לְעוֹלָם חוּץ מִמַּשְׁקִין שֶׁנָּגַע בָּהֶן טְבוּל יוֹם שֶׁהֵן שְׁלִישִׁי אִם הָיוּ תְּרוּמָה אוֹ רְבִיעִי אִם הָיוּ קֹדֶשׁ:

ד כָּל הַמְטַמְּאִין בֵּין חֲמוּרִין בֵּין קַלִּין מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן כְּגוֹן רֹק וּמֵימֵי רַגְלֵיהֶן הֲרֵי הֵן כְּמַשְׁקִין שֶׁנָּגְעוּ בָּהֶן אֵלּוּ וְאֵלּוּ רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ חוּץ מִזָּב וַחֲבֵרָיו שֶׁמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן אַב טֻמְאָה וּמַשְׁקִין שֶׁהַזָּב וַחֲבֵרָיו נוֹגְעִין בָּהֶן תְּחִלָּה. אֲפִלּוּ אוֹכֶל אֳכָלִין טְמֵאִין אוֹ שׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ קֹדֶם שֶׁיִּטְבֹּל כְּמוֹ הַמַּשְׁקִין שֶׁנָּגַע בָּהֶן שֶׁהֵן תְּחִלָּה. וְכֵן טְבוּל יוֹם מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מִמֶּנּוּ כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן שֶׁאֵין מְטַמְּאִין אֲחֵרִים כְּלָל אֶלָּא אִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה חֻלִּין הֲרֵי הֵן טְהוֹרִין וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה הֲרֵי הֵן שְׁלִישִׁי וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה קֹדֶשׁ הֲרֵי הֵן רְבִיעִי:

ה וְעַתָּה יִתְבָּאֵר לְךָ שֶׁאֵין שְׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה וְלֹא רְבִיעִי שֶׁבְּקֹדֶשׁ מְטַמֵּא מַשְׁקֶה אַחֵר אוֹ אֹכֶל אַחֵר. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאֵין מְטַמְּאִין כֵּלִים. לְפִיכָךְ קְדֵרָה שֶׁמְּלֵאָה מַשְׁקִין וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם אִם הָיְתָה מַשְׁקֶה חֻלִּין הַכֹּל טָהוֹר. וְאִם הָיְתָה מַשְׁקֶה תְּרוּמָה הַמַּשְׁקִין פְּסוּלִין וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה. וְאִם הָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת הַמַּשְׁקֶה טָמֵא בֵּין מַשְׁקֶה תְּרוּמָה בֵּין מַשְׁקֶה חֻלִּין. וְזֶה חֹמֶר בְּיָדַיִם מִבִּטְבוּל יוֹם. וְחֹמֶר בִּטְבוּל יוֹם מִבְּיָדַיִם טְמֵאוֹת שֶׁסָּפֵק טְבוּל יוֹם פּוֹסֵל מִסָּפֵק וְסָפֵק הַיָּדַיִם טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

ו אֶחָד טָהוֹר שֶׁהָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת אוֹ טְבוּל יוֹם שֶׁיָּדָיו טְמֵאוֹת הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא מַשְׁקֶה חֻלִּין וְעוֹשֶׂה אוֹתָן תְּחִלָּה לְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וּמֵאַחַר שֶׁמַּשְׁקֶה שֶׁיָּצָא מִטְּבוּל יוֹם כְּמַשְׁקִין שֶׁנָּגַע בָּהֶן. טְבוּל יוֹם שֶׁנָּפַל מֵרֹקוֹ אוֹ מֵימֵי רַגְלָיו עַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה הֲרֵי זֶה טָהוֹר מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּמַשְׁקִין שֶׁנָּגַע בָּהֶן:

ז מִכָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים שֶׁהִקְדַּמְנוּ לְבָאֳרָם אַתָּה לָמֵד שֶׁהָאָדָם יִהְיֶה אָב לְטֻמְאָה וְיִהְיֶה רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה מִדִּבְרֵי תוֹרָה. וּלְעוֹלָם לֹא יִהְיֶה הָאָדָם שֵׁנִי אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים וְהוּא הָאוֹכֵל אֳכָלִין טְמֵאִים אוֹ הַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין אוֹ הַבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין שֶׁכָּל אֵלּוּ כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה מִדִּבְרֵיהֶם. וְכֵן שְׁאָר כָּל הַכֵּלִים חוּץ מִכְּלֵי חֶרֶס יִהְיוּ אַב טֻמְאָה וְיִהְיוּ רִאשׁוֹן

לְטַמְּאָה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה. וְלֹא יִהְיֶה הַכְּלִי לְעוֹלָם שֵׁנִי לְטַמְּאָה אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁאִם יִטְמָא בְּמַשְׁקִין טְמֵאִים יִהְיֶה שֵׁנִי מִדִּבְרֵיהֶן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ח כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁכְּלִי חֶרֶס לֹא יִהְיֶה אַב טֻמְאָה לְעוֹלָם לֹא מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְלֹא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. וְיִהְיֶה רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְשֵׁנִי מִדִּבְרֵיהֶן אִם נִטְמָא בְּמַשְׁקִין כִּשְׁאָר הַכֵּלִים. וְלֹא יִהְיֶה הָאָדָם וְלֹא הַכֵּלִים שְׁלִישִׁי וְלֹא רְבִיעִי לְעוֹלָם לֹא מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְלֹא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:

ט הָאֳכָלִים לֹא יִהְיוּ אַב טֻמְאָה לְעוֹלָם לֹא מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וְלֹא מִדִּבְרֵיהֶם. וְיִהְיוּ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי מִדִּבְרֵי תּוֹרָה שֶׁהָאָדָם אוֹ הַכְּלִי שֶׁהוּא רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה אִם נָגַע בְּאֹכֶל עֲשָׂאוּהוּ שֵׁנִי וְהָאֳכָלִין יִהְיוּ שְׁלִישִׁי וּרְבִיעִי לְטֻמְאָה מִדִּבְרֵיהֶן בִּלְבַד:

י הַמַּשְׁקִין יִהְיוּ אַב טֻמְאָה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה. כְּגוֹן מֵי חַטָּאת וְרֹק הַזָּב וּמֵימֵי רַגְלָיו. וְיִהְיוּ רִאשׁוֹן לְטֻמְאָה מִדִּבְרֵי תּוֹרָה כְּגוֹן שֶׁנָּגְעוּ בְּאָב מֵאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת. וְכֵן אִם נָגְעוּ הַמַּשְׁקִין בְּוֹלֶד הַטֻּמְאָה בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים נִטְמְאוּ מִדִּבְרֵי תּוֹרָה וַהֲרֵי הֵן כָּרִאשׁוֹן לְטֻמְאָה לְטַמֵּא אֲחֵרִים מִדִּבְרֵיהֶן. וְכֵן אִם נָגְעוּ בְּשֵׁנִי בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים בֵּין בָּאֳכָלִין נַעֲשׂוּ רִאשׁוֹן לְטַמֵּא אֲחֵרִים מִדִּבְרֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְיִהְיוּ הַמַּשְׁקִין שְׁלִישִׁי וּרְבִיעִי מִדִּבְרֵיהֶם. כֵּיצַד. אִם נָגַע טְבוּל יוֹם בְּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה עֲשָׂאָהוּ שְׁלִישִׁי וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה קֹדֶשׁ עֲשָׂאָהוּ רְבִיעִי. וְאֵין אַתָּה מוֹצֵא מַשְׁקִין שְׁנִיּוֹת לְעוֹלָם וְלֹא מַשְׁקֶה שֶׁאֵינוֹ תְּחִלָּה חוּץ מִמַּשְׁקֶה טְבוּל יוֹם אוֹ מְחֻסַּר כִּפּוּרִים בְּקֹדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ שֶׁהוּא פּוֹסֵל מִדִּבְרֵיהֶם וְאֵינוֹ מְטַמֵּא:

פרק יא

א כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּאֳכָלִין פָּסוּל הוּא שֶׁיִּהְיֶה הָאֹכֶל עַצְמוֹ טָמֵא וְלֹא יְטַמֵּא אֹכֶל אַחֵר. אֶלָּא אִם נָגַע בְּאֹכֶל אַחֵר הֲרֵי הוּא טָהוֹר:

ב הָרִאשׁוֹן שֶׁבְּחֲלִילִין טָמֵא וּמְטַמֵּא. הַשֵּׁנִי פָּסוּל וְלֹא מְטַמֵּא וְאֵין שֵׁנִי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי בְּחֲלִילִין. וּמִנַּיִן לְאֹכֶל שֵׁנִי שֶׁהוּא פָּסוּל בְּחֲלִילִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לג) "וּכְלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶן אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא". נִמְצָא הַשֶּׁרֶץ אָב וּכְלִי חֶרֶס שֶׁנָּפַל הַשֶּׁרֶץ לַאֲוִירוֹ רִאשׁוֹן וְהָאֹכֶל שֶׁבַּכְּלִי שֵׁנִי וַהֲרֵי הוּא אוֹמֵר יִטְמָא. וְכֵן שֶׁרֶץ שֶׁנָּפַל לַאֲוִיר הַתַּנּוּר הַפַּת שְׁנִיָּה שֶׁהַתַּנּוּר רִאשׁוֹן:

ג הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי שֶׁבַּתְּרוּמָה טְמֵאִים וּמְטַמְּאִים. הַשְּׁלִישִׁי פָּסוּל וְלֹא מְטַמֵּא וְאֵין שְׁלִישִׁי עוֹשֶׂה רְבִיעִי בִּתְרוּמָה. מִנַּיִן לְאֹכֶל שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא פָּסוּל בִּתְרוּמָה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כב ז) "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן הַקָּדָשִׁים" נִמְצָא טְבוּל יוֹם אָסוּר בִּתְרוּמָה עַד שֶׁיַּעֲרִיב שִׁמְשׁוֹ וְאִם נָגַע בָּהּ פְּסָלָהּ וּטְבוּל יוֹם כְּשֵׁנִי לְטֻמְאָה הוּא. הָא לָמַדְתָּ שֶׁהַשֵּׁנִי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי בִּתְרוּמָה:

ד הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי בַּקֹּדֶשׁ טְמֵאִין וּמְטַמְּאִין. הָרְבִיעִי פָּסוּל וְאֵינוֹ מְטַמֵּא וְאֵין רְבִיעִי עוֹשֶׂה חֲמִישִׁי לְעוֹלָם. וּמִנַּיִן לַשְּׁלִישִׁי בַּקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא טָמֵא שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ז יט) "וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל" וּכְבָר קָרָא הַכָּתוּב לַשֵּׁנִי טָמֵא שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא לג) "כל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" הָא לְמַדְתָּ שֶׁבְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ שֶׁנָּגַע בְּשֵׁנִי נִטְמָא וְיִשָּׂרֵף. וּמִנַּיִן לָרְבִיעִי בַּקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא פָּסוּל מִקַּל וָחֹמֶר. וּמַה מְּחַסֵּר כִּפּוּרִים שֶׁהוּא מַתִּיר בִּתְרוּמָה אָסוּר בְּקֹדֶשׁ עַד שֶׁיָּבִיא כַּפָּרָתוֹ. הַשְּׁלִישִׁי שֶׁהוּא פָּסוּל בִּתְרוּמָה אֵינוֹ דִּין שֶׁיַּעֲשֶׂה רְבִיעִי בְּקֹדֶשׁ. אֲבָל הַחֲמִישִׁי טָהוֹר:

ה בְּשַׂר תַּאֲוָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָהוֹר גָּזְרוּ עָלָיו שֶׁיִּהְיֶה כִּשְׁלִישִׁי לְטַמְּאָה מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵינוֹ פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה. וְיֵרָאֶה לִי שֶׁלֹּא גָּזְרוּ עָלָיו אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יְעָרְבוּהוּ עִם בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ וְיָבוֹאוּ לִטְעוֹת וְלִשְׁגֹּג בּוֹ וִידַמּוּ שֶׁהַבָּשָׂר זֶה הוּא חֹל וְהוּא קֹדֶשׁ וְיֹאכְלֻנוּ בְּטֻמְאָה:

ו חִבּוּרֵי אֻכָלִין עַל יְדֵי מַשְׁקִין הֲרֵי הֵן חִבּוּר לְטַמֵּא טֻמְאַת אֻכָלִין וְהַדָּבָר סָפֵק אִם חֲשׁוּבִים כְּגוּף אֶחָד לִמְנוֹת בָּהֶן רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי וּשְׁלִישִׁי. אוֹ חוֹשְׁבִים זֶה הָאֹכֶל שֶׁנִּגְּעָה בּוֹ הַטֻּמְאָה רִאשׁוֹן וְהָאֹכֶל הַמְחֻבָּר לוֹ שֵׁנִי:

ז הַשֵּׁנִי שֶׁבְּחֻלִּין פּוֹסֵל אֻכְלֵי תְּרוּמָה וְעוֹשֶׂה אוֹתָן שְׁלִישִׁי. וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה חֻלִּין טִמְּאָן וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה אוֹ בְּמַשְׁקֶה קֹדֶשׁ שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֶת הַכֹּל:

ח הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה שֶׁנָּגַע בְּאֻכְלֵי קֹדֶשׁ פְּסָלָן וְנַעֲשׂוּ רְבִיעִי. וְאִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה הַקֹּדֶשׁ טִמְּאָן וְנַעֲשׂוּ תְּחִלָּה. אֲבָל אִם נָגַע שְׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה בְּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה הֲרֵי הוּא טָהוֹר. וְכֵן רְבִיעִי שֶׁבַּקֹּדֶשׁ אִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה קֹדֶשׁ הֲרֵי זֶה טָהוֹר:

ט חֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת תְּרוּמָה הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבָּהֶן פָּסוּל כִּתְרוּמָה. וְאִם נָגַע בַּקֹּדֶשׁ אֵינוֹ עוֹשֶׂהוּ רְבִיעִי וַאֲפִלּוּ מַשְׁקֶה קֹדֶשׁ אֵינוֹ פּוֹסֵל. וְחֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבָּהֶן טָהוֹר כְּחֻלִּין:

י הָאוֹכֵל רְבִיעִי שֶׁבַּקֹּדֶשׁ אָסוּר לוֹ לֶאֱכֹל אֶת הַקֹּדֶשׁ וּמַתִּיר לְגַע בַּקֹּדֶשׁ וְאֵינוֹ פּוֹסְלוֹ. אֲפִלּוּ תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְעָרֵב בּוֹ הַקֹּדֶשׁ וְאֵין בּוֹ כְּזַיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס הֲרֵי זֶה לֹא יֹאכַל בִּרְבִיעִי שֶׁל קֹדֶשׁ אֶלָּא בַּחֲמִישִׁי שֶׁהוּא טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יא הָאוֹכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה עַצְמָהּ אוֹ שֶׁל חֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת תְּרוּמָה הֲרֵי זֶה אָסוּר לֶאֱכֹל אֶת הַתְּרוּמָה עַד שֶׁיִּטְבֹּל. וּמֻתָּר לְגַע בִּתְרוּמָה וַהֲרֵי הִיא טְהוֹרָה. בַּאֲכִילָה עָשׂוּ מַעֲלָה בִּנְגִיעָה לֹא עָשׂוּ מַעֲלָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּתְרוּמָה עַצְמָהּ. אֲבָל תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְעָרְבָה בּוֹ תְּרוּמָה אִם אֵין שָׁם כְּזַיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס הֲרֵי זֶה מֻתָּר לֶאֱכֹל מֵאוֹתוֹ תַּבְשִׁיל כְּדֶרֶךְ שֶׁמֻּתָּר לְגַע בִּתְרוּמָה:

יב הָאוֹכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה אוֹ שֶׁל חֻלִּין שֶׁנֶּעֶשׂוּ עַל טָהֳרַת הַתְּרוּמָה אַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָהוֹר לִנְגִיעַת תְּרוּמָה הֲרֵי הוּא כְּשֵׁנִי לְעִנְיַן קֹדֶשׁ שֶׁטָּהֳרַת תְּרוּמָה טֻמְאָה הִיא אֵצֶל הַקֹּדֶשׁ. אֲבָל הָאוֹכֵל שְׁלִישִׁי שֶׁבְּחֻלִּין שֶׁנֶּעֶשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ הֲרֵי הוּא טָהוֹר שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁעוֹשֶׂה רְבִיעִי בַּקֹּדֶשׁ אֶלָּא קֹדֶשׁ מִקֹּדֶשׁ בִּלְבַד:

יג כָּל קֹדֶשׁ הָאָמוּר בְּעִנְיַן טֻמְאַת אֳכָלִין וּמַשְׁקִין הוּא קָדְשֵׁי מִקְדָּשׁ הַמְקֻדָּשִׁין כְּגוֹן בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים. וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים. וְחַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר שֶׁנִּשְׁחַט עֲלֵיהֶן הַזֶּבַח. וְהַמְּנָחוֹת שֶׁקָּדְשׁוּ בִּכְלִי. וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים מִשֶּׁקֻּרְמוּ בַּתַּנּוּר. אֲבָל חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר שֶׁלֹּא נִשְׁחַט עֲלֵיהֶן הַזֶּבַח. וְהַמְּנָחוֹת שֶׁלֹּא קָדְשׁוּ בִּכְלִי. אֵינָן לֹא כְּקֹדֶשׁ וְלֹא כְּחֻלִּין אֶלָּא כִּתְרוּמָה:

יד חַלָּה וְהַבִּכּוּרִים וְתַשְׁלוּמֵי תְּרוּמָה [וְחֻמְשָׁהּ] הֲרֵי הֵן כִּתְרוּמָה:

טו הַטָּבֵל. וְהַמְדֻמָּע. וְגִדּוּלֵי תְּרוּמָה. וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְרִאשׁוֹן. וְעִסָּה הַטְּבוּלָה לְחַלָּה. הֲרֵי הֵן כְּחֻלִּין וְהָרִאשׁוֹן טָמֵא בָּהֶן וְהַשֵּׁנִי פָּסוּל וְאֵין בָּהֶן שְׁלִישִׁי:

טז כָּל דָּבָר שֶׁוַּדַּאי מְטַמֵּא אֶת הַחֻלִּין מִן הַתּוֹרָה גָּזְרוּ עַל סְפֵקוֹ בְּחֻלִּין הַטְּבוּלִין לְחַלָּה שֶׁתֵּעָשֶׂה אוֹתָהּ הָעִסָּה בְּטָהֳרָה. וּמַפְרִישִׁים מִמֶּנָּה חַלָּה וְחַלָּתָהּ תְּלוּיָה לֹא נֶאֱכֶלֶת וְלֹא נִשְׂרֶפֶת:

פרק יב

א אַחַת עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת עָשׂוּ חֲכָמִים לַקֹּדֶשׁ עַל הַתְּרוּמָה וְאֵלּוּ הֵן. יֵשׁ לְאָדָם לְהַטְבִּיל כֵּלִים בְּתוֹךְ כֵּלִים לִתְרוּמָה אֲבָל לֹא לְקֹדֶשׁ. גְּזֵרָה שֶׁמָּא יִהְיֶה פִּי הַכְּלִי צַר וְלֹא יִהְיֶה בּוֹ כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד וְנִמְצְאוּ הַכֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ כְּאִלּוּ טְבָלוּ בְּמַיִם שֶׁבַּכְּלִי לֹא בַּמִּקְוֶה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהָיָה הַכְּלִי הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכוֹ הַכֵּלִים הַטְּמֵאִין טָהוֹר. אֲבָל אִם הָיָה טָמֵא מִתּוֹךְ שֶׁעָלְתָה לוֹ טְבִילָה עָלְתָה טְבִילָה לַכֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ אֲפִלּוּ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בַּקֹּדֶשׁ:

ב כְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו בְּמַשְׁקִין לֹא נִטְמָא תּוֹכוֹ וְלֹא בֵּית אֶצְבַּע שֶׁבָּעֳבִי שְׂפָתוֹ. וְהַמַּשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכוֹ אוֹ שֶׁבְּבֵית צְבִיעָתוֹ טְהוֹרִין. וְשׁוֹתֶה בּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִגְּעוּ מַשְׁקִין שֶׁבְּפִיו בַּאֲחוֹרֵי הַכְּלִי וְיַחְזְרוּ וְיִטַּמְּאוּ תּוֹכוֹ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לִתְרוּמָה. אֲבָל לְקֹדֶשׁ נִטְמְאוּ אֲחוֹרָיו נִטְמָא כֻּלּוֹ:

ג הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמִּדְרָס מֻתָּר לוֹ לִשָּׂא עִמּוֹ תְּרוּמָה כְּאֶחָד וְהוֹאִיל וְאֵין הַנּוֹשֵׂא נוֹגֵעַ בַּתְּרוּמָה וְלֹא תְּרוּמָה נוֹגַעַת בְּמִדְרָס הֲרֵי הִיא טְהוֹרָה אֲבָל לֹא הַקֹּדֶשׁ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע בּוֹ. מַעֲשֶׂה הָיָה בְּאֶחָד שֶׁנָּשָׂא חָבִית שֶׁל קֹדֶשׁ טְמֵאָה בְּמִדְרָס שֶׁנָּשָׂא עִמָּהּ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה גָּזְרוּ שֶׁהַנּוֹשֵׂא

אֶת הַמִּדְרָס לֹא יִשָּׂא אֶת הַקֹּדֶשׁ. וְלֹא גָּזְרוּ אֶלָּא בְּמִדְרָס עִם הַקֹּדֶשׁ כְּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה. וְאִם עָבַר וְנָשָׂא הוֹאִיל וְלֹא נָגַע בְּקֹדֶשׁ הֲרֵי הַקֹּדֶשׁ טָהוֹר:

ד בִּגְדֵי אוֹכְלֵי תְּרוּמָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן טְהוֹרִין וְנִזְהָרִין מִן הַטֻּמְאוֹת הֲרֵי בִּגְדֵיהֶן מִדְרָס לְקֹדֶשׁ:

ה כְּלִי שֶׁהוּא מְפֻצָּל וְלוּחוֹתָיו וְקוֹרוֹתָיו מְקֻשָּׁרוֹת כְּגוֹן מִטָּה וְכִיּוֹצֵא בָּהּ. אִם נִטְמָא וְצָרִיךְ לְהַטְבִּילוֹ לִתְרוּמָה יֵשׁ לוֹ לְהַטְבִּילוֹ כֻּלּוֹ כְּאֶחָד כְּשֶׁהוּא מְקֻשָּׁר. אֲבָל לְקֹדֶשׁ מַתִּיר וּמְנַגֵּב שָׁמָּא יֵשׁ שָׁם דָּבָר הַחוֹצֵץ וּמַטְבִּיל וְאַחַר כָּךְ קוֹשֵׁר:

ו כֵּלִים הַנִּגְמָרִין בְּטָהֳרָה אֲפִלּוּ הָיָה הָעוֹשֶׂה אוֹתָן תַּלְמִיד חָכָם וְנִזְהָר בָּהֶן הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין טְבִילָה לְקֹדֶשׁ וְאֵינָן צְרִיכִין הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ. אֲבָל לִתְרוּמָה מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּלֹא טְבִילָה שֶׁהֲרֵי נַעֲשׂוּ בְּטָהֳרָה. וּמִפְּנֵי מָה הִצְרִיכוּם טְבִילָה לְקֹדֶשׁ גְּזֵרָה מִשּׁוּם רַק עַם הָאָרֶץ שֶׁיִּגַּע בָּהֶן בְּשָׁעַת מְלָאכָה וַעֲדַיִן הוּא לַח:

ז אַחַר שֶׁנִּגְמַר הַכְּלִי מְצָרֵף מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ לְקֹדֶשׁ אֲבָל לֹא לִתְרוּמָה. כֵּיצַד. כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא פֵּרוֹת פְּרוּדִין זֶה מְזֶה כְּגוֹן צִמּוּקִין וּגְרוֹגָרוֹת וְנָגְעָה טֻמְאָה בְּאֶחָד מֵהֶן. נִטְמָא כָּל מַה שֶּׁבַּכְּלִי לְקֹדֶשׁ אֲבָל לֹא לִתְרוּמָה. וְכָל הַמַּעֲלוֹת שֶׁל דִּבְרֵיהֶם הֵם. וְרֶמֶז יֵשׁ לְמַעֲלָה זוֹ בַּתּוֹרָה (במדבר ז יד) "כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת" אָמְרוּ חֲכָמִים כָּל מַה שֶּׁבַּכַּף הֲרֵי הוּא כְּגוּף אֶחָד. אֲפִלּוּ שֶׁאֵין לוֹ תּוֹךְ מְצָרֵף מַה שֶּׁעָלָיו לְקֹדֶשׁ. כְּגוֹן שֶׁהָיוּ צְבוּרִין עַל גַּבֵּי הַלּוּחַ אוֹ עַל גַּבֵּי הָעוֹר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַפֵּרוֹת נוֹגְעִין זֶה בָּזֶה:

ח הָיוּ שְׁנֵי הַצְּבוּרִין בְּתוֹךְ הַכְּלִי וְדָבָר אַחַר בֵּינֵיהֶן וְנִטְמָא אֶחָד מִשְּׁנֵיהֶן. אִם הָיָה הַדָּבָר שֶׁבֵּינֵיהֶן צָרִיךְ לַכְּלִי הַכְּלִי מְצָרְפָן וְנִטְמָא הַכֹּל. וְאִם אֵינוֹ צָרִיךְ לַכְּלִי לֹא נִטְמָא אֶלָּא זֶה שֶׁנָּגְעָה בּוֹ הַטֻּמְאָה בִּלְבַד:

ט הָיוּ שְׁנֵי צְבוּרִין בִּכְלִי וְהַצִּבּוּר הָאֶחָד מְחֻבָּר לַמַּיִם שֶׁאֲחוֹרֵי הַכְּלִי וְנָגַע טָמֵא בַּצִּבּוּר הַשֵּׁנִי נִטְמְאוּ שְׁנֵיהֶן בְּצֵרוּף הַכְּלִי וְנִטְמְאוּ הַמַּיִם שֶׁאֲחוֹרֵי הַכְּלִי מֻחֶמֶת זֶה הָאֹכֶל הַמְחֻבָּר לָהֶן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן אֲחוֹרֵי הַכְּלִי. נָגַע הַטָּמֵא בְּמַיִם שֶׁאֲחוֹרֵי הַכְּלִי נִטְמָא הָאֹכֶל הַמְחֻבָּר לָהֶן. וְהַדָּבָר סָפֵק אִם נִטְמָא הָאֹכֶל הַשֵּׁנִי בְּצֵרוּף הַכְּלִי אוֹ לֹא נִטְמָא מֻחֶמֶת הַצֵּרוּף:

י אֹכֶל קֹדֶשׁ שֶׁנִּטְמָא וְהִנִּיחוֹ בִּכְלִי וּבְתוֹךְ הַכְּלִי אֹכֶל קֹדֶשׁ אַחֵר טָהוֹר וְאֵין נוֹגְעִין זֶה בָּזֶה. הַטָּהוֹר בְּטָהֳרָתוֹ וְהַטָּמֵא בְּטֻמְאָתוֹ. בָּא טְבוּל יוֹם וְנָגַע בָּאֹכֶל הַטָּמֵא יֵשׁ בְּדָבָר זֶה סָפֵק אִם נִפְסַל הַטָּהוֹר מֻחֶמֶת מַגַּע טְבוּל יוֹם מִפְּנֵי צֵרוּף הַכְּלִי אוֹ לֹא נִפְסַל. שֶׁלֹּא נָגַע טְבוּל יוֹם אֶלָּא בְּאֹכֶל שֶׁשָּׁבַע מִן הַטֻּמְאָה וְלֹא הוֹסִיף לוֹ כְּלוּם:

יא הָרְבִיעִי בְּקֹדֶשׁ פָּסוּל אֲבָל בִּתְרוּמָה טָהוֹר. וְכֵן שְׁלִישִׁי בִּתְרוּמָה אִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה קֹדֶשׁ הֲרֵי זֶה נִטְמָא כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה אוֹ שֶׁבְּקֹדֶשׁ אִם נָגַע בְּמַשְׁקֶה תְּרוּמָה לֹא פְּסָלוֹ:

יב מִי שֶׁנִּטְמֵאת יָדוֹ אַחַת וְנָגַע בָּהּ בְּיָדוֹ שְׁנִיָּה אוֹ בְּיַד חֲבֵרוֹ פָּסַל אֶת הַשְּׁנִיָּה וַהֲרֵי הִיא כִּשְׁלִישִׁי. וְאִם הָיְתָה יָדוֹ בְּלוּלָה בַּמַּשְׁקֶה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָגַע נִטְמֵאת חֲבֵרְתָּהּ וְצָרִיךְ לְהַטְבִּיל אֶת שְׁתֵּיהֶן וְאַחַר כָּךְ יִגַּע בְּקֹדֶשׁ. אֲבָל בִּתְרוּמָה אִם נִטְמֵאת יָדוֹ הָאַחַת לֹא נִטְמֵאת חֲבֵרְתָּהּ. וַאֲפִלּוּ נָגַע בָּהּ כְּשֶׁהִיא נְגוּבָה. וְאֵין צָרִיךְ לְהַטְבִּיל יָדוֹ שֶׁנִּטְמֵאת אֶלָּא נוֹטְלָהּ וְנוֹגֵעַ בִּתְרוּמָה:

יג אֲכָלִין נְגוּבִין שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ אוֹכְלִין אוֹתָם בִּיָדִים מְסֹאָבוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּתְרוּמָה. אֲבָל בְּקֹדֶשׁ חִבַּת הַקֹּדֶשׁ מַכְשַׁרְתָּן וְאָסוּר לְמִי שֶׁיָּדָיו טְמֵאוֹת לֶאֱכל קֹדֶשׁ שֶׁלֹּא הֻכְשַׁר. וַאֲפִלּוּ לֹא נָגַע בּוֹ אֶלָּא בְּכוּשׁ אוֹ שֶׁתְּחַב לוֹ חֲבֵרוֹ לְתוֹךְ פִּיו הֲרֵי זֶה אָסוּר. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאִם נָגְעָה טֻמְאָה בָּאֳכָלִין שֶׁל קֹדֶשׁ שֶׁלֹּא הֻכְשְׁרוּ שֶׁנִּטְמְאוּ מִפְּנֵי שֶׁחִבַּת הַקֹּדֶשׁ מַכְשַׁרְתָּן:

יד בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים לִפְסוֹל הָאוֹכֵל עַצְמוֹ וּלְאָסְרוֹ בַּאֲכִילָה. אֲבָל לִמְנוֹת בּוֹ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי הֲרֵי זֶה סָפֵק. כֵּיצַד. נָגַע אֹכֶל שֶׁנִּטְמָא בְּלֹא הֶכְשֵׁר בְּאֹכֶל שֵׁנִי שֶׁהֻכְשַׁר הֲרֵי זֶה הַשֵּׁנִי סָפֵק מִפְּנֵי שֶׁהָרִאשׁוֹן לֹא הֻכְשַׁר:

טו הָאוֹנֵן אַחַר שֶׁתָּם זְמַן אֲנִינוּתוֹ וּמְחַסֵּר כִּפּוּרִים אַחַר שֶׁהֵבִיא כַּפָּרָתוֹ צְרִיכִין טְבִילָה לַאֲכִילַת הַקֹּדֶשׁ אֲבָל לֹא לִתְרוּמָה שֶׁהָאוֹנֵן וּמְחַסֵּר כִּפּוּרִים מֻתָּרִין לֶאֱכל אֶת הַתְּרוּמָה. וּמִפְּנֵי מָה הִצְרִיכוּם טְבִילָה לַקֹּדֶשׁ שֶׁהֲרֵי עַד עַתָּה הָיוּ אֲסוּרִין לֶאֱכל אֶת הַקֹּדֶשׁ וְהִסִּיחוּ דַּעְתָּן וְשָׁמְאוּ נִטְמְאוּ וְהֵם לֹא יָדְעוּ. וְלֹא עָשׂוּ מַעֲלָה זוֹ אֶלָּא לַאֲכִילָה אֲבָל לִנְגִיעָה נוֹגְעִים בְּקֹדָשִׁים קֹדֶם טְבִילָה:

טז שֵׁשׁ מַעֲלוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת עֲשָׂאוּם בֵּין לְקֹדֶשׁ בֵּין לְחֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ. וַחֲמֵשׁ אַחֲרוֹנוֹת שֶׁהֵן מִן הַכְּלִי מְצָרֵף מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ וְהָלְאָה עֲשָׂאוּם בְּקֹדֶשׁ בִּלְבַד אֲבָל לֹא בְּחֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ. אֶלָּא הֲרֵי הֵן בְּחֲמֵשׁ אֵלּוּ כְּחֻלִּין לְפִיכָךְ חֻלִּין שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל טָהֳרַת הַקֹּדֶשׁ הָרִאשׁוֹן טָמֵא בָּהֶן וְהַשֵּׁנִי פָּסוּל. וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר בְּחֻלִּין כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

פרק יג

א חֲמֵשׁ מַעֲלוֹת עָשׂוּ חֲכָמִים בִּבְגָדִים וְאֵלּוּ הֵן. בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ מִדְרָס לְאוֹכְלֵי חֻלִּיהֶן בְּטָהֳרָה וְכֵן עַמֵּי הָאָרֶץ עַצְמָן כְּזִבִין לְטָהֳרוֹת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וּבִגְדֵי אוֹכְלֵי חֻלִּיהֶן בְּטָהֳרָה מִדְרָס לְאוֹכְלֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי אֲבָל אוֹכְלֵי חֻלִּיהֶן בְּטָהֳרָה וְהֵן הַנִּקְרָאִים פְּרוּשִׁים אֵינָם כְּזִבִים אֲפִלּוּ לִתְרוּמָה הֲרֵי זֶה הַפְּרוּשׁ טָהוֹר אֲפִלּוּ אִם נָגַע בָּהּ בְּגוּפוֹ. וּבִגְדֵי אוֹכְלֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי

מִדְרָס לְאוֹכְלֵי תְּרוּמָה. וּבִגְדֵי אוֹכְלֵי תְּרוּמָה מִדְרָס לְקֹדֶשׁ אֲבָל אוֹכְלֵי תְּרוּמָה עַצְמָן אֵינָן כְּזָבִין בְּקֹדֶשׁ. וּבִגְדֵי אוֹכְלֵי קֹדֶשׁ מִדְרָס לְחַטָּאת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת פָּרָה אֲדֻמָּה אֲבָל הַטָּהוֹר לְקֹדֶשׁ אֵינוֹ כְּזָב לְחַטָּאת:

ב וְכֵן עָשׂוּ חֲכָמִים מַעֲלוֹת בְּטְבִילָה. כֵּיצַד. מִי שֶׁטָּבַל בְּלֹא כַּוָּנָה הֲרֵי זֶה טָהוֹר לְחֻלִּין וְאָסוּר בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן לִטְבֹּל לְמַעֲשֵׂר. טָבַל לְמַעֲשֵׂר הֲרֵי זֶה בְּחֶזְקַת טָהֳרָה לְמַעֲשֵׂר וְאָסוּר בִּתְרוּמָה. טָבַל לִתְרוּמָה הֶחָזֵק לִתְרוּמָה וְאָסוּר בְּקֹדֶשׁ. טָבַל לְקֹדֶשׁ הֶחָזֵק לְקֹדֶשׁ וְאָסוּר לְחַטָּאת. טָבַל לְחַטָּאת הֶחָזֵק לְכל שֶׁהַטּוֹבֵל לְחָמוּר הֶחָזֵק לְקַל. טָבַל סְתָם וְלֹא נִתְכַּוֵּן לְאֶחָד מִכָּל אֵלּוּ הֲרֵי זֶה טָהוֹר לְחֻלִּין בִּלְבַד וְטָמֵא כְּשֶׁהָיָה אֲפִלּוּ לְמַעֲשֵׂר. וְכֵן הַנּוֹטֵל יָדָיו אוֹ הִטְבִּילָן צָרִיךְ כַּוָּנָה אֲפִלּוּ לְמַעֲשֵׂר. וּמִן הַמַּעֲשֵׂר וְמַעְלָה צָרִיךְ כַּוָּנָה אֲבָל לְחֻלִּין אֵינוֹ צָרִיךְ כַּוָּנָה. וְכָל הַמַּעֲלוֹת הָאֵלּוּ מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים אֲבָל דִּין תּוֹרָה הוֹאִיל וְטָבַל מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי הוּא טָהוֹר לַכֹּל:

ג מִי שֶׁהָיָה טָהוֹר לִתְרוּמָה וְהִסִּיחַ אֶת לִבּוֹ מִלֶּאֱכל נִטְמָא בְּהֶסֵּחַ הַדַּעַת וְאָסוּר לֶאֱכל תְּרוּמָה עַד שֶׁיִּטְבֹּל פַּעַם שְׁנִיָּה וְאֵינוֹ צָרִיךְ הַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ. הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת לִתְרוּמָה וְהִסִּיחַ לִבּוֹ מִלֶּאֱכל אַף עַל פִּי שֶׁאוֹמֵר יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמְאוּ יָדַי הֲרֵי יָדָיו טְמֵאוֹת בְּהֶסֵּחַ הַדַּעַת שֶׁהַיָּדַיִם עַסְקָנִיּוֹת. אִם לִתְרוּמָה כֵּן קַל וָחֹמֶר לְקֹדֶשׁ שֶׁכָּל הַמַּסִּיחַ דַּעְתּוֹ צָרִיךְ טְבִילָה. וְאִם לֹא שָׁמַר עַצְמוֹ מִטֻּמְאַת מֵת וְלֹא יָדַע בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא נִטְמָא הֲרֵי זֶה צָרִיךְ הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי מִפְּנֵי הֶסֵּחַ הַדַּעַת. וְאִם יָדַע שֶׁלֹּא נִטְמָא בְּמֵת וְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִשְּׁאָר טֻמְאוֹת הֲרֵי זֶה צָרִיךְ טְבִילָה וְהַעֲרֶב שֶׁמֶשׁ אַף לִתְרוּמָה. וְדָבָר בָּרוּר הוּא שֶׁכָּל אֵלּוּ הַטְּבִילוֹת מִדִּבְרֵיהֶן:

ד וְכֵן גָּזְרוּ חֲכָמִים עַל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחוֹבוֹת אֲפִלּוּ בַּמִּדְבָּרוֹת שֶׁיִּהְיוּ בְּחֶזְקַת טֻמְאָה. שֶׁמָּא בְּזָב אוֹ בְּמֵת נִטְמְאוּ. וְכֵן הָרֹקְחִין הַנִּמְצָאִין שָׁם בְּחֶזְקַת טֻמְאָה שֶׁמָּא רֹק זָב וְכַיּוֹצֵא בּוֹ הוּא הָרֹק הַזֶּה:

ה כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִין בֵּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִין אֲפִלּוּ נִמְצְאוּ דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית הַטְּבִילָה. שֶׁלֹּא גָּזְרוּ טֻמְאָה עַל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים בֵּירוּשָׁלַיִם חוּץ מִן הַסַּכִּינִים לִשְׁחִיטַת הַקָּדָשִׁים מִפְּנֵי חֲמַרַת הַקָּדָשִׁים. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּסַכִּין הַנִּמְצֵאת בֵּירוּשָׁלַיִם בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה. אֲבָל אִם מְצָאָהּ סַכִּין בֵּירוּשָׁלַיִם בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בְּנִיסָן שׁוֹחֵט בָּהּ הַקָּדָשִׁים מִיָּד וַאֲפִלּוּ חֹל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת שֶׁלֹּא גָּזְרוּ עַל הַסַּכִּינִין הַנִּמְצָאִים בַּיּוֹם הַזֶּה. וְכֵן אִם מְצָאָהּ בְּיוֹם טוֹב שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד שֶׁחֶזְקַת כָּל הַכֵּלִים בְּיוֹם טוֹב טְהוֹרִין:

ו מָצָא הַסַּכִּין בִּשְׁלִשָּׁה עָשָׂר מַזֶּה עָלֶיהָ וּמַטְבִּילָהּ וְשׁוֹחֵט בָּהּ לְמָחָר מִפְּנֵי שֶׁעָשְׂאוּהוּ בְּיוֹם זֶה כְּאֵלּוּ יוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁבִיעִי שֶׁלָּהּ:

ז מָצָא סַכִּין קְשׁוּרָה לַסַּכִּין הַיְדוּעָה אֲצִלּוֹ בֵּין בְּיוֹם טוֹב בֵּין בְּשַׁאַר הַיָּמִים הֲרֵי הִיא כָּמוֹהָ אִם טְהוֹרָה טְהוֹרָה וְאִם טְמֵאָה טְמֵאָה:

ח כָּל הָרֶקִין הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם בְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ גְּזִרוּ עֲלֵיהֶן טֻמְאָה כִּשְׁאָר הָרֶקִין הַנִּמְצָאִים בְּכָל מָקוֹם. וְכָל הָרֶקִין הַנִּמְצָאִים בַּצְּדָדִין בִּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִים. שֶׁהַפְּרוּשִׁים הֵן שֶׁמְּהַלְכִין בַּצְּדָדִין כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְטַמְּאוּ בְּמַגַּע עַמֵּי הָאָרֶץ. וּבִשְׁעַת הָרֶגֶל שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ טְהוֹרִים שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִים בָּרֶגֶל. וְשֶׁבַּצְּדָדִין טְמֵאִים שֶׁהַטְּמֵאִים בָּרֶגֶל מְעַטִּים וְהֵן פּוֹרְשִׁים לְצִדֵּי הַדְּרָכִים:

ט כְּשֵׁם שֶׁהָרִאשׁוֹן עוֹשֶׂה שֵׁנִי וְהַשֵּׁנִי עוֹשֶׂה שְׁלִישִׁי כֵּן סְפֵק רִאשׁוֹן עוֹשֶׂה סְפֵק שֵׁנִי וּסְפֵק שֵׁנִי עוֹשֶׂה סְפֵק שְׁלִישִׁי:

י תְּרוּמָה וְקָדָשִׁים שֶׁנִּטְמְאוּ בְּסְפֵק אָב מֵאָבוֹת הַטֻּמְאוֹת שֶׁל תּוֹרָה הֲרֵי אֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּטֻמְאָה זוֹ כְּגוֹן שֶׁנִּסְתַּפֵּק לוֹ אִם נָגַע בְּאָב זֶה אוֹ לֹא נָגַע:

יא וְיֵשׁ שָׁם סְפֵקוֹת שֶׁאֵין שׂוֹרְפִין עֲלֵיהֶן וְאֵין אוֹכְלִין אוֹתָן אֲכָלִין שֶׁנִּסְתַּפֵּק לוֹ בָּהֶן אֶלָּא תּוֹלִין לֹא אוֹכְלִין וְלֹא שׂוֹרְפִין. וְיֵשׁ שָׁם סְפֵקוֹת שֶׁשּׂוֹרְפִין עֲלֵיהֶן אֶת הַתְּרוּמָה וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר קָדָשִׁים:

יב אֲבָל עַל סְפֵק סְפֵק הַטֻּמְאָה אֵין שׂוֹרְפִין עָלָיו תְּרוּמָה לְעוֹלָם וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר קָדָשִׁים. אֶלָּא תּוֹלִין לֹא אוֹכְלִין וְלֹא שׂוֹרְפִין:

יג עַל שִׁשָּׁה סְפֵקוֹת שׂוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה וְכֻלָּם גְּזֵרָה מִדְּבְרֵיהֶם וְאֵלּוּ הֵן. עַל בֵּית הַפְּרָס. וְעַל עָפָר הַבָּא מֵאֶרֶץ הָעַמִּים. וְעַל בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ. וְעַל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים. וְעַל הָרֶקִים הַנִּמְצָאִים. וְעַל מֵי רַגְלֵי אָדָם טָמֵא שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵי רַגְלֵי בְּהֵמָה מֻחֶצָה לְמֻחֶצָה וְאֵין יָדוּעַ אִם בָּטְלוּ מַרְאִיתָן אִם לֹא. כֵּיצַד. אִם נִטְמֵאת תְּרוּמָה מֻחֶמֶת אֶחָד מִשִּׁשָּׁה אֵלּוּ אַף עַל פִּי שֶׁעִקַּר טֻמְאָתָן בְּסָפֵק הֲרֵי זוֹ תִּשָּׂרֵף. הוֹאִיל וּוַדַּאי סְפֵקוֹת אֵלּוּ טֻמְאָתָן מִן הַתּוֹרָה שֶׁהַמֵּת וְהַזָּב טְמֵאִין מִן הַתּוֹרָה. וְאַחַת תְּרוּמָה שֶׁנָּגְעָה בְּאַחַת מִשֵּׁשׁ טֻמְאוֹת הָאֵלּוּ. אוֹ שֶׁנִּטְמֵאת מֻחֶמֶת אַחַת מֵהֶן וַהֲרֵי הִיא שְׁלִישִׁי לְאַחַת מֵהֶן הֲרֵי זוֹ תִּשָּׂרֵף. אֲבָל אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ בְּכָל מָקוֹם אִם נָגַע בְּבֵית הַפְּרָס וּבְאֶרֶץ הָעַמִּים אוֹ לֹא נָגַע. אִם נָגַע בִּבְגָדִים וְרֶקִין וְכֵלִים וּמֵי רַגְלִים אוֹ לֹא נָגַע. הֲרֵי אֵלּוּ תּוֹלִין מִפְּנֵי שֶׁעִקַּר טֻמְאָתָן מִפְּנֵי הַסָּפֵק שֶׁמָּא טְמֵאִין הֵן אוֹ טְהוֹרִים וְאִם תֹּאמַר טְמֵאִין שֶׁמָּא נָגַע שֶׁמָּא לֹא נָגַע וְנִמְצְאוּ שְׁנֵי סְפֵקוֹת וְאֵין שׂוֹרְפִין עַל שְׁנֵי סְפֵקוֹת אֶלָּא תּוֹלִין כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

פרק יד

א שְׁנַיִם עָשָׂר סְפֵקוֹת טְהֲרוּ חֲכָמִים וְאֵלּוּ הֵן. סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִים לְמִקְוֶה. סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם. סְפֵק מַשְׁקִין לְטַמֵּא אֲחֵרִים. אֲבָל לְטַמֵּאת עַצְמָן טְמֵאִים מִסָּפֵק. סְפֵק הַיָּדַיִם בֵּין לְטַמֵּאת עַצְמָן בֵּין לְטַמֵּא אֲחֵרִים בֵּין לְטָהֲרַת יָדַיִם מִטֻּמְאָתָן. סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים. סְפֵק הַחֵלִּין. סְפֵק קְרָבָנוֹת. סְפֵק נְגָעִים. סָפֵק עוֹבֵר וְעוֹמֵד. סְפֵק שְׂרָצִים. סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים. סְפֵק שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת:

ב סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִין לְמִקְוֶה כֵּיצַד. שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין שֶׁנָּפְלוּ לַמִּקְוֶה פְּסָלוּהוּ. סְפֵק נָפְלוּ סְפֵק לֹא נָפְלוּ וַאֲפִלּוּ נָפְלוּ סְפֵק יֵשׁ בָּהֶן שִׁעוּר אוֹ אֵין בָּהֶן סְפֵקוֹ טָהוֹר וַהֲרֵי הַמִּקְוֶה בְּכַשְׁרוּתוֹ. וְאֵין מוֹרִין לוֹ לִטְבֹּל בְּמִקְוֶה זֶה וְלַעֲשׂוֹת טָהֳרוֹת לְכַתְּחִלָּה. וְאִם טָבַל וְעָשָׂה טָהֳרוֹתָיו טְהוֹרוֹת:

ג סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם כֵּיצַד. שֶׁרֶץ שֶׁהָיָה צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם. בֵּין שֶׁהָיוּ הַמַּיִם בְּכֵלִים אוֹ בְּקַרְקָעוֹת וְיָרַד לַמַּיִם אֲפִלּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא מְלֹא אָדָם וְטֻמְאָה הֲרֵי זֶה טָהוֹר עַד שֶׁיֵּדַע וַדַּאי שֶׁנִּגַּע. וְלֹא אָמְרוּ סְפֵק טֻמְאָה צָפָה טָהוֹר אֶלָּא לְשֶׁרֶץ בִּלְבַד. וְכָל הַנִּתְלִים וְהַנִּגְרָרִין הֲרֵי הֵן כְּמַנָּחִין:

ד שֶׁרֶץ שֶׁהָיָה מֻנָּח בִּכְלִי וּכְלִי צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם אוֹ שֶׁהָיָה מֻנָּח עַל הַמֵּת אוֹ עַל הַנִּבֵלָה וַאֲפִלּוּ נִמּוֹחַ הַנִּבֵלָה אוֹ בָּשָׂר מֵת שֶׁתַּחְתָּיו אוֹ שֶׁהָיָה מֻנָּח עַל שִׁכְבַת זֶרַע הַצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם הֲרֵי זֶה כְּמֻנָּח עַל הָאָרֶץ שֶׁסְּפֵקוֹ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. הָיָה שֶׁרֶץ עַל גַּבֵּי שֶׁרֶץ צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם הֲרֵי זֶה כְּטֻמְאָה עֲבָה שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם וּסְפֵקוֹ טָהוֹר. הָיָה מֻנָּח עַל גַּבֵּי מֵי חַטָּאת וּמֵי חַטָּאת צָפִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם הֲרֵי זֶה סָפֵק אִם הוּא כְּמֻנָּח אוֹ אֵינוֹ כְּמֻנָּח. לְפִיכָךְ יֵרָאֶה לִי שֶׁסְּפֵקוֹ טָהוֹר:

ה כְּדֶרֶךְ שֶׁטָּהֲרוּ סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם בֵּין בִּכֵלִים בֵּין בְּקַרְקָעוֹת כָּךְ טִהֲרוּ סְפֵק טָהֳרָה הַצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם בֵּין בִּכֵלִים בֵּין בְּקַרְקָעוֹת. כֵּיצַד. עֲרֵבָה שֶׁהִיא טְמֵאָה מֵת וְכִבֵּר תְּרוּמָה כָּרוּךְ בְּסִיב אוֹ בִּנְיָר וְנָתוּן בְּתוֹכָהּ וְיָרְדוּ לְתוֹכָהּ מֵי גְּשָׁמִים וְנִתְמַלֵּאת וְנִפְשַׁט הַנְּיָר וַהֲרֵי הַכִּכָּר צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם וְהַנְּיָר מַבְדִּיל בֵּינוֹ לְבֵין הַמַּיִם וְסָפֵק נָגַע צִדּוֹ בַּעֲרֵבָה סָפֵק לֹא נָגַע. הֲרֵי הוּא בְּטָהֳרָתוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָף:

ו שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא צָף עַל גַּבֵּי בּוֹר בְּתוֹךְ הַגַּת לְתִרוּמָה סְפֵקוֹ טָמֵא. וְלַפּוֹעֲלִין סְפֵקוֹ טָהוֹר. מִפְּנֵי שֶׁהִיא טֻמְאָה צָפָה:

ז סָפֵק מַשְׁקִין לְטַמֵּא אֲחֵרִים טָהוֹר. לְטַמֵּאת עַצְמָן טָמֵא. כֵּיצַד. הָיָה מַקֵּל בְּיָדוֹ וּבְרֹאשׁוֹ מַשְׁקִין טְמֵאִים וּזְרָקָן לְתוֹךְ כִּכָּרוֹת טְהוֹרוֹת. סָפֵק נָגְעוּ הַמַּשְׁקִין בַּכִּכָּרוֹת סָפֵק לֹא נָגְעוּ טְהוֹרוֹת. וְכֵן אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם נָגְעוּ מַשְׁקִין טְמֵאִין בִּכְלִי זֶה אוֹ לֹא נָגְעוּ הֲרֵי הַכְּלִי טָהוֹר.

וְכֵן אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם נָגְעוּ מַשְׁקִין אֵלּוּ הַטְּמֵאִין בְּמַשְׁקִין אֲחֵרִים אוֹ לֹא נָגְעוּ הֲרֵי הַמַּשְׁקִין הָאֲחֵרִים טְהוֹרִין. אֲבָל טָמֵא שֶׁפָּשַׁט יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין. אוֹ שֶׁזָּרַק כְּפָר טָמֵא לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין סָפֵק נָגַע בַּמַּשְׁקִין סָפֵק לֹא נָגַע הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין בְּסָפֵק. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

ח חֲבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין וּפָשַׁט הַטָּמֵא אֶת יָדוֹ לַאֲוִירָהּ סָפֵק נָגַע בַּמַּשְׁקִין סָפֵק לֹא נָגַע בָּהֶן הַמַּשְׁקִין טְמֵאִין וְהֶחָבִית טְהוֹרָה שֶׁאֵין סָפֵק הַמַּשְׁקִין מְטַמֵּא. וְכֵן אִם נִכְנְסוּ מַשְׁקִין שֶׁהֵן טְמֵאִין מִסָּפֵק לַאֲוִיר הֶחָבִית הֲרֵי הֶחָבִית טְהוֹרָה וְהַמַּשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְהוֹרִין שֶׁאֵינָן מִתְטַמְּאִין אֶלָּא מִן הֶחָבִית. וְאִם נִתְעָרְבוּ מַשְׁקִין אֵלּוּ הַסָּפֵק בְּמַשְׁקִין שֶׁבֶּחָבִית הֲרֵי כָּל הַמַּשְׁקִין טְמֵאִין בְּסָפֵק וְהֶחָבִית טְהוֹרָה. וְכֵן אִם נָפְלוּ מַשְׁקִין אֵלּוּ לְתוֹךְ הַתַּנּוּר הֲרֵי הַפַּת וְהַתַּנּוּר טְהוֹרִין:

ט הַמְרַבֵּץ בֵּיתוֹ בְּמַיִם טְמֵאִים אוֹ שֶׁזִּלְּפָן וְהָיוּ שָׁם טָהֳרוֹת סָפֵק נִתְּזוּ עֲלֵיהֶן סָפֵק לֹא נִתְּזוּ סָפֵקוֹ טָהוֹר:

י זֶלַח מַשְׁקִין טְהוֹרִין וּטְמֵאִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְנִמְצְאוּ אַחַר כָּךְ מַשְׁקִין עַל כְּפָר שֶׁל תְּרוּמָה. נָטָלָהּ וְנִשְׂאַל עָלֶיהָ הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה שֶׁסָּפֵק הַמַּשְׁקִין לְטַמֵּא טָהוֹר. הִנִּיחַ הַכְּפָר עַד שֶׁיִּנָּגְבוּ הַמַּיִם שֶׁעָלֶיהָ הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה בְּסָפֵק שֶׁסָּפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר. וַהֲרֵי אֵין כָּאן מַשְׁקִין אֶלָּא כְּפָר שֶׁהִיא סָפֵק טְמֵאָה סָפֵק טְהוֹרָה:

יא סָפֵק יָדַיִם בֵּין לְהִתְטַמֵּא בֵּין לְטַמֵּא אֲחֵרִים בֵּין לְטָהֳרָתָן טָהוֹר כֵּיצַד. הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְּפָרִים טְמֵאִין סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע. אוֹ שֶׁהָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְּפָרִים טְהוֹרִים סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע. אוֹ שֶׁהָיוּ יָדָיו אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְּפָרִים טְהוֹרִים וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן וְסָפֵק בַּטְּמֵאָה נָגַע סָפֵק בַּטְּהוֹרָה. אוֹ שֶׁהָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְּפָרִים אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טָמֵא וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶם סָפֵק בַּטָּמֵא נָגַע סָפֵק בַּטָּהוֹר נָגַע. אוֹ שֶׁהָיוּ יָדָיו אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה וּלְפָנָיו כְּפָר טָמֵא וְכָפָר טָהוֹר וְנָגַע בִּשְׁנֵיהֶן סָפֵק טְמֵאָה בַּטָּמֵא וְהַטְּהוֹרָה בַּטָּהוֹר אוֹ טְמֵאָה בַּטָּהוֹר וְהַטְּהוֹרָה בַּטָּמֵא. הַיָּדַיִם כְּמוֹ שֶׁהָיוּ וְהַכְּפָרִים כְּמוֹת שֶׁהָיוּ. וְכֵן אִם הָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת וְהִטְבִּילָן אוֹ נְטָלָן סָפֵק שֶׁהַמַּיִם שֶׁטָּהֲרוּ בָּהֶן כְּשֵׁרִים לְיָדַיִם סָפֵק שֶׁהֵן פְּסוּלִין. סָפֵק יֵשׁ בָּהֶן כְּשִׁעוּר סָפֵק אֵין בָּהֶן. סָפֵק שֶׁהָיָה דָּבָר חוֹצֵץ עַל יָדוֹ סָפֵק שֶׁלֹּא הָיָה. הֲרֵי יָדָיו טְהוֹרוֹת:

יב הָיְתָה יָדוֹ אַחַת טְמֵאָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵי זוֹ הִיא אוֹמְרִין לוֹ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה טָהֳרוֹת עַד שֶׁיִּטֹּל שְׁתֵּי יָדָיו. וְאִם נָגַע בְּאַחַת מֵהֶן בְּטָהֳרוֹת קֹדֶם שֶׁיִּטּוֹל יָדָיו טָהֳרוֹתָיו טְהוֹרוֹת:

פרק טו

א סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים כֵּיצַד. סָפֵק אָכַל אֶכְלִין טְמֵאִין וְשָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין סָפֵק שָׁלֹא אָכַל וְשָׁלֹא שָׁתָה. סָפֵק שֶׁבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין אוֹ שֶׁנִּפְלוּ עָלָיו שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין סָפֵק שֶׁלֹּא בָּא וְשֶׁלֹּא נִפְלוּ הֲרֵי זֶה טָהוֹר. וְכֵן אִם אָכַל אֶכְלִין טְמֵאִין אוֹ שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין אוֹ בָּא בְּמַיִם שְׁאוּבִין אוֹ נָפְלוּ עָלָיו שְׁלֹשָׁה לוֹגִין מַיִם שְׁאוּבִין וְסָפֵק נָגַע בְּטָהֳרוֹת אֵלּוּ סָפֵק לֹא נָגַע הֲרֵי טָהֳרוֹת אֵלּוּ טְהוֹרוֹת. וְכֵן הָאוֹכֵל סְפֵק אֶכְלִין טְמֵאִים וְהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין שֶׁהֵן טְמֵאִים בְּסָפֵק הֲרֵי זֶה טָהוֹר. וְכֵן הָאוֹכֵל תְּרוּמָה תְּלוּיָה טָהוֹר. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בְּאֵלּוּ מִוַּלְדֵי טֻמְאוֹת שֶׁהֵן מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים סְפֵקָן טָהוֹר. אֲבָל אַב [הַטֻּמְאָה] שֶׁהוּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים סְפֵקוֹ טָמֵא אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה הָאָב עַצְמוֹ טָמֵא בְּסָפֵק כְּגוֹן בֵּית הַפְּרָס וְאֶרֶץ הָעַמִּים שֶׁאֵין שׁוֹרְפִין עַל סְפֵק מַגָּעָן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

ב סְפֵק הַחֻלִּין הִיא טָהֳרַת אוֹכְלֵי חֻלֵּיהֶן בְּטָהֳרָה וְהֵן הַנִּקְרָאִים פְּרוּשִׁים. כֵּיצַד. אוֹכְלֵי חֻלֵּיהֶן בְּטָהֳרָה שֶׁנּוֹלַד לָהֶן סְפֵק טֻמְאָה בְּטָהֳרוֹתֵיהֶן הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִים כְּכָל הַסְּפֵקוֹת כֻּלָּן. וְאֵין לָהֶן טֻמְאָה אֶלָּא טֻמְאָה וַדַּאִית:

ג סְפֵק הַקְּרְבָּנוֹת כֵּיצַד. מְחֻסַּר כִּפּוּרִים שֶׁיֵּשׁ עָלָיו סְפֵק חֲמִשָּׁה קְרְבָּנוֹת. כְּגוֹן הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ סְפֵק חֲמִשׁ זִיבוֹת אוֹ סְפֵק חֲמִשׁ לֵידוֹת. מְבִיאִין קָרְבָּן אֶחָד וְטָהוֹר לֶאֱכל בְּקָדָשִׁים וְאֵין הַשְּׁאָר עָלָיו חוֹבָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת מְחֻסְּרֵי כַּפָּרָה:

ד סְפֵק נְגָעִים כֵּיצַד. עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטֻמְאָה סְפֵקוֹ טָהוֹר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּפֶרֶק שִׁשִּׁי מֵהִלְכוֹת נְגָעִים:

ה סְפֵק עוֹמֵד וְעוֹבֵר כֵּיצַד. מְצֹרָע שֶׁיּוֹשֵׁב תַּחַת הָאֹהֶל וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר סְפֵק הָאֶהֱיל עָלָיו הָאֹהֶל וְטָמֵא סְפֵק לֹא הֶאֱהִיל עָלָיו וְכֵן אִם הָיָה הַטָּהוֹר יוֹשֵׁב תַּחַת הָאֹהֶל וְהַמְצֹרָע עוֹבֵר תַּחְתָּיו סְפֵק עָמַד הַמְצֹרָע וְנִטְמָא הַטָּהוֹר סְפֵק לֹא עָמַד סְפֵקוֹ טָהוֹר:

ו סְפֵק שְׁרָצִים זֶה סְפֵק הַנִּזְרָקִין. כֵּיצַד. זָרַק שֶׁרֶץ אוֹ דָּבָר טָמֵא לְבֵין הַכְּכָרוֹת אוֹ שֶׁזָּרַק כִּכָּר לְבֵין הַטְּמֵאוֹת וְסָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע הֲרֵי זֶה טָהוֹר הוֹאִיל וּמָצָא הַכִּכָּר הַטָּהוֹר שֶׁאֵינוֹ נוֹגֵעַ בַּטֻּמְאָה שֶׁכָּל הַטֻּמְאוֹת כִּשְׁעַת מְצִיאָתָן. וְאֵין אוֹמְרִין שֶׁמָּא נָגַע בּוֹ וְאַחַר כָּךְ נָפַל בְּצִדּוֹ אֶלָּא הֲרֵי הֵן כִּשְׁעַת מְצִיאָתָן:

ז הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֻלְדָּה וּמְהַלֶּכֶת עַל גַּבֵּי כִּכָּרוֹת שֶׁל תְּרוּמָה סְפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָהוֹר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נָחָה הַטֻּמְאָה. הָיְתָה מְהַלֶּכֶת בּוֹ וְנוֹגַעַת בְּכִכָּרוֹת סָפֵק חַי סָפֵק מֵת הֲרֵי הֵן טְהוֹרוֹת. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁנִּטְלַתּוּ וְהָלְכָה לָהּ. אֲבָל אִם נִמְצָא מֵת בְּפִיהָ הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאוֹת. רָאוּהוּ חַי בְּפִיהָ אַף עַל פִּי שֶׁמְּצָאוּהוּ מֵת בְּפִיהָ הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת. וְכֵן הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֻלְדָּה וְהַנִּבְלָה בְּפִי הַכֶּלֶב וְעָבְרוּ בֵּין הַטְּהוֹרִים אוֹ שֶׁעָבְרוּ טְהוֹרִים בֵּינֵיהֶן

סְפֵקוֹ טָהוֹר. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לַטֻּמְאָה מָקוֹם קָבוּעַ. הָיוּ מְנַקְּרִין בָּהֶן עַל הָאָרֶץ הֲרֵי הֵן כְּמֻנָּחִין וּמְטַמְּאִין לְמַפְרֵעַ מִסְפֵּק אִם הָיוּ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

ח סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים כִּיצַד. טֻמְאָה שֶׁמֻּנַּחַת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵק נָגַע בָּהּ סְפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָהוֹר. הָיְתָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְסְפֵק נָגַע בָּהּ סְפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא. וְכָל אֵלּוּ הַסְּפֵקוֹת שֶׁטִּהֲרוּ חֲכָמִים אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת לְהִשָּׁאֵל כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

ט סְפֵק שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת כֵּיצַד. הָיָה דָּבָר טָמֵא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְדָבָר טָהוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ שֶׁהָיָה הַדָּבָר לְהֵפֶךְ וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶם וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן נָגַע. אוֹ שֶׁהֵסִיט אֶת אֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הֵסִיט. אִם הָיָה הַדָּבָר הַטָּמֵא מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן מְטַמֵּא בְּאֹהֶל וְהָאֶהֱיל עַל אֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן הֶאֱהִיל הֲרֵי זֶה טָהוֹר אַף עַל פִּי שֶׁסְּפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים טָהוֹר. כְּשֶׁיְּבוֹא לִשְׁאֹל אוֹמְרִין לוֹ אִם טְבַלְתָּ אֵין בְּכָךְ הֶפְסֵד. אִם טָבַל הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח. וְאִם לֹא טָבַל וְעָשָׂה טָהֳרוֹת הֲרֵי הֵן טְהוֹרוֹת שֶׁסְּפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים טָהוֹר:

י שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא שָׂרוּף וּמֻנָּח עַל גַּבֵּי אֳכָלִין וְכֵן טַלִּית שֶׁנִּמְצֵאת בְּלוּיָה וּמֻחָט שֶׁנִּמְצֵאת שְׁבוּרָה אוֹ חֲלוּדָה בֵּין הַכֵּלִים הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד. וְאֵין אוֹמְרִין שֶׁמָּא אַחַת שֶׁנָּגַע בָּאֳכָלִין נִשְׂרַף וְאַחַר שֶׁנִּטְמְאוּ הַכֵּלִים בְּמַגַּע הַטַּלִּית וְהַמַּחַט נִשְׁבְּרָה אוֹ הֶחְלִידָה וּבָלְתָה הַטַּלִּית עַד שֶׁטָּהֲרָה שֶׁכָּל הַטֻּמְאוֹת כִּשְׁעַת מְצִיאָתָן:

יא שְׁנֵי עֵדִים אוֹמְרִין לוֹ נִטְמָא וְהוּא אוֹמֵר טָהוֹר אֲנִי הוּא נֶאֱמָן עַל יְדֵי עַצְמוֹ. וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין אוֹמְרִין לוֹ עֲסֹק בְּטָהֳרוֹת אֶלָּא אִם עָשָׂה טָהֳרוֹת הֲרֵי הֵן טְהוֹרוֹת וְיָחוּשׁ לְעַצְמוֹ. עַד אוֹמֵר נִטְמָא וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים לֹא נִטְמָא בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָהוֹר. שְׁנַיִם אוֹמְרִים נִטְמָא וְעֵד אֶחָד אוֹמֵר לֹא נִטְמָא בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הֲרֵי זֶה נִטְמָא. עֵד אוֹמֵר נִטְמָא וְעֵד אוֹמֵר לֹא נִטְמָא אִשָּׁה אוֹמֶרֶת נִטְמָא וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא נִטְמָא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים טָהוֹר:

פרק טז

א מִפְּנֵי מָה טִהֲרוּ חֲכָמִים סְפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. שֶׁהֲרֵי הַצִּבּוּר עוֹשִׂין פֶּסַח בְּטֻמְאָה בִּזְמַן שֶׁהַטְּמֵאִים מְרֻבִּין. אִם טֻמְאָה וַדַּאִית נִדְחֵית מִפְּנֵיהֶן קַל וָחֹמֶר לִסְפֵּק טֻמְאָה שֶׁאִסּוּר כָּל הַסְּפֵקוֹת מִדִּבְרֵיהֶן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת בִּיאוֹת אֲסוּרוֹת. וּמִפְּנֵי מָה הֶחְמִירוּ בִּסְפֵק רְשׁוּת הַיָּחִיד. שֶׁהֲרֵי סוֹטָה שֶׁנִּסְתְּרָה אַף עַל פִּי שֶׁהַדָּבָר סָפֵק הֲרֵי הִיא טְמֵאָה לְבַעְלָהּ עַד שֶׁתִּשְׁתֶּה:

ב וּכְשֵׁם שֶׁהַסּוֹטָה וּבוֹעֲלָהּ שְׁנַיִם כָּךְ סְפֵק טֻמְאָה בִּשְׁנַיִם. אֲבָל אִם הָיוּ שְׁלֹשָׁה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד הֲרֵי סְפֵק טֻמְאָתָן שָׁם טָהוֹר כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁהָיָה זֶה

שֶׁנִּטְמָא בְּסָפֵק יֵשׁ בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל וְלִדְרֹשׁ מִמֶּנּוּ מָה אֵרַע לוֹ כְּסוֹטָה. אֲבָל אִם הָיָה חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֶה אוֹ קָטָן שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהָשִׁיב עַל הָעִנְיָן כְּשֶׁשּׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ הֲרֵי סְפֵקוֹ טָהוֹר. כֵּיצַד. חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֶה אוֹ קָטָן שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל שֶׁנִּמְצְאוּ בְּחָצֵר אוֹ בְּמָבוֹי שֶׁיֵּשׁ שָׁם טֻמְאָה וְסָפֵק נָגְעוּ וְסָפֵק לֹא נָגְעוּ הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. וְכֵן כָּל שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹלַד לוֹ הַסָּפֵק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד סְפֵקוֹ טָהוֹר:

ג הַסּוּמָא וְהַיָּשֵׁן וְהַמְהַלֵּךְ בַּלַּיְלָה סְפֵקָן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁכָּל שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת לְשָׁאֵל סְפֵקוֹ טָהוֹר בְּשֶׁהָיָה הַדָּבָר שָׁקוּל וְאֵין שָׁם חֲזָקָה. אֲבָל אִם הָיָה הַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁחֲזָקָתוֹ שֶׁנִּטְמָא הֲרֵי זֶה טָמֵא. כֵּיצַד. תִּינוֹק טָמֵא שֶׁנִּמְצָא בְּצַד הָעִסָּה וְהַבָּצֵק בְּיָדוֹ הֲרֵי הָעִסָּה טְמֵאָה שֶׁדֶּרֶךְ הַתִּינוֹק לְטַפֵּחַ וּבְכָךְ הִיא חֲזָקָתוֹ. וְאֵין שׁוֹרְפִין עַל חֲזָקָה זוֹ:

ד הָיוּ מַשְׁקִין טְמֵאִין וּבָצֵק טָהוֹר וּבְהֵמָה אוֹ חַיָּה אוֹ עוֹפוֹת בַּבַּיִת וְנִמְצָא בַּבָּצֵק מְקוֹם נְשִׁיכָתָן. חֲזָקָה שֶׁשָּׁתוּ מַשְׁקִין וְנָשְׁכוּ בַּבָּצֵק וְטִמְּאוּהוּ. הָיְתָה שָׁם פָּרָה וּבֵין הַמַּשְׁקִין וְהַבָּצֵק כְּדֵי שֶׁתִּלַּחֵךְ אֶת לְשׁוֹנָהּ הֲרֵי הַבָּצֵק טָהוֹר. וּבִשְׁאָר כָּל הַבְּהֵמָה כְּדֵי שֶׁתְּנַגֵּב אֶת פִּיהָ. פָּחוֹת מִזֶּה הַבָּצֵק טָמֵא. וְאִם הָיָה כֶּלֶב אָפִלּוּ הָיוּ מַשְׁקִין בְּצַד הַבָּצֵק הֲרֵי זֶה טָהוֹר. שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ שֶׁל כֶּלֶב לְהַנִּיחַ הַמָּזוֹן וְלֵילֵךְ לוֹ אֶל הַמַּיִם. נִמְצָא בַּבָּצֵק נְקִירַת הַתַּרְנְגוֹלִין אִם יֵשׁ בֵּין הַמַּשְׁקִין וְהַבָּצֵק כְּדֵי שֶׁיְּנַגְּבוּ אֶת פִּיהֶן בָּאָרֶץ הַבָּצֵק טָהוֹר. וְאִם לָאו טָמֵא שֶׁחֲזָקָתָן שֶׁשָּׁתוּ וְנִקְּרוּ בַּבָּצֵק בַּמַּשְׁקִין שֶׁבְּפִיהֶם. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּשֶׁהָיוּ הַמַּשְׁקִין צְלוּלִין שֶׁבָּבוּאָה שֶׁל תִּינוֹק נִכֶּרֶת בָּהֶן. אֲבָל עֲכוּרִים הַבָּצֵק טָהוֹר. שֶׁאִלּוּ נִקְּרוּ בַּמַּשְׁקִין הָיָה מְקוֹם הַמַּשְׁקִין נִכָּר בַּבָּצֵק. אִם הָיוּ צְלוּלִין אַף עַל פִּי שֶׁהַבָּצֵק בְּחֲזָקַת טֻמְאָה אֵין שׁוֹרְפִין עַל חֲזָקָה זוֹ אֶלָּא תּוֹלִין:

ה אֵיזוֹ הִיא חֲזָקָה שֶׁשּׁוֹרְפִין עָלֶיהָ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד. עִסָּה בַּבַּיִת וּשְׂרָצִים וּצְפַרְדְּעִים מְטַפְּלִין שָׁם וְנִמְצְאוּ חֲתִיכוֹת מִבְּשָׂרָן בָּעִסָּה אִם רֹב הַמְטַפְּלִים שְׂרָצִים הָעִסָּה טְמֵאָה וְתִשָּׂרֵף. וְאִם הָרֹב צְפַרְדְּעִים טְהוֹרָה:

ו הָיוּ טֻמְאוֹת וְטָהֳרוֹת בְּצִדּוֹ אוֹ לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ וְנִתְעַטֵּף בְּטַלִּיתוֹ וְסָפֵק נָגְעוּ סָפֵק לֹא נָגְעוּ בְּעֵת שֶׁנִּתְעַטֵּף אִם הָיוּ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד סְפֵקוֹ טָמֵא. שֶׁסְּפֵק טֻמְאָה הַבָּאָה בִּידֵי אָדָם נִשְׁאָלִין עָלֶיהָ אֲפִלּוּ בִּכְלֵי הַמֶּנַח עַל גַּבֵּי קַרְקַע הֲרֵי הוּא כְּמִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת לְשָׁאֵל. וְאִם הָיוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵקוֹ טָהוֹר וְאִם אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִגַּע סְפֵקוֹ טָמֵא:

ז כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּתְּנוּ עַל גַּבֵּי הַדַּף וּמִדְרָס נָתוּן תַּחְתֶּיהָ וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ כְּשֶׁיִּפֹּל שֶׁלֹּא יִגַּע בַּמִּדְרָס. אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּמָקוֹם מִדְרוֹן וּבָא וּמָצָא הַכִּכָּר בְּמָקוֹם אַחֵר הֲרֵי הוּא בְּטָהֳרָתוֹ

שֶׁאֲנִי אוֹמֵר אָדָם בָּא וּנְטָלוֹ וּנְתָנוֹ בְּמָקוֹם זֶה. וְאִם אָמַר בָּרִי לִי שֶׁלֹּא בָּא אָדָם לְכָאן טָמֵא שֶׁוַּדַּאי נָפַל וְנָגַע בַּמִּדְרָס כְּשֶׁנָּפַל:

ח תִּינוֹק שֶׁנִּמְצָא בְּצַד בֵּית הַקְּבָרוֹת וְהַשּׁוֹשַׁנִּים בְּיָדוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שָׁם שׁוֹשַׁנִּים אֶלָּא בְּמָקוֹם הַטֻּמְאָה סְפֵקוֹ טָהוֹר שֶׁמָּא אַחֵר לִקְּטָן וּנְתָנָם לוֹ. וְכֵן חָמוֹר הָעוֹמֵד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת כֵּלָיו טְהוֹרִין וְאֵין אוֹמְרִין שֶׁמָּא נִתְמַעֵךְ בָּהֶן וְנָגְעוּ בַּקֶּבֶר מִפְּנֵי שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת לִשָּׁאֵל וּכְשֶׁנִּמְצְאוּ לֹא נִמְצְאוּ נוֹגְעִין וְכָל הַטֻּמְאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן:

ט תִּינוֹק שֶׁהָיָה תּוֹפֵשׂ בְּיָדוֹ שֶׁל אָבִיו אוֹ שֶׁהָיָה רוֹכֵב עַל גַּבֵּי כְּתֵפוֹ שֶׁל אָבִיו סְפֵקוֹ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא מִפְּנֵי שֶׁאָבִיו נִשְׂאָל עָלָיו:

י וְאַרְבָּעָה סְפֵקוֹת אָמְרוּ חֲכָמִים בְּתִינוֹק. תִּינוֹק שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַלֵּךְ שֶׁהִנִּיחוּהוּ אִמּוֹ וּבָאָה וּמְצָאַתּוּ כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּמָקוֹמוֹ טָהוֹר וְאֵין אוֹמְרִין שֶׁמָּא טֻמְאָה בָּאָה וּנְשָׁקַתּוּ וְנִפַּפְתּוּ. הִתְחִיל הַתִּינוֹק לָצֵאת וּלְהַכְנִיס בְּגָדָיו טְהוֹרִין וְאֵינָן מְדָרָס כְּשְׁאָר בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ. וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵן טְהוֹרִין אֵין עוֹשִׂין עַל גַּבֵּיהֶן טָהֳרוֹת. הִגְדִּיל עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ דַּעַת לִשָּׁאֵל סְפֵקוֹ טָמֵא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד. הִגְדִּיל עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ דַּעַת לִשְׁמֹר אֶת גּוּפוֹ אוֹכְלִין עַל גּוּפוֹ טָהֳרוֹת. יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר אֶת יָדָיו אוֹכְלִין עַל גַּבָּן טָהֳרוֹת. כֵּיצַד בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. מַטְבִּילִין אוֹתוֹ וְנוֹתְנִין לוֹ חֻלִּין לְשֵׁם תְּרוּמָה אִם יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר אֶת גּוּפוֹ אוֹכְלִין אַגַּב גּוּפוֹ טָהֳרוֹת וְאִם יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר אֶת יָדָיו אוֹכְלִים אַגַּב יָדוֹ טָהֳרוֹת:

פרק יז

א כְּזַיִת מִן הַמֵּת בְּפִי הָעוֹרֵב סָפֵק הֶאֱהִיל עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד סָפֵק שֶׁלֹּא הֶאֱהִיל הֲרֵי הָאָדָם טָמֵא מִסָּפֵק וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ דַּעַת לִשָּׁאֵל וְהַכֵּלִים טְהוֹרִים מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶן דַּעַת לִשָּׁאֵל. וְכֵן הַמְמַלֵּא בְּכֵלִי וְנָתַן בַּעֲשָׂרָה כֵּלִים וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּאֶחָד מֵהֶן הוּא טָמֵא וְהַכֵּלִים טְהוֹרִין אַף עַל פִּי שֶׁכְּלָן סָפֵק שֶׁמָּא הַשֶּׁרֶץ בַּכְּלִי שֶׁמִּלֵּא בּוֹ הָיָה תְּחִלָּה מִפְּנֵי שֶׁהֵן כֵּלִים וְאֵין בָּהֶן דַּעַת לִשָּׁאֵל. וְאִם הָיָה לַכְּלִי שֶׁמִּלֵּא בּוֹ אָזְנַיִם הוֹאִיל וְאֶפְשָׁר שֶׁיֵּצְאוּ הַמַּיִם וְיִתְאַחֵר בּוֹ הַשֶּׁרֶץ כֻּלָּן טְמֵאִים. וְכֵן הַמְמַלֵּא בַּעֲשָׂרָה דְּלָיִים זֶה אַחַר זֶה וְנָתַן בַּעֲשָׂרָה כֵּלִים מִדְּלִי אֶחָד לְכְלִי אַחַר וְאֵין יָדוּעַ הָרִאשׁוֹן מִן הָאַחֲרוֹן וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בִּכְלִי אֶחָד מֵהֶן הֲרֵי הַתִּשְׁעָה כֵּלִים עִם עֲשֶׂרֶת הַדְּלָיִים טְהוֹרִין שֶׁאֲנִי אוֹמֵר שֶׁמָּא בִּכְלִי זֶה הָיָה הַשֶּׁרֶץ מִתְּחִלָּתוֹ. וְאִם יֵשׁ לַדְּלָיִים אָזְנַיִם הֲרֵי כָּל הַדְּלָיִים עִם כָּל הַכֵּלִים טְמֵאִין. הַמְעָרֶה מִכְּלִי לִכְלִי וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בַּתַּחְתּוֹן הָעֶלְיוֹן טָהוֹר. וְאֵין אוֹמְרִין מֵהָעֶלְיוֹן נָפַל אֶלָּא שֶׁמָּא בַּתַּחְתּוֹן הָיָה מִפְּנֵי שֶׁהֵן כֵּלִים וְאֵין לָהֶן דַּעַת לִשָּׁאֵל. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

ב קֻפָּה שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּטָהֳרוֹת וְנִמְצָא בָּהּ שֶׁרֶץ אִם יֵשׁ לָהּ שׁוּלַיִם אוֹ אָזְנַיִם אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהּ שׁוּלַיִם הֲרֵי כָּל הַטָּהֳרוֹת שֶׁנִּשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהּ טְמֵאוֹת. אֲפִלּוּ הָיְתָה בְּדוּקָה וּמְכֻסָּה שֶׁמָּא עִם הַגְּבָהַת יָדוֹ מִן הַבְּדִיקָה נָפַל הַשֶּׁרֶץ. וַאֲפִלּוּ נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּטָהֳרוֹת בְּזָוִית זוֹ וְטִלְטְלָהּ לְזָוִית אַחֶרֶת וְנִמְצָא בָּהּ הַשֶּׁרֶץ כֻּלָּן טְמֵאוֹת לְפִי שֶׁמַּחֲזִיקִין טֻמְאָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לְתִלּוֹת אֲבָל לֹא לְשָׁרֹף:

ג הַזּוֹלֵף אֶת הַבּוֹר וּמְמַלֵּא מִמֶּנּוּ חָבִיּוֹת אִם הָיָה מַשְׁקִיעַ כָּל חָבִית וְחָבִית בַּבּוֹר וּמְמַלֵּא אוֹתָן וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בָּרִאשׁוֹנָה כֻּלָּן טְמֵאוֹת. נִמְצָא בָּאַחֲרוֹנָה הִיא טְמֵאָה וְכֻלָּן טְהוֹרוֹת שֶׁאֲנִי אוֹמֵר אַחַר שֶׁמִּלֵּא אֶת הָרִאשׁוֹנוֹת נָפַל שֶׁרֶץ לַבּוֹר. הָיָה זוֹלֵף בִּכְלִי וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הֶחָבִיּוֹת עַד שֶׁמִּלְּאָן וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּאַחַת מֵהֶן הִיא בִּלְבַד טְמֵאָה וְכֻלָּן טְהוֹרוֹת שֶׁאֲנִי אוֹמֵר בְּזוֹ בִּלְבַד נָפַל הַשֶּׁרֶץ אוֹ הָיָה בָּהּ עַד שֶׁלֹּא זִלַּף לְתוֹכָהּ. לְפִיכָךְ אִם הָיָה בּוֹדֵק כָּל חָבִית מֵהֶן וְאַחַר כָּךְ נוֹתֵן בָּהּ הַיַּיִן וּמְכַסֶּה אוֹתָהּ אַחַר שֶׁזּוֹלֵף לְתוֹכָהּ וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּאַחַת מֵהֶן כֻּלָּן טְמֵאוֹת. וְכֵן אִם נִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בַּבּוֹר אוֹ בַּכְּלִי שֶׁזּוֹלֵף בּוֹ הַכֹּל טָמֵא:

ד הָיָה קוֹצֶה זֵיתִים מִן הַמַּעֲטָן וּמַעֲלֶה אוֹתָן לַגַּג וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בַּגַּג זֵיתִים שֶׁבַּמַּעֲטָן טְהוֹרִים. נִמְצָא בַּמַּעֲטָן הַמַּעֲטָן טָמֵא. נִמְצָא בֵּין כֹּתֶל לַזֵּיתִים הַזֵּיתִים טְהוֹרִים. נִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹךְ גּוּשׁ שֶׁל זֵיתִים וְהַגּוּשׁ בַּגַּג אִם בְּתוֹךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַף הַמַּעֲטָן טָמֵא. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר גּוּשׁ זֶה מִן הַמַּעֲטָן עָלָה וְהַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכוֹ. וְאִם נִמְצָא אַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים מִשֶּׁהֶעֱלָה זֵיתִים לַגַּג הֲרֵי הַמַּעֲטָן טָהוֹר שֶׁמָּא בַּגַּג נִתְקַבְּצוּ וְנַעֲשׂוּ גּוּשׁ בְּתוֹךְ הַשְּׁלֹשָׁה יָמִים:

ה הַקּוֹרֵץ מִקְרֶצֶת מִן הָעִסָּה וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בַּמִּקְרֶצֶת הַמִּקְרֶצֶת לְבַדָּהּ טְמֵאָה. נִמְצָא בָּעִסָּה הָעִסָּה לְבַדָּהּ טְמֵאָה. נִמְצָא בְּתוֹךְ הַמִּקְרֶצֶת אַף הָעִסָּה טְמֵאָה:

ו אֹכֶל טָמֵא שֶׁנִּמְצָא גַּרְעִינָה שֶׁלּוֹ בְּתוֹךְ הַכְּבָר אוֹ עַל גַּבֵּי תַּבְשִׁיל רוֹתֵחַ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלֶיהָ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ הֲרֵי הֵן טְמֵאִים. שֶׁאֲנִי אוֹמֵר הָאוֹכֶל כֻּלּוֹ נָפַל שָׁם וְנִמּוֹחַ בְּתוֹךְ הַכְּבָר אוֹ מֵחֲמַת הָרְתִיחָה וְנִשְׁאֲרָה גַּרְעִינָתוֹ. נִמְצֵאת הַגַּרְעִינָה עַל גַּבֵּי הַכְּבָר אוֹ בְּתוֹךְ תַּבְשִׁיל צוֹנֵן הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ מַשְׁקֶה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר גַּרְעִינָה זוֹ לְבַדָּהּ נָפְלָה אַחַר שֶׁאָבַד הָאוֹכֶל מֵעָלֶיהָ שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ מְטַמְּאָה:

ז הָיוּ בַּבַּיִת אֳכָלִין טְמֵאִין וְאֳכָלִין טְהוֹרִים וְנִמְצֵאת גַּרְעִינָה בַּבַּיִת הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. וְכֵן אִם הָיוּ דָּמִים טְהוֹרִים וְדָמִים טְמֵאִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְנִמְצָא דָּם עַל הָאֹכֶל הוֹלְכִים אַחַר הָרֹב. מַעֲשֶׂה הָיָה בְּכִכָּר שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּמְצָא עָלָיו דָּם וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְטִהֲרוּהוּ. שֶׁאֲפִלּוּ נֹאמַר דַּם שֶׁרֶץ הוּא הֲרֵינִי אוֹמֵר דַּם שֶׁרֶץ חַי הוּא שֶׁהוּא טָהוֹר:

ח עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ נְבֵלוֹת וּשְׁחוּטוֹת. בָּשָׂר הַנִּמְצָא בָּהּ הוֹלְכִים אַחַר הָרֹב. וְכֵן אִם הָיָה הַנִּמְצָא בָּהּ סְפֵק שֶׁרֶץ סְפֵק צְפַרְדֵּעַ הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב שֶׁיֵּשׁ בְּאוֹתָהּ הָעִיר בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן. זֶה הַכְּלָל בְּנִמְצָא הַלֵּךְ אַחַר הָרֹב:

ט הָאִשָּׁה שֶׁמְּגַפֶּפֶת גְּבָבָה בֶּחָצֵר וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בְּתוֹךְ גְּבָבָה הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה שֶׁאֵין הַשֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. נִמְצָא עַל גַּבֵּי גְּבָבָה הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה שֶׁמָּא נָגְעָה בּוֹ. הָיְתָה כּוֹבֶרֶת בִּכְבָרָה וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בְּתוֹךְ הַפֵּרוֹת שֶׁבַּכְּבָרָה הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה. נִמְצָא עַל גַּבֵּי הַכְּבָרָה הֲרֵי זוֹ סְפֵק טְמֵאָה שֶׁמָּא נָגְעָה בּוֹ וְכָל סְפֵק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

פרק יח

א כָּל שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְרַבּוֹת סְפֵקוֹת וּסְפֵקֵי סְפֵקוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים טָהוֹר, בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא. כֵּיצַד. נִכְנַס לְמָבוֹי וְהַטֻּמְאָה בְּחָצֵר סָפֵק נִכְנַס לֶחָצֵר סָפֵק לֹא נִכְנַס. טָמְאָה בַּבַּיִת סָפֵק נִכְנַס לַבַּיִת סָפֵק לֹא נִכְנַס. וַאֲפִלּוּ נִכְנַס סָפֵק שֶׁלֹּא הָיְתָה שָׁם סָפֵק הָיְתָה שָׁם. וְאִם תֹּאמַר הָיְתָה שָׁם בְּעֵת שֶׁנִּכְנַס סָפֵק יֵשׁ בָּהּ כְּשִׁעוּר סָפֵק אֵין בָּהּ. וְאִם תֹּאמַר יֵשׁ בָּהּ סָפֵק שֶׁהִיא טָמְאָה סָפֵק אֵינָהּ טְמֵאָה. וַאֲפִלּוּ הִיא טְמֵאָה סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע. סְפֵקוֹ טָמֵא שֶׁהַמָּבוֹי רְשׁוּת הַיָּחִיד:

ב תִּשְׁעָה צְפַרְדְּעִים וְשֶׁרֶץ אֶחָד בֵּינֵיהֶן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֵי זֶהוּ סְפֵקוֹ טָמֵא. תִּשְׁעָה שְׁרָצִים וּצְפַרְדֵּעַ בֵּינֵיהֶן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן סְפֵקוֹ טָהוֹר. זֶה הַכְּלָל כָּל סָפֵק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים טָהוֹר עַד שֶׁיֹּאמַר נִטְמֵאתִי. וְכָל סָפֵק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד טָמֵא עַד שֶׁיֹּאמַר וַדַּאי שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי. לְפִיכָךְ עֲצָמוֹת הַמֵּת וְעֶצֶם נִבְלָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. אוֹ גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשִׁים מִבֵּית הַפֶּרֶס אוֹ מֵאֶרֶץ הָעַמִּים וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן אוֹ הֶסִיטוֹ וְאֵין יָדוּעַ בְּמָה נָגַע מֵהֶן וּבְמָה הֶסִיט. כְּזַיִת מִן הַמֵּת וּכְזַיִת מִן הַנִּבְלָה וְהֶאֱהִיל עַל אֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ עַל אֵי זֶה מֵהֶן הֶאֱהִיל. שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טָמֵא הָלַךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה הָלַךְ. אוֹ שֶׁנָּגַע בְּאָדָם זֶה בְּדַרְכּוֹ וְאֵין יָדוּעַ אִם הוּא טָמֵא אוֹ טָהוֹר. אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן נָגַע. בְּכָל אֵלּוּ הַסְּפֵקוֹת טָהוֹר:

ג הַמּוֹצֵא מֵת מֻשְׁכָּב לְרָחְבּוֹ שֶׁל דֶּרֶךְ אִם הָיָה שָׁלֵם וְהוּא מִן הַקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה הֲרֵי זֶה טָמֵא לְתִרוּמָה שֶׁחֶזְקָתוֹ שֶׁנָּגַע. הָיָה לוֹ מָקוֹם לַעֲבֹר אוֹ שֶׁהָיָה מְשֻׁבָּר וּמְפֹרָק שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁעָבַר בֵּין שׁוֹקָיו וּפְרָקָיו הֲרֵי זֶה טָהוֹר. וְאִם הָיָה קֶבֶר לְכָל רֹחַב הַדֶּרֶךְ הַקֶּבֶר מְצָרְפוֹ וְהָעוֹבֵר שָׁם טָמֵא. שֶׁאֵין זֶה כִּשְׁאָר סְפֵקוֹת אֶלָּא חֶזְקָתוֹ שֶׁנָּגַע:

ד שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְּמָבוֹי מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ עַד הַעֵת שֶׁיֹּאמַר בָּדַקְתִּי אֶת הַמָּבוֹי הַזֶּה בְּיוֹם פְּלוֹנִי וְלֹא הָיָה בּוֹ שֶׁרֶץ אֲפִלּוּ כִּבְּדוֹ וְלֹא בְּדָקוֹ הֲרֵי זֶה מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ מִקֹּדֶם הַכִּבּוּד. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁמְּצָאוֹ יָבֵשׁ. אֲבָל אִם מְצָאוֹ לַח אֵינוֹ מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיָּמוּת בָּהּ וְיִהְיֶה עַתָּה לַח בְּעֵת שֶׁנִּמְצָא:

ה שְׁנֵי רֶקִין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד מִן הָרֶקִין הַנִּמְצָאִים שֶׁנִּזְרוּ עֲלֵיהֶן טֻמְאָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן אוֹ הֶסִיטוֹ וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶהוּ תּוֹלִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה. מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁנֵי סְפֵקוֹת סָפֵק בַּטָּהוֹר נָגַע סָפֵק בַּנִּמְצָא וְאִם תֹּאמַר בַּנִּמְצָא סָפֵק שֶׁהוּא טָמֵא סָפֵק שֶׁהוּא טָהוֹר. הָיוּ שְׁנֵי הָרֶקִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אִם הָיוּ נְגוּבִין וּמֻנָּחִין שָׁם וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן סְפֵקוֹ טָהוֹר. נָשָׁא אֶחָד מֵהֶן תּוֹלִין עָלָיו שֶׁהֲרֵי מִשֶּׁנִּשָּׂאוֹ אֵינוֹ מֻנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְכֵן אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן לַח וְנִתְלָה בּוֹ הָרֹק הַלַּח תּוֹלִין עָלָיו שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ מֻנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה סְפֵקוֹ טָהוֹר אֶלָּא הֲרֵי הוּא עַל בִּגְדוֹ. כְּבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁאִם נָגַע בָּרֹק הַנִּמְצָא אוֹ נְשָׂאוֹ אוֹ הֶסִיטוֹ בְּכָל מָקוֹם שׁוֹרְפִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה כְּבֵית הַפְּרָס וְכַיּוֹצֵא בָּהּ שֶׁשּׁוֹרְפִין עַל וַדַּאי מַגָּעָן בְּכָל מָקוֹם:

ו מִי שֶׁיָּשַׁב בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּבָא אֶחָד וְדָרַס עַל בְּגָדָיו אוֹ שֶׁרָקַק וְנָגַע בּוֹ הָרֹק. עַל רֹקוֹ שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה. וְעַל בְּגָדָיו הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. אִם רֹב הָעִיר טְמֵאִין בְּגָדָיו מִדָּרְסוֹ. וְאִם רֹב הָעִיר טְהוֹרִים הֲרֵי הוּא טָהוֹר:

ז מִי שֶׁאָבַד לוֹ כְּלִי וּמְצָאוֹ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד הֲרֵי זֶה טָמֵא מִדָּרְסוֹ וְטָמֵא טְמֵא מֵת. אָבַד לוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּמְצָאוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. אִם אִבְּדוֹ בַּיּוֹם וּמְצָאוֹ בּוֹ בַּיּוֹם טָהוֹר. אָבַד בַּיּוֹם וּמְצָאוֹ בַּלַּיְלָה בַּלַּיְלָה וּמְצָאוֹ בַּיּוֹם אוֹ שֶׁאָבַד בַּיּוֹם וּמְצָאוֹ בַּיּוֹם שֶׁל אַחֲרָיו הֲרֵי זֶה בְּחֶזְקַת טָמֵא. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁעָבַר עָלָיו הַלַּיְלָה אוֹ מִקְצָתוֹ טָמֵא:

ח הִנִּיחַ כְּלִי אוֹ שְׁכָחוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אַף עַל פִּי שֶׁעָבַר עָלָיו הַלַּיְלָה טָהוֹר. הִנִּיחוֹ אוֹ שְׁכָחוֹ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד הֲרֵי זֶה טְמֵא מִדָּרְסוֹ וְטָהוֹר מִטֻּמְאַת מֵת. וּמִפְּנֵי מָה לֹא הֶחְמִירוּ בְּשׁוֹכֵחַ וּמַנִּיחַ כִּמְאַבֵּד מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ דָּבָר מָצוּי תָּמִיד לֹא גָּזְרוּ עָלָיו:

ט הַמְאַבֵּד וּמָצָא בְּתוֹךְ הַבַּיִת הֲרֵי זֶה טָהוֹר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֶזְקַת שְׁמוּר:

י הַשּׁוֹטֵחַ כֵּלִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין. וּבִרְשׁוּת הַיָּחִיד טְמֵאִים שֶׁמָּא נָגְעוּ בָּהֶן טְמֵאִים. וְאִם הָיָה מְשַׁמְּרָן טְהוֹרִים. נָפְלוּ וְהָלַךְ לְהָבִיאָם טְמֵאִים מִפְּנֵי שֶׁנֶּעֱלְמוּ מֵעֵינָיו. וְכֵן מִי שֶׁאָבְדוּ כֵּלָיו בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּמְצָאָן אֲפִלּוּ בּוֹ בַּיּוֹם הֲרֵי הֵן מִדָּרְסוֹ וּטְמֵא מֵת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יא שׁוֹטָה אַחַת בָּעִיר אוֹ נָכְרִית כָּל הָרֶקִין שֶׁבָּעִיר בְּחֶזְקַת טֻמְאָה לְעוֹלָם בְּכָל מָקוֹם:

יב מִי שֶׁדָּרְסָה אִשָּׁה עַל בְּגָדָיו אוֹ שֶׁיָּשְׁבָה עִמּוֹ בִּסְפִינָה. אִם מַכִּירָתּוּ שֶׁהוּא אוֹכֵל בִּתְרוּמָה כֵּלָיו טְהוֹרִין וְאִם לָאו יִשְׁאֲלֶנָּה:

יג מִי שֶׁיָּשַׁן בְּרְשׁוּת הָרַבִּים וְעָמַד כֵּלָיו טְהוֹרִים:

יד נָגַע בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּאֶחָד בַּלַּיְלָה וְאֵין יָדוּעַ אִם חַי אִם מֵת וּבַשַּׁחַר עָמַד וּמְצָאוֹ מֵת הֲרֵי זֶה טָמֵא שֶׁכָּל הַטֻּמְאוֹת כִּשְׁעַת מְצִיאָתָן. וְאִם רָאוּהוּ חַי בָּעֶרֶב וּבַשַּׁחַר מָצְאוּ מֵת הֲרֵי זֶה סָפֵק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְטָהוֹר:

טו הַמְסֻכָּן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְנִתְעַלֵּף וְאֵין יָדוּעַ אִם מֵת אוֹ עֲדַיִן הוּא חַי וְהוֹצִיאוּהוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְחָזְרוּ וְהִכְנִיסוּהוּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד. כְּשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד סְפֵקוֹ טָמֵא וּכְשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵקוֹ טָהוֹר. מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהָיָה מְסֻכָּן וְהוֹלִיכוּהוּ מֵעִיר לְעִיר בְּמִטָּה וְהָיוּ כִּתּוֹת מִתְחַלְּפוֹת תַּחְתָּיו וּבָאַחֲרוֹנָה נִמְצָא מֵת וְלֹא טִמְּאוּ חֲכָמִים אֶלָּא כִּת אַחֲרוֹנָה בִּלְבַד:

טז טָמֵא שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמְדַבֵּר עַל הַבּוֹר וְנִתְזָה צִינּוֹרָא מִפִּיו סָפֵק הִגִּיעַ לַבּוֹר סָפֵק לֹא הִגִּיעַ. אִם הָיָה בּוֹר שֶׁל שֶׁמֶן סְפֵקוֹ טָמֵא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד. וְאִם הָיָה בּוֹר שֶׁל יַיִן סְפֵקוֹ טָהוֹר בְּכָל מָקוֹם מִפְּנֵי שֶׁשִּׁפַּת הַבּוֹר קוֹלֶטֶת:

פרק יט

א שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר הָלַךְ בְּאֶחָד מִהֶן וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן הָלַךְ וְעָשָׂה טָהֳרוֹת וְנֶאֱכְלוּ וְהִזָּה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְטָבַל וְטָהַר וְהָלַךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת. אִם קַיְמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת אֵלּוּ וְאֵלּוּ תְּלוּיוֹת שֶׁבְּוַדַּאי שֶׁאֶחָד מִן הַטָּהֳרוֹת טָמֵא. וְאִם לֹא טָהַר בֵּינְתַיִם הָרִאשׁוֹנוֹת תְּלוּיוֹת וְהַשְּׁנִיּוֹת יִשָּׂרְפוּ שֶׁהֲרֵי הֵן טְמֵאוֹת בְּוַדַּאי שֶׁזֶּה טָמֵא הוּא מִפְּנֵי שֶׁהָלַךְ בִּשְׁנֵי הַשְּׁבִילִין. וְכֵן הַשֶּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְאֵין צוּרָתָן נִכֶּרֶת וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶהוּ הַשֶּׁרֶץ וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טָהֳרוֹת וְנֶאֱכְלוּ וְטָבַל וְנָגַע בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת. וְאִם קַיְמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת אֵלּוּ וְאֵלּוּ תְּלוּיוֹת. וְאִם לֹא טָבַל בֵּינְתַיִם הָרִאשׁוֹנוֹת תְּלוּיוֹת וְהַשְּׁנִיּוֹת יִשָּׂרְפוּ:

ב שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר הָלַךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טָהֳרוֹת וּבָא חֲבֵרוֹ וְהָלַךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת אִם בָּאוּ וְנִשְׁאֲלוּ זֶה אַחַר זֶה מוֹרִין לְכָל אֶחָד מֵהֶן בְּפִנֵי עַצְמוֹ שֶׁהוּא טָהוֹר. בָּאוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד אוֹ שֶׁבָּא הָאֶחָד וְשָׁאַל עָלָיו וְעַל חֲבֵרוֹ וְאָמַר שְׁנַיִם הָיִינוּ וּבִשְׁנֵי הַשְּׁבִילִים הָלַכְנוּ וּשְׁתֵּי טָהֳרוֹת עָשִׂינוּ הֲרֵי שְׁנֵיהֶם טְמֵאִין וְטָהֳרוֹת שֶׁעָשׂוּ נִשְׂרָפוֹת. וְכֵן אִם נִטְמְאוּ בְּטֻמְאָה קַלָּה. כֵּיצַד. שְׁנֵי כֹּהֲנִים אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶם וְעָשָׂה טָהֳרוֹת וּבָא חֲבֵרוֹ וְאָכַל אֶת הַשֵּׁנִי וְעָשָׂה טָהֳרוֹת אִם נִשְׁאֲלוּ זֶה אַחַר זֶה שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן סֵפֶק דִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁהוּא מִכְּלַל הַסְּפֵקוֹת שֶׁטִּהֲרוּ חֲכָמִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ.

נִשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת אוֹ שֶׁנִּשְׁאַל עָלָיו וְעַל חֲבֵרוֹ שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין מִסָּפֵק וְטָהֳרוֹתָם נִשְׂרָפוֹת שֶׁהֲרֵי וַדַּאי אַחַת מֵהֶן טְמֵאָה. וְאַפִּלּוּ כִּכַּר אֶחָד טָמֵא שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵאָה כִּכָּרוֹת טְהוֹרִין כֻּלָּן טְמֵאִין וְיִשָּׂרְפוּ׃

ג כִּכַּר טָמֵא שֶׁנִּתְעָרֵב בְּתִשְׁעָה כִּכָּרוֹת טְהוֹרִין וּבָאוּ חֲמִשָּׁה בְּנֵי אָדָם וְאָכְלוּ חֲמִשָּׁה כִּכָּרוֹת מֵהֶן וּבָאוּ חֲמִשָּׁה בְּנֵי אָדָם אֲחֵרִים וְאָכְלוּ הַחֲמִשָּׁה הַנִּשְׁאָרִים הָרִאשׁוֹנִים טְמֵאִים מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶן אֲנָשִׁים אֲחֵרִים שֶׁיִּתְלוּ בָּהֶן וְהַחֲמִשָּׁה הָאֲנָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים טְהוֹרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן תּוֹלִין בָּרִאשׁוֹנִים׃

ד שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר וְהָלְכוּ בָּהֶן שְׁנֵי אֲנָשִׁים אִישׁ אֶחָד טָהוֹר וְאִישׁ אֶחָד טָמֵא אֲפִלּוּ הָיָה הָאֶחָד תָּלוּי הֲרֵי זֶה הַטָּהוֹר תּוֹלֶה בַּתָּלוּי וְאוֹמְרִין זֶה הַטָּהוֹר הָלַךְ בַּשְּׁבִיל הַטָּהוֹר וַהֲרֵי הוּא בְּטָהֳרָתוֹ וְזֶה הַתָּלוּי הָלַךְ בַּשְּׁבִיל הַטָּמֵא. וְאַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד׃

פרק כ

א כָּל מָקוֹם שֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים לְעִנְיַן שַׁבָּת כָּךְ הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים לְעִנְיַן טֻמְאָה׃

ב אַרְבַּע אֲמוֹת הַסְּמוּכוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים הֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה. וְכֵן הַכַּרְמְלִית כְּגוֹן הַיָּם וְהָאַצְטְוָונִית הֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה׃

ג יֵשׁ שָׁם מְקוֹמוֹת שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְשַׁבָּת הֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְעִנְיַן טֻמְאָה וְאֵלּוּ הֵן. הַשְּׁבִילִין הַמְפֻלָּשִׁין לְשִׁיחִין וּלְבוֹרוֹת וּלְגִנּוֹת וְהַבִּקְעָה הַמַּקֶּפֶת גֶּדֶר בִּימוֹת הַחַמָּה וּבַסִּילְקִי מְלֵכִים שֶׁהוּא בְּנָיָן רָחָב הַרְבֵּה לַעֲמֹד בּוֹ אַנְשֵׁי הַמֶּרְכָּבָה וְיֵשׁ לוֹ פְּתָחִים הַרְבֵּה פְּתוּחִים לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְהַפּוֹרֶן וְהוּא הַבִּנְיָן הַגָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְּתָחִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה וְחָצֵר שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִין בְּפֶתַח זֶה וְיוֹצְאִין בְּפֶתַח אַחֵר. וְכֵן מְבוֹאוֹת הַיּוֹרְדִים לַיָּם אוֹ לַנָּהָר אַף עַל פִּי שֶׁהֵן גְּדוּרִין מִכָּאן וּמִכָּאן וְרַבִּים מְטַפְּסִין וְעוֹלִין בָּהֶן וְהַבִּימוֹסוֹת וְהַמְּרֻחָצָאוֹת הֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה. וְכֵן כָּל הָעֲזָרָה כִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה׃

ד גִּנּוֹת הָעִיר שֶׁדַּרְכָּהּ הָעִיר עוֹבֶרֶת עֲלֵיהֶן רְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה׃

ה הַגִּנָּה בִּזְמַן שֶׁהִיא מְשֻׁתֶּמֶרֶת רְשׁוּת הַיָּחִיד וּבִזְמַן שֶׁאֵינָהּ מְשֻׁתֶּמֶרֶת רְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה. וְכֵן בַּסִּילְקִי גְּדוֹלָה בִּזְמַן שֶׁפּוֹתְחִין אוֹתָהּ רְשׁוּת הָרַבִּים לְטַמְּאָה וּבִזְמַן שֶׁנּוֹעֲלִין אוֹתָהּ רְשׁוּת הַיָּחִיד לַכֹּל׃

ו הַבִּקְעָה הַמַּקֶּפֶת גֶּדֶר בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים רְשׁוּת הַיָּחִיד לְשַׁבָּת וּלְטַמְּאָה וְאִם לֹא הָיְתָה מַקֶּפֶת הֲרֵי הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְטַמְּאָה בִּלְבַד. וּבִקְעָה שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים הֲרֵי הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד לְטַמְּאָה אֲפִלּוּ בִּימוֹת הַחַמָּה. וְאֵלּוּ הֵן יְמוֹת הַחַמָּה מִשֶּׁתֵּעָקֵר הַתְּבוּאָה

מִתּוֹכָהּ. וְאֵלּוּ הֵן יְמוֹת הַגְּשָׁמִים מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. בֵּין הָעִגּוּלִים שֶׁל עֲנָבִים לַזּוֹגִין רְשׁוּת הָרַבִּים לְטֻמְאָה:

ז כֶּרֶם שֶׁלִּפְנֵי הַבּוֹצְרִים רְשׁוּת הַיָּחִיד וּלְאַחַר הַבּוֹצְרִים רְשׁוּת הָרַבִּים לְטֻמְאָה. אֵימָתַי בִּזְמַן שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִים בְּרוּחַ זוֹ וְיוֹצְאִים בָּרוּחַ שֶׁכְּנֶגְדָּהּ. שְׁאָר כָּל הַמְּקוֹמוֹת חוּץ מֵאֵלּוּ שֶׁבֵּאַרְנוּ דִּינָם כְּשֵׁם שֶׁהֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְשַׁבָּת כָּךְ הֵם רְשׁוּת הַיָּחִיד לְטֻמְאָה:

ח וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁאֵינָן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְשַׁבָּת וְאַף עַל פִּי כֵן הֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְטֻמְאָה מִפְּנֵי שֶׁאֵין הָעָם מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן וְאֵלּוּ הֵן. הָאֵילָנוֹת וְחוֹרֵי רְשׁוּת הָרַבִּים אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה. כֵּיצַד. אֵילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְטֻמְאָה בְּתוֹכוֹ עֶלֶה לְרֹאשׁוֹ סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא. הִכְנִיס יָדוֹ לְחוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טֻמְאָה סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא:

ט חֲנוּת שֶׁהִיא טְמֵאָה וּפְתוּחָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים סָפֵק נִכְנַס סָפֵק לֹא נִכְנַס סְפֵקוֹ טָהוֹר שֶׁכָּל הַחֲנוּת כְּמוֹ שֶׁרֹּץ הַמֻּנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁסְּפֵק מַגָּעוֹ טָהוֹר. הָיוּ שְׁתֵּי חֲנֻיּוֹת אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה וְנִכְנַס לְאַחַת מֵהֶן סָפֵק לְטָמֵא נִכְנַס סָפֵק לְטָהוֹר סְפֵקוֹ טָמֵא שֶׁזֶּה סָפֵק רְשׁוּת הַיָּחִיד שֶׁהַחֲנוּת רְשׁוּת הַיָּחִיד. וְכֵן בִּקְעָה בֵּימוֹת הַגְּשָׁמִים שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שָׂדוֹת הַרְבֵּה וּבָהּ שָׂדֶה אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה וְאָמַר נִכְנַסְתִּי לְבַקְעָה זוֹ וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם נִכְנַסְתִּי לְאוֹתָהּ שָׂדֶה אוֹ לֹא נִכְנַסְתִּי סְפֵקוֹ טָמֵא שֶׁסְּפֵק טֻמְאָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד אֲפִלּוּ סְפֵק בֵּיאָה טָמֵא:

י מָקוֹם שֶׁהָיָה רְשׁוּת הַיָּחִיד וְנַעֲשָׂה רְשׁוּת הָרַבִּים וְחָזַר וְנַעֲשָׂה רְשׁוּת הַיָּחִיד כְּשֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד סְפֵקוֹ טָמֵא וּכְשֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵקוֹ טָהוֹר:

יא דְּבָרִים שֶׁהֵן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. כֵּיצַד. קֻפָּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְהַטֻּמְאָה בְּתוֹכָהּ סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָהוֹר. הִכְנִיס יָדוֹ לְתוֹכָהּ סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא. הָיְתָה כְּפִישָׁה נְתוּנָה עַל כְּתֵפוֹ וְכִבַּר תְּרוּמָה כָּרוּךְ בְּסִיב אוֹ בְּנֵיר וְנָתוּן לְתוֹכָהּ סָפֵק נָגַע בָּהּ אֶחָד סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא:

יב חֲמוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְטֻמְאָה נְתוּנָה עָלָיו סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָהוֹר. פָּשַׁט יָדוֹ עַל גַּבָּיו סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא. וְכֵן סֻלַּע הַמֻּנָּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים גְּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים וְטֻמְאָה נְתוּנָה עָלָיו סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָהוֹר. עָלָה בְּרֹאשׁ הַסֶּלַע סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע סְפֵקוֹ טָמֵא:

יג הָיָה זָב רוֹכֵב עַל חֲמוֹרוֹ וְזֶה רוֹכֵב עַל חֲמוֹרוֹ וּמְהַלְכִין בַּדֶּרֶךְ סָפֵק נָגַע בַּזָּב סָפֵק לֹא נָגַע. תִּינוֹק טָמֵא מֻרְכָּב עַל כְּתֵפוֹ שֶׁל אָבִיו וְתִינוֹק טָהוֹר מֻרְכָּב עַל כְּתֵפוֹ שֶׁל אָבִיו וְהָלְכוּ זֶה בְּצַד זֶה סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע. חֲבִילָה עַל כְּתֵפוֹ וְהֶרֹק מֻדְבָּק בַּכֹּתֶל סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע.

כֵּלִים שְׁטוּחִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה וְהַטָּמֵא עוֹבֵר סָפֵק הֵסִיט סָפֵק לֹא הֵסִיט הַכֹּל טָהוֹר: בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּסַיְּעָן